

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 1

4 Şubat 2015 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.10

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Evet, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 27’nci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde, Konya Milletvekili Kerim Özkul ve Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ile 45 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, 8’inci madde üzerindeki müzakerelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Maddeyle ilgili görüşmeler yapılmıştı.

Şimdi, önergeler vardı, önergeleri okutuyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Görüşmeler bitmemişti.

BAŞKAN – Önergelere geçiliyordu. İsterseniz önergede de konuşabilirsiniz, isterseniz maddede de...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkanım, maddedeki görüşmeler bitmedi, devam ediyordu.

BAŞKAN – Peki, o zaman söz isteyen varsa maddeyle ilgili buyursunlar.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu teklifin 8’inci maddesiyle 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun 4’üncü maddesine “raylı taşıma sistemleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “tünel” ibaresi eklenmektedir.

Şimdi, 6552 sayılı Kanun’un 99’uncu maddesiyle eklenen Kamulaştırma Kanunu’nun 4’üncü maddesinin (2)’nci fıkrası uyarınca “Maliklerinin, mülkiyet hakkının kullanılmasının engellenmemesi, can ve mal güvenliği bakımından gerekli önlemlerin alınması kaydıyla kamu yararına dayalı olarak taşınmazların üstünde teleferik ve benzeri ulaşım hatlarıyla her türlü köprü, taşınmazların altında metro ve benzeri raylı taşıma sistemleri yapılabilir. Taşınmazların mülkiyet hakkının kullanımının engellenmemesi hâlinde taşınmazlara ilişkin herhangi bir kamulaştırma yapılmaz. Taşınmaz sahiplerine, bu işlemler nedeniyle kamulaştırma, tazminat ve benzeri nam altında herhangi bir ücret ödenmez. Yapılan yatırım nedeniyle taşınmaz maliklerinden değer artış bedeli alınamaz.” Bu, 6552 sayılı Kanun’un 99’uncu maddesiyle ilgili, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Anayasa Mahkemesine dava açtık. Dava şu anda Anayasa Mahkemesinde ama Anayasa Mahkemesi henüz bununla ilgili bir karar vermedi.

Şimdi, taşınmazın altında tünel, metro ve benzeri raylı taşıma sisteminin yapılması neticesinde, taşınmazın değerinin düşmesi kaçınılmazdır arkadaşlar. Her ne kadar Komisyonumuza bilgi veren arkadaşlarımız veya Hükümet temsilcileri “Altta tünel geçse üste raylı sistem geçse bile taşınmazın değerinde herhangi bir düşme olmaz.” dese bile, sonuç itibarıyla yapılan uygulamalarda buradan gerçek anlamda bir mağduriyet ortaya çıktığı kesindir.

Şimdi, mülkiyet hakkının, taşınmazın değerinin bu anlamda hesaplamak gerekiyor. Yapılan bu işlemler neticesinde taşınmazın değeri düşeceği için taşınmaz mal malikinin mülkiyet hakkı açık olarak ihlal edilmiş olacaktır. Bu nedenle, yapılan düzenleme anayasal bir temel hak olan mülkiyet hakkına kesin olarak aykırıdır. Bununla birlikte teklifin bu maddesi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yerleşik içtihatlarına da aykırılık teşkil etmektedir. Bununla ilgili verilmiş olan birçok karar var. Örneğin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Hakan Arı, Türkiye davasına mülkiyet hakkından tam olarak yararlanmayı engelleyen gayrimenkulün satış şansını düşüren sonucu itibarıyla taşınmazın değerini hatırı sayılır ölçüde azaltan, kamusal müdahaleleri mülkiyet hakkının ihlali olarak nitelemiştir. Dolayısıyla, bu konuda verilmiş kararlar var.

Yine, İnsan Hakları Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme ve Ek Protokol’ün 1’inci maddesinde “Mülkiyetin Korunması” diyor ki: “Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir. Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka hâlel getirmez.” diye Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu konuda 1. no.lu Protokol’ünün 1’inci maddesinde açık ve net bir şekilde belirlenmiş.

Şimdi, siz, böyle bir düzenleme yaparak hem Anayasa Mahkemesine açılmış olan davayı hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu konuda mülkiyet hakkıyla ilgili verilmiş olan kararları ortadan kaldırmaya çalışıyorsunuz. Doğru

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 2

bir düzenleme değildir, bu konu tekrar Anayasa Mahkemesine gidecektir ve Anayasa Mahkemesinin de bu konuda gerekli olan kararı vereceğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Vedat Demiröz geçti)

BAŞKAN – Sayın Çam’a teşekkür ediyoruz.

Madde hakkında Sayın Bakanım cevaplayacak bir şey var mı?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Edirne) – Yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan üniversite yetkisini aldı artık, daha ne konuşacak artık? Aldı üniversite yetkisini, kadroları da aldı, her şeyi aldı artık.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Edirne) – Daha Genel Kurula gelecek.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ondan daha keyifli kim olabilir ki?

Şu bizim Güzelbahçe hastanesi ne oldu Sayın Bakanım?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Edirne) – Haftaya görüşeceğiz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, ilgileniyor bu konuyla ilgili ama kendisi de bize soruyor “Ne yaptınız Güzelbahçe’yi?” diye. Demek ki olumlu bir şey var ortada, hem ilgileniyor hem de olumluya doğru bir gidiş var. Değil mi Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Edirne) – Hedefimiz, hepsinin en kısa zamanda yapılması.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tabii, tabi, Güzelbahçe halkı bekliyor bunu zaten yani.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türel.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli basın mensupları, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bizim bu yaz döneminde görüştüğümüz torba kanunda var olan bir hüküm, torba kanunla getirilen bir hüküm. Bu hüküm, tabii, birkaç hususu birlikte düzenliyor ilgili madde baktığımız zaman. Yeni gelen, tabii ek kısmının da ne getirdiğini konuşacağız.

Şimdi, normal şartlar altında ve taşınmaz malın mülkiyetinin kamulaştırılması. Hangi koşullar altında kamulaştırılabilir? Kamulaştığı zaman neler olur? Onların hepsi düzenlenmiş kanunda. Ama burada diyor ki: “...amaç için yeterli olduğu takdirde taşınmaz malın belirli kesimi, yüksekliği, derinliği veya kaynak üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı kurulabilir.” Yani, burada da baktığımız zaman, bunun bir irtifak hakkı olması gerektiğini düşünüyoruz. Sonrasında, “...maliklerin mülkiyet hakkının kullanılmasının engellenmemesi, can ve mal güvenliği bakımından gerekli önlemlerin alınması kaydıyla...” diyor. Ve kamu yararına dayalı olarak taşınmazların üstünde ve atında bir kısım bazı yapılaşmaların yapılabilmesi, inşaatların yapılabilmesi ya da işte sürekli tesislerin kurulabilmesi imkânı getirilmiş. Sonra, bu maddenin devamında, gene, mülkiyet hakkının engellenmemesi hâlinde taşınmaza ilişkin herhangi bir kamulaştırma yapılmayacağı ve bu surette de taşınmaz mal sahiplerine bir ödemenin yapılmayacağı söyleniyor.

Biz, bu maddeyle ilgili olarak Anayasa Mahkemesine gittik, Anayasa Mahkemesi de henüz bunu gündeme almadı ama bu konuyu görüşecek.

Buradaki problemleri noktalardan birisi şu: “...mülkiyet hakkının kullanımının engellenmemesi hâlinde...” Burada mülkiyet hakkının kullanımı engelleniyor, yukarıda veya aşağıda yaptığınız şeyler, mülkiyetin, örneğin taşınmaz malın değerinin düşmesi sonucunu doğurması çok tabidir. Yani, üzerine teleferik yaptığınız zaman, alttan bir metro geçirdiğiniz zaman ya da herhangi bir tünel yaptığınız zaman, artık kişinin orası üzerinde istediği gibi tasarrufta bulunabilmesi imkânı ortadan kalkıyor. Şimdi, burada geçen sefer düzenlenen “metro ve benzeri taşınma sistemleri” diyor, şimdi ona “tünel” ibaresi getiriliyor.

Gene, tabii, bunun kendi içindeki bütünlük anlamında baktığımızda, taşınmaz sahibine bu işlemler nedeniyle kamulaştırma, tazminat ve benzeri nam altında herhangi bir ücret ödenmeyeceği söyleniyor. Yani, böyle bir şeyin olması... Neden herhangi bir biçimde bir ücret ödenmiyor? Neden buradaki kişilerin... Yani sonuçta bir mülkiyet hakkı, eğer varsa mülkiyet hakkınız, o mülkiyet hakkı demek sizin onun üzerinde her türlü tasarrufu yapabilme hakkınız demek; bunu satabilmeniz demek, alabilmeniz demek, onun üzerinde başka bir işlemi, herhangi bir sınırlı ayni hakkı tesis edebilmeniz demek. Ama burada yapılan bu işlemler öncelikle mülkiyet hakkının kullanımını kısıtlıyor, bir anlamda baktığınız zaman. İkinci olarak, bunun üzerinde bir değer kaybına neden olarak gene mülkiyet hakkının o sınırlarının kullanılmasını zorlaştırıyor ya da onu imkânsız hâle getiriyor. Ve son olarak da bunlara herhangi bir ödemenin de yapılmamış olması anlaşılabilir değil. Çünkü bu kamulaştırma yapılmış olsaydı, bunun yerine kamulaştırma yapıldığını düşünün, alacaktınız, ona belli bir kamulaştırma bedeli ödeyecektiniz. Kişi de o bedeli beğenir, beğenmez, ona göre, beğenmiyorsa, eğer uygun görmüyorsa da gidecekti mahkemeye, idari yargı yolları şeyiyle bunun iptalini isteyecekti ya da bedelinin artırılmasını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 3

isteyecekti. Burada bunların hepsini dışında tutan bir düzenleme var. Yani bu düzenleme, biz bunu yazın da torba kanun çıkarken de çok tartıştık, sıkıntılı bir madde. Şimdi, gene, aynı şekilde, herhangi bir değişiklik yapılmasını biz beklerken bunun içinde, herhangi bir düzenleme yapılmıyor ve dediğim gibi bunun içinde taşınmaz malın altından geçen birtakım yapılaşmalar burada sayılmış, onlara da tünel ekleniyor. Bu açıdan bunun çıkartılmasının uygun olacağını düşünüyoruz, çünkü dediğim gibi Anayasa'ya burada ciddi bir aykırılık var. Zaten Anayasa Mahkemesi de bunu bozduğu zaman, o zaman ne olacak? Burada, gene söylediğimiz, 4'üncü maddede de bunu uzun süre tartıştık. Şimdi, biz, burada biliyorsunuz yeni bir üniversite kuruldu ama üniversitenin kuruluşunda ciddi anlamda Anayasa'ya aykırılıklar var. Yani, Plan ve Bütçe Komisyonundan geçen bir kanunun sonrasında hiçbir biçimde Anayasa Mahkemesine gitmeyecek şekilde buradan geçmesine ihtiyaç var yani bu Komisyonun özelliği bunu gerektiriyor. Bu konuların enine boyuna ayrıntılı bir biçimde tartışılmasını, Anayasa'ya aykırılık varsa bunun gündeme getirilmesini, eğer herhangi bir kanuni düzenleme varsa bunun diğer kanunlarla ve o alanı düzenleyen temel kanunlardaki yapılanmaya ve kurulan sisteme aykırı olmamasına ihtiyaç var. Bu açıdan da baktığımızda burada bir sıkıntı gözüküyor. Bu açıdan, bu maddenin buradan çıkartılmasının uygun olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Tabii, yüce mahkeme bütün kamunun yararını gözeterek karar nasıl verecek şimdiden onu kestirmek mümkün değil.

Teşekkür ediyoruz.

Sayın Seçer, buyursunlar.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; şimdi, bu düzenleme, az önce de Aşkın Bey'in de söylediği gibi haziran ayında tartıştığımız torba yasa düzenlemesinde de olan bir düzenleme ama belli ki eksik kalmış.

Şimdi, buraya “tünel” ibaresi de ekleniyor bu düzenlemeye. Aslında, bu anlamda, bu konuyla ilgili söylenecek her şey söylendi dünden bu yana. Burada empati yapmak lazım yani böyle bir durumla karşı karşıya kalan yurttaşın yerine kendimizi koymamız lazım. Bir gayrimenkulümüz var, evimiz var, bunun altından bir inşaat çalışması yapılıyor tünel geçiyor. Böyle bir durum karşısında acaba bizim o gayrimenkulümüzün değeri düşer mi? Ya da farklı bir açıdan bakalım, ben bir ev almak istesem acaba böyle bir yapıyı mı tercih ederim yoksa altında herhangi bir inşaat çalışması olmayan bir yapıyı mı tercih ederim Sayın Demiroz?

Bir gayrimenkulün 10 birim değeri olsun altından bir tünel geçiyorsa mutlaka onun değerinde bir kayıp söz konusu olacaktır. Şimdi, kamulaştırma olarak bir gayrimenkulü... Diyelim ki kamu yararı olan bir yatırım yapacağız oraya, orada kamulaştırma çalışması yapacağız, o gayrimenkulü vatandaşın elinden alıyoruz, bedelini veriyoruz değil mi devlet olarak, böyle bir yatırımda. Şimdi, burada şöyle bir şey yapılabilir: Belki, tamamını kamulaştırma olarak değil de bir değer kaybı değerlendirmesi yapıp böyle bir ödeme yapılabilir. Bilmiyorum anlatabildim mi merakımı? Yoksa “Efendim, biz yer altından tünel geçireceğiz, dolayısıyla burada bunun da tabii ki tedbirlerini alıyoruz, herhangi bir sıkıntı olmaz ve böyle bir çalışmamızın o vatandaşın gayrimenkulünün değerine negatif yönde bir yansımaları olmaz yani değer kaybı olmaz.” mantığıyla yaklaşmak bence haksızlık olur.

Şimdi, burada bazı değerlendirmeler de var, ben bu yorumları okudum tabii ki hukukçu değilim ama. Bu madde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ek 1. Protokol madde 1 bakımından değerlendirilmesi gereken bir düzenleme olduğu tespiti var. Bu açıdan da bakmak lazım, yani Avrupa Birliğinde -teklif sahibi ya da bu konudaki uzman arkadaşımız bize bir açıklama yapsın- uygulamalar nedir? Avrupa Birliğindeki o mevzuatta bizim farklı düştüğümüz bir durum var mı yoksa ona uyumlu mu bu yaptığımız düzenleme? Bu açıdan da değerlendirmek lazım. Yani ben demiyorum ki: “Efendim, biz bir vatandaşın taşınmazının altında tünel çalışması yapacağız, tamamen kamulaştırma bedeli ödeyelim.” Bu, biraz abartılı bir yaklaşım olabilir ama bunun dengesini kurmak lazım. Yani, şunu kabul etmemiz lazım: Böyle bir çalışma sonucu yurttaşın gayrimenkulünün değerinin düştüğünü kabul etmemiz lazım, bu bizim de başımıza gelebilir, yani onun için empati yapalım dedim. Dolayısıyla, bunu tekrar değerlendirmek lazım. Yani, bu şekliyle biz zaten daha önce yaptığımız torba düzenlemede, o zaman işte teleferik ya da köprü çalışmaları yani bu tip gayrimenkullerin üzerinden geçen birtakım inşaat çalışmalarında bir düzenleme yapmıştık. Bunu da biz parti olarak zaten Anayasa Mahkemesine götürdük, oradan tabii ki yargıdan karar ne çıkacak, ben şu anda bilemem onu. Dolayısıyla, bunun tekrar gözden geçirilmesi gerekir, bu şekliyle doğru bir iş yapmış olmayız diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Seçer.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında, arkadaşlarımızın anlattıkları ve onları tamamlayacak nitelikte birkaç şey paylaşmak istiyorum. Ben, kanunla ilgili, daha önceki torba yasadaki, bütün bu torba yasalardan yine sürprizler çıkıyor ve hem mevzuata hem de yasayla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 4

getirilen hükümlerinde yansılarda problemler yarattığını defalarca burada beraberce paylaştık ve uyardık. Ama bununla beraber böyle bir torba yasada var olan ve onun şu anda hukuki olarak bakıldığında Anayasa'ya aykırılıklarının da yüksek mahkeme tarafından değerlendirildiği bir dönemde mevcut düzenlemeye ek bir başlığın konulması ve bu başlıkla ilgili olarak da dayanağın bir öncelikli olarak maliyet açısından düşünülmesi ve o kamulaştırma bedelinin yarattığı problemlerin yasamayla ilgili talebi ortaya koyanlarca dile getirildiğini ama bunun ötesinde de “Biz bu tüneli yaptığımızda ve diğer karayollarına bağlı düzenlemeler gerçekleştirildiğinde buraların değeri artıyor.” diyor ama kullanıcılar hiç böyle düşünmüyor. Yani, bizim gördüğümüz değil neticede buradaki mülk sahibinin ortaya koyduğu şikâyet ve taleplerin dikkate alınması lazım yasama faaliyetinde. Bununla ilgili olarak mesela Zonguldak'ta bir örnek var. Zonguldak'ta Mithatpaşa ve Üzülmüş tünelleri devam ediyor bildiğim kadarıyla ve o tünellerle ilgili o çevrede yaşayanların önemli şikâyetleri var. Dinamitler tünel için patladığı zaman evlerinin sürekli olarak sarsıldığını ve o sarsıntıdan dolayı da binalarda zararın oluştuğunu birebir ortaya koyan şikâyetler var. Şimdi, böyle bir şikâyetin olduğu ortamda, biraz önce Sayın Seçer dile getirdi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, bizim açımızdan baktığımızda, insan haklarının en önemli dayanağını oluşturan resmi belge ve bu belge içinde de mülkiyet hakkı düzenlenmiş ve mülkiyet hakkı düzenlenirken de hem yer üstü hem yer altı olarak mülkiyeti tanımlamış ve ona göre haklarını oluşturmuş. Şimdi, biz burada bir yasa yapıyoruz, Anayasa'mızda da uluslararası sözleşmelerin ortaya koyduğu bir yaptırım gücü var. Hadi, biz Anayasa'mızı dikkate almadan birtakım yasalar yapıyorsak ve bizim yine bağlayıcı olarak içinde olduğumuz ve taraf olduğumuz sözleşmeleri de dikkate almadan birtakım düzenlemeler yapıyorsak o zaman yasama mantığımızın temel evrensel hukuk açısından ne kadar zafiyet içinde olduğunun da ortaya konduğunu da görmemiz gerekiyor. O yüzden, bu mülkiyet hakkını iyi değerlendirmek lazım, şikâyetleri iyi görmek lazım. Siz, dün bazı örneklerle İstanbul'daki funikülerin yapısını anlattınız veya diğer tünelleri, Sarıyer Tüneli'ni anlattınız...

MUSA ÇAM (İzmir) – Kağıthane'yi anlattınız.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - ... Kağıthane'yi dile getirdiniz. Yani, bunlar bir şehrin yer altının kullanılarak ulaşım açısından rahatlamayı sağlaması tabii ki dünyada da örnekleri olan bir gerçektir ama ben bunu sağlıyorum derken onun üzerinde yaşayan insanların ki buralar, İstanbul bir deprem bölgesidir yani binaların depremle ilgili yapısını biliyoruz veya zorunlu kentsel dönüşümler ortaya koyuyoruz ki bina stokuyla ilgili problemler var veya diğer taraflarda. Yani, bu gerçeği de görerek biz, yaşayan vatandaşımızı mağdur etmeden hukuki düzenlemeler yapmamız gerektiği inancındayım. Buna da aynı şekilde bakarak biz yaptık, hadi tüneli de kazdık sen de hiçbir şey isteme diyerek yapılacak bir bakış açısının vatandaşa hizmet mantığında olmadığını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tamaylıgil.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Demiröz, konumu önemseyin. AB mevzuatı nedir?

BAŞKAN – Hayır, konuşmalar bitince sayın hukuk müşavirimize soracağız. Bilgisi varsa açıklayacak yoksa sorup gelecek sonradan.

Evet, Sayın Sarı, buyursunlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, sevgili basın; herkese güzel bir gün diliyorum, verimli bir gün diliyorum.

Şimdi, bu madde bizim daha önce tartıştığımız ve müzakereleri üç ay süren torba yasanın içinde de değerlendirdiğimiz ve uzun uzun düşüncelerimizi anlattığımız bir maddeye bir “tünel” ibaresi eklenerek yeniden önümüze gelmiş bir madde. Şimdi, maddenin özüne baktığımız zaman ve gerekçesinde de yazılı olduğu gibi, bu madde kapsamında iş ve işlemlerin yapılmasını 2 tane şarta bağlıyor aslında. Şartlardan biri, mülkiyet hakkının kullanımının engellenmemesi, diğeri de can ve mal güvenliği bakımından gerekli önlemlerin alınması. Yani, bu 2 koşul yerine geldiği takdirde, idarenin uygun gördüğü herhangi bir yerde bir tünel yapılabilir, bir metro inşaatı yapılabilir gayrimenkulün altından ya da üzerinden teleferik geçirilebilecek.

Şimdi, dolayısıyla burada tartışılacak, tartışılması gereken konulardan biri şu: Mülkiyet hakkının sınırlarına ilişki çünkü, ilgili kanun maddesinde de bunu bir şart olarak ortaya koymuş yani mülkiyet hakkının engellenmemesi diyor. Peki, mülkiyet hakkının sınırları ne? Yani, herhangi bir gayrimenkulünüz bulunduğunda, gayrimenkulünüzün bulunduğu bir mülkiyet söz konusu olduğunda, bir mülkiyet hakkı tesis edilmiş olduğunda onun sınırları nereye kadardır? Yani, o mülkiyetin üzerindeki havayı kapsar mı, o, gökyüzünü kapsar mı? Nereye kadar gider? Ya da yerin altında nereye kadar gider? Şimdi, bu bir tartışmalı konu, tabii ki istisnai durumlar var. Söz gelimi orada maden bulunabilir, madenler kamuya aittir, dolayısıyla ne kadar aşağıda olursa olsun burada her türlü iş ve işlemi yapma yetkisine sahiptir kamu ama böyle bir durum söz konusu değilse, örneğin gayrimenkulünüzün 1 metre altı da size ait değil midir?

BAŞKAN – Aittir, zemin etüdü yapıyoruz ya.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 5

MÜSLİM SARI (İstanbul) – O zaman buranın altından geçirdiğiniz bir tünel o gayrimenkulün üzerinde kurduğunuz mülkiyet hakkının ihlali değil midir? Eğer ihlaliyse o zaman mülkiyet hakkının kullanılmasının engellenmemesi gibi bir şartı buraya koymamızın bir anlamı yok ki, altından geçirdiğiniz her şey mülkiyet hakkının engellenmesi anlamına gelecek. Dolayısıyla, burada açık bir çelişki var. Yani, öncelikle mülkiyet hakkının engellenmesi ve mülkiyet hakkının sınırlarının ne olduğuna ilişkin bir tartışmayı burada yapmamız gerekiyor ki bu maddenin mülkiyet hakkının ihlalini içerip içermediği ya da mülkiyet hakkını ihlal edip etmediğini değerlendirebileyim. Şimdi, şu hâliyle baktığımız zaman çok açık bir biçimde mülkiyet hakkının ihlali anlamına geliyor çünkü bununla ilgili bir ipucu yok yani bununla ilgili herhangi bir açık hüküm madde metninin içinde lafzı olarak çıkarmak mümkün değil. Dolayısıyla bunu bir değerlendirmeye ihtiyaç var.

İkinci mesele değer kaybıyla ilgili. Şimdi, burada çok haksız bir değerlendirme olduğunu düşünüyorum bu maddeyi hazırlayanlar tarafından. Yani, düşünün ki gayrimenkulünüz kamulaştırmaya tabii tutulmuş, ilgili bedel üzerinden size bir kamulaştırma bedeli veriliyor ama burada bir kamulaştırma işlemi yapmıyorsunuz. Sayın Uğur, mesela binanızın altından bir metro geçiyor, hemen 3 metre altından bir tünel geçiyor, gayrimenkulünüz açık bir biçimde değer kaybına uğruyor ama bu değer kaybını ödemekle yükümlü olmuyor kamu. Şimdi, mülkiyet hakkının bir boyutu bunun sınırlarıysa bir boyutu da bunun içeriği. Dolayısıyla, burada bir değer kaybı olduğunda bu değer kaybının tazmin edilmesine ilişkin bir düzenlemenin ya da bunun ne şekilde tespit edileceğine ilişkin bir düzenlemenin de bu maddenin içinde yer alması gerekir yani burada bir dengenin kurulması gerekir bu açıdan.

Şimdi, üçüncü bir mesele de: Şimdi, biliyorsunuz, biz bunun Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine gittik. Anayasa Mahkemesi bu konuyla ilgili herhangi bir değerlendirme yapmadı şu ana kadar. Dolayısıyla bize düşen görev, aslında bununla ilgili bir ihtilaf varsa ve bunu Anayasa Mahkemesine taşıdıysak ve Anayasa Mahkemesi yakında buna ilişkin bir değerlendirme yapacaksa en azından bu değerlendirmenin ne olduğunu beklemek gerekir. Dolayısıyla, bu işin aciliyeti ne? Yani, niçin yazın yapmış olduğumuz bir düzenlemeyi peşinden “Aa, bunu unutmuşuz.” deyip yeniden çok acil bir biçimde bunun içine sokuyoruz? Yani, bekleyelim, Anayasa Mahkemesi nasıl bir karar verecek. Belki diyecek ki “Bu, mülkiyete aykırıdır, bunu toptan ilga edelim.” diyecek ya da “Bunu yeniden değerlendirin.” diyecek ya da “Şu kısımları aykırıdır.” diyecek, o zaman belki bunları hiç konuşmamıza gerek olmayacak.

Dolayısıyla, Sayın Komisyon Başkanı, benim sizden ricam, bunu, Anayasa Mahkemesinin vereceği karara kadar tehir etmektir. Yani, bu mesele eğer acil bir mesele değilse... Acilse biz de aciliyetini bilelim. Mesela, şu anda yürütülen hangi projeye ilişkin bir tünel aciliyeti var, bir teleferik aciliyeti var? Yani bunları bilelim, acilse konuşalım ama acil değilse Anayasa Mahkemesinin kararını bekleyelim diye düşünüyorum çünkü açık bir şey var. Dedğim gibi, tartışılması gereken, hani bu mülkiyetin sınırları, buradan ortaya çıkacak değer kaybının meseleleri de son derece önemli. Şu hâliyle maddenin Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünmek için inanın hukukçu olmaya gerek yok yani çok basit, hukuk temel kavramları düzeyinde hukuk bilgisine sahip olan arkadaşlarımız bile bunun Anayasa'ya aykırı olduğunu değerlendirebilirler diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarı biz de teşekkür ediyoruz.

Bir açıklamada bulunmak ister misiniz? Bu uluslararası boyutta nedir? Bu, hava uçuşları, helikopterler uçuyor, binaların üzerinden geçerken helikopter geldi diye dava açabilirsiniz o zaman yani. Uçaklar geçiyor bilmem ney...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Karayolları temsilcisi açıklama yaparken önemli gördüğüm bir husus da eğer bilgileri dâhilindeyse...

Şimdi, İzmir-Manisa arasında biliyorsunuz Sabuncubeli tünel inşaatı var. Acaba o inşaatın son durumu nedir? Orada bir çöküntü meydana geldiği ifade edildi, çalışmalar durduruldu. Bu, hem teknik itibarıyla bu olay nasıl oldu? Son durumu nedir? Hukuki sonuçları itibarıyla nedir? Yani, bu Sabuncubeli dediğimiz... Eğer dağda olmasaydı, üzeri orman, peki şehrin içinden geçseydi, çökseydi ne olacaktı? Yani, bunları tabii tartışmamız lazım. Şimdi, somut bir örnek de var önümüzde, bunun üzerinden de gidilebilir. Ben bu konuda da bildiklerini aktarmasını, bilmediklerini de öğrenip tekrar Komisyonumuzu bilgilendirmesini istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kısa bir şey diyeceğim.

BAŞKAN – Buyursunlar Sayın Keskin.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bu konula ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisine, bu tünellerle ilgili, bir soru önergesi verildi geçmişte. Sayın Cumhurbaşkanımızın Kısıklı'daki konutu ile Çamlıca Camii arasında bir VIP tünel yapılacağı iddiasıyla bir soru önergesi verilmişti. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinin toplantısında da bir karar alınmıştı 1,5

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 6

kilometrelik bir tünel açılmasıyla ilgili. O tünelin çıkışının bulunmadığı, tamamıyla Sayın Cumhurbaşkanının konutu ile Çamlıca Camii arasında bir bağlantı kurmak amacıyla yapıldığına ilişkin bir iddia ortaya konulmuştu Mecliste. Acaba, sonradan bu maddeye eklenmesi bu girişimin bir sonucu mudur?

BAŞKAN – Sayın Keskin, siz yılların siyasetçisisiniz, bu söylentilere kulak asmayın, lütfen.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Verilmiş soru önergesi, ben demiyorum bunu.

BAŞKAN – Biliyorum yani, siz o söylentilere kulak asmayın lütfen.

Buyursunlar, siz bir açıklama yapabilirsiniz.

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURGÜL URALOĞLU - Öncelikle şunu dilim döndüğünce açıklamak istiyorum. Mülkiyet hakkının sınırları soruldu. Mülkiyet hakkının sınırları konusunda Medeni Kanun’umuzda ne hava ne de yer altı için bir sınır konulmamış ama uygulamada, doktrinde ve içtihatlarda bu hep malikin, mülkün altında ve üzerinde kendine yararlı olacak derecedeki sınırlarla yetinmek zorunluluğu olarak yorumlanmış. Bunun dışındaki alanlarda devletin hükmü ve tasarrufu altında olarak değerlendirilmiş yani içtihatlar da bu yönde. Yani, bu, faydasına olacağı değerlendirmesi de dürüstlük kurallarına göre ölçülenmiş.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 3 metre altından tünel geçti evin, bu mülkiyete aykırı olur mu?

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURGÜL URALOĞLU - Şimdi, 3 metre altından tünel geçmesi...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ya da 10 metre altından.

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURGÜL URALOĞLU – Zaten biz onları hep kamulaştırdık, onlar tünele de zarar verebilecek şeyler ama daha derin, et kalınlığı daha yüksek olduğunda orada hangi amaçla mülkiyet hakkını kullanabileceği önemli. İmar mevzuatı açısından da bunlar değerlendiriliyor, işte az önce sizin de söylediğiniz gibi maden açısından da değerlendirildiğinde hangi amaçla kullanacağına bağlı olarak mülkiyet hakkının kısıtlanıp kısıtlanmadığı belirlenebilecek mahkemelerce de. Bu maddeye göre bu, biraz da kamuya veriliyor, idare tarafından da... Bu, ancak bu ölçüde belirlenebilir. Bir metre mesafesi yok, duruma göre, kullanılacak işleme göre.

“Avrupa’da durum nedir?” diye sordunuz, ben sabahleyin baktım açıkçası böyle bir soru gelebileceği düşüncesiyle. Fransa’da da İsviçre’de de hep benzer uygulamalar. Mülkiyet hakkı arazinin hem üstü hem altı için geçerlidir, kapsar ancak malik kendisine bir fayda sağlamayacak derecede üstte ve altta başkaları tarafından yapılacak olana müdahale edemez şeklinde açık hükümler de konulmuş, uygulamaları da bu yönde olmuş. Dolayısıyla, Avrupa’yla uyumuna baktığımızda aslında örtüşüyor diye düşünüyorum.

Karayolları Genel Müdürlüğü olarak da zaten Zonguldak Ereğli’de Kozlu tünelleri yapılmış, 1970, 1980’li yıllarda hizmete açılmış. Et kalınlığı çok derin ve zemin yapısı da sağlam kayalarla oturduğu için kamulaştırma bedeli ödenmemiş. Kozlu Belediyesi tarafından görüş sorulması üzerine de imara açılmasına Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından uygun görüş verilmiş. Yani, orada yerleşim açısından, mülkiyet hakkının kullanımı açısından hiçbir sıkıntı yaşanmamış. Aynı şekilde, Bolaman-Perşembe Tüneli’nin 4 kilometre yaklaşık uzunluğu, üzeri de köy. Orada da köy halkı taşınmazını kullanmaya devam edebiliyor, herhangi bir kısıtlamalar olmamış. Bu tür tünel yapılarında Karayolları Genel Müdürlüğü tünel portalı girişini kamulaştırır ve zarar görebilecek herhangi bir yer varsa onları kamulaştırır. Üstünü zaten, çok fazla et kalınlığı... Dağlar delindiği için, dün de konuşuldu, şehirler arası, şehir dışında dağlar delindiği için üzerinde çoğu zaman köy vardır ve kamulaştırma işlemleri zaten yapılmaz ama Kamulaştırma Kanunu’nda böyle bir değişiklik olunca Medeni Kanun’dan hareketle işlemler yapılırken Kamulaştırma Kanunu’nda tünel olmaması tünellerde her halükârda bir bedel ödenebileceği yorumunu da karşı karşıya getirebileceği için “tünel” ifadesinin de girmesini biz tercih ettik.

Sabuncubeli için bir soru oldu. Çok teknik anlamda bilmiyorum ama Karayolları Genel Müdürlüğü Hukuk Müşaviri olunca projenin akıbeti hakkında bilgim var. Çöküntü haberleri geçmişe yönelik, basında güncellenerek yer aldı. Bir kayma olduğunu biliyorum ama onun tedbiri de alındı. Çökme değil zaten, sadece zemin... Teknik ifadeleri ben doğru söyleyemeyebilirim ama tedbiri alındı, durmasında herhangi bir sıkıntısı da yok. Ama oranın kamulaştırılması, sizin de söylediğiniz gibi, benim bildiğim kadarıyla zaten orman ve hazine üstü diye biliyorum.

BAŞKAN – Sayın Uraloğlu’na teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ben de teşekkür ediyorum.

Karayolları Genel Müdürlüğünden bu Sabuncubeli Tüneli hakkında teknik ve hukuki son durum bilgilerini vermek üzere davette bulunur musunuz Sayın Başkan, konu fevkalade önemli. Firmanın iflas ettiği söyleniyor, vesaire. Bunlar hep kamuoyunun bilgisi dâhilinde. Son durum itibarıyla bir arkadaşımız gelip bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Görüşmeler devam ederken davet edelim, bir açıklamada bulunsun.

Teşekkür ederiz.

Sayın Türeli, bir sorunuz mu olacak?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 7

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet. Açıklama yaptı arkadaşımız, onun üzerine birkaç şey sormak istiyorum.

Şimdi, tabii, şöyle herhâlde ben yanlış anlamadıysam, diyorsunuz ki: Bu, mülkiyet hakkının birinci itibarıyla bir taşınmaz malın maliki var ama bu malikin tasarruf alanında olmayan şeyler yani bunlar normal şartlar altında devlet bunları kamulaştırma yoluyla üstten ve alttan ona el koyabilir. Ama şimdi buradaki kamulaştırma yapmıyor ama bir sınırlı aynı hak da burada, bir irtifak hakkı da tesis etmiyor yani o zaman ne yaptığı konusu var. ikinci olarak da, buna ilişkin herhangi bir ücret ödemesi, bir şey de yapmıyor buraya. Sonuçta yaptığı zaman bir kamulaştırma işlemi ya da bir irtifak hakkı, bunların hepsinin bir karşılığı var. Çünkü, esas itibarıyla yazın görüştüğümüz maddede de, biliyorsunuz, diyor ki son kısmında: “Taşınmaz mal sahiplerine bu işlemler nedeniyle kamulaştırma, tazminat ve benzeri nam altında herhangi bir ödeme yapılamaz.” Burada hiç ödeme yapmadan alıyor, istediği gibi kullanıyor. Böyle bir şey uygun mudur?

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURGÜL URALOĞLU – Sayın Vekilim, zaten ilk önce maliklerin mülkiyet hakkının kullanılmasının engellenmemesi.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – O ayrı.

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURGÜL URALOĞLU – Az önce de söylediğim gibi, o şartlar varsa öncelikle mülkiyet hakkının kullanılması engellenmiyorsa, ayrıca can ve mal güvenliği tehlikeye sokulmuyorsa...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Değer kaybı peki?

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURGÜL URALOĞLU – Değer kaybı mülkiyet hakkının kullanılmasında zaten bir kısıtlama olduğu için bir değer kaybı yani onu kullansın ama arzu ettiği şekilde kullanmadığı için tespit edilen bir bedel. Yani, o tesis yapılmadan önceki hâli ile sonraki hâli arasındaki kaybın ölçüsü aslında oradaki tasarruf hakkının kısıtlanması. İletim hattı geçirdiğinizde orada belli bir havai kullanımını sınırlıyorsunuz...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mülkiyet hakkının engellenmediğine ilişkin mahkeme karar verdi, mülkiyet hakkını engelleyen bir durum yok ama gayrimenkulde değer kaybı var, ne olacak?

ADNAN KESKİN (Denizli) – O boşlukta.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sıkıntı orada zaten.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yani aslında yasa zarar sonucunda dava açmayı engellemiştir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani, ödeme yapılıp yapılmaması hikâyesi, ben de onu...

BAŞKAN – Sayın Seçer özel bir sorunuz var mı, sordunuz mu?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Özel bir biçimde ilave edeyim tutanaklara geçmesi açısından.

BAŞKAN – Buyursunlar.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Şimdi, arkadaşımız AB mevzuatını anlattı ve bu düzenlemenin çok aykırı olmadığını söylediniz. Şimdi AB mevzuatında toprağın altı ve üstü...

ADNAN KESKİN (Denizli) – AB değil, Fransa ve İsviçre.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Evet.

Mülkiyet hakkı toprağın altını ve üstünü içeriyor. Şimdi, buradaki konu şu: Ben somut bir örnek gideyim, burayı aydınlatırsan bunu çözeriz. İki apartman, iki ayrı bina. Birinin altından tünel geçiyor, birinin altından geçmiyor. İkisi de ilk yapıldığında ikisinin altından da tünel geçmiyordu ama daha sonra bir proje gereği birinin altından tünel geçti. Siz hangi apartmandan daire almayı tercih edersiniz?

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURGÜL URALOĞLU – Şahsıma sorarsanız tünelin geçtiğini tercih ederim, alt zemin sağlamlaştırsın tünelle ama...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Mutlaka bir değer kaybı olacaktır.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

Arkadaşlar, Şirin’e ulaşmak için Ferhat dağları deldi. Siz olsaydınız ona da deldirmeyecektiniz, kusura bakmayın.

Evet, şimdi...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, iki tane soru sordum.

BAŞKAN – Siz dışarıdayken cevapladı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, bakın, az önce sordum, cevap vermedi. Biri de sizinle ilgili Anayasa Mahkemesindeki süreci bekleyip beklememekle ilgili...

BAŞKAN – Anayasa Mahkemesinin şu anda ne karar vereceğini, olumlu olumsuz, hiçbirimiz bilmiyoruz. Olumsuz verirse ona göre bu da...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Açar mısınız...

BAŞKAN – Sayın Sarı, bitmiyor! Buyursunlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, iki tane şey söyledim. Yani, az önce sorduğum soruya birinin cevap vermesi lazım. Şimdi, değer kaybı... Diyelim ki bir tespit yapıldı ve bu tespit mülkiyet hakkının kullanılmasına

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 8

ilişkin bir engel ortaya çıkmadı, ilgili mevzuata uygun, yani bizim önümüze konulan kanun maddesine uygun ama değer kaybı oldu. Şimdi bu nasıl tazmin edilecek? Birinci sorum bu, buna kim cevap verecek bilmiyorum.

İkinci sorum da şu: Anayasa Mahkemesine biz bunu götürdük, mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin. Anayasa Mahkemesi henüz bir değerlendirme yapmadan biz maddeyi yeniden revize ediyoruz, bir şey daha ekliyoruz. Bu aciliyet nereden kaynaklanıyor? Şu anda acil olarak yürütülen bir proje var mı? Varsa neresi?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Var var, demin söylediğim.

BAŞKAN – Hayır lütfen ya! Sayın Keskin, ne ilgisi var?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan meclis karar aldı, belediye meclisi.

BAŞKAN – Ya, unutulmuş bir şey, hepiniz ifade ettiniz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Peki, bu aciliyeti gerekli kılacak bir proje var mı? Bu soruma cevap alabilir miyim ve bir de diğer soruma.

BAŞKAN – Sayın Uraloğlu, var mı bildiğiniz bir acil...

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 1. HUKUK MÜŞAVİRİ NURGÜL URALOĞLU – Hayır.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğünden arkadaşlar varsa görüş alalım.

BAŞKAN – Ne yönde görüşler?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Konuyla ilgili aynı şekilde, taşınmazlar, kamulaştırma... Madem hazinenin şeyinde bu, hüküm ve tasarrufu altında...

BAŞKAN – Herhangi bir açıklama, size gelen...

MALİYE BAKANLIĞI GELİR POLİTİKALARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET BAHATTİN AKÇAY - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları, değerli hazırım; herkesi saygıyla selamlıyorum.

İlgi alanımız itibarıyla farklı olmakla birlikte şu anda Millî Emlak Genel Müdürlüğünden arkadaşlarımız bu konuyla ilgili burada değiller, onun için herhangi bir bilgi alma durumumuz da söz konusu değil. Ama ben açıkçası bu konunun Millî Emlak Genel Müdürlüğümüz uhdesinde çok ayrıntılı bir bilgi olarak bulunduğunu da düşünmüyorum. Bunu ifade etmek istiyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Nasıl düşünmüyorsunuz? Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğünün. Nasıl düşünmüyorsunuz? Kamulaştırmayla ilgili hazine avukatları uzun süreçler yapıyor, bu davaları takip ediyor. Öyle bir şey olur mu yani, siz nasıl düşünmüyorsunuz? Açık ve net biçimde Maliye Bakanlığının görev ve sorumluluğu alanındadır bu.

MALİYE BAKANLIĞI GELİR POLİTİKALARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET BAHATTİN AKÇAY – Arkadaşlarımızı arayalım efendim, şey yapsınlar o zaman.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Arayın o zaman şey yapsın, Millî Emlaktan bir arkadaşımız gelsin, görüş alalım.

BAŞKAN – Şimdi, ikisi aynı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın bir soru sordum, cevap verecek misiniz vermeyecek misiniz?

BAŞKAN – Benim bilgim dâhilinde olacak bir şey değil ki.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, değer kaybıyla ilgili soruya kimse cevap vermedi.

BAŞKAN – Verdi arkadaşımız.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, bakın, soru çok açık. Az önce gene sordum, gene es geçiyorsunuz.

BAŞKAN – Yani, Sayın Sarı, mahkemelerimiz var, gider tespit yaparlar, ona göre neyse değer kaybı ona göre ödenir. Şimdiye kadar... Amerika'yı yeniden keşfetmiyoruz ki, usulü neyse o.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama burada bir hukuk üretiyoruz, diyoruz ki: Bakın burada bir boşluk var. Mülkiyetin...

Açırsanız söyleyeyim, kayıtlara geçsin tekrar çünkü cevap istiyorum.

BAŞKAN – Hayır, yerleşik kurallar var, eskiden nasıl yapılıyorsa o da ona göre yapılır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, mülkiyetin ihlaline ilişkin bir hukuk kuralı olmadığı hâlde, bir mahkeme kararı olmadığı hâlde değer kaybını nasıl tazmin edeceğiz? Bana bunun cevabını verin yani kim imza attıysa bu tasarının altına bunun cevabını versin bana.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, nasıl mahkemeye gidecek? Buradaki kanunla mahkemeye gitme yolu kapatılıyor. Gider diyorsunuz değer kaybı. Gidemiyor burada, yazıyor maddenin son iki cümlesinde.

BAŞKAN – Hayır, bir zarar gördüğü zaman gider.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gidemez diyor.

BAŞKAN – Varsa bir sıkıntı gider, olur mu canım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 9

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan “Taşınmaz sahiplerine bu işlemler nedeniyle kamulaştırma, tazminat, benzeri nam altında herhangi bir ücret ödenmez.”

BAŞKAN – Tamam bununla ilgili ama zarar gördü, bilmem evi çatladı, patladı niye gidemesin canım? Gider tespit yapar, ona göre müracaatını yapar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, mülkiyet hakkı ihlal edilmez diyor burada. Mülkiyet hakkının sınırları bu şekilde, buradaki kanun maddesinin sıkıntısı...

BAŞKAN – Zarar görmediği sürece öyle, zarar gördükten sonra tabii ki müracaat edecek.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – “Görmez” diyor zaten. Orada demiş olsa o zaman ödeme yapması... Şunu da söyleyebilir o zaman: Ya bu hükümleri koymamış olsaydı ortada bir boşluk olur, o zaman gidilirdi hukuka ya da burada açık biçimde diyecekti ki “Bu herhangi bir işte yer altı veya yer üstünde bir tesis yapılması dolayısıyla taşınmaz malın maliki herhangi bir zarara uğrarsa buna ilişkin yargı yolları açıktır.” gibi bir ifade kullanırız.

BAŞKAN – Yargı yolları her zaman açık ya, mümkün değil yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – O yolu ortadan kaldırıyorsunuz.

BAŞKAN – Mümkün değil o.

Sayın Akçay...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, benim söylediğim şeyin tarihi 2014’ün Kasım ayında 1,5 kilometrelik tünel yapılmasıyla ilgili imar değişikliği İstanbul Büyükşehirden geçmiş.

BAŞKAN – Yani, onu öbürüne bağlamak yanlış. Geçmişse ona bakarız ama sizin ifadeniz olmaz. Yok öyle bir şey.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya geçemediği için bu kanuna bu madde ekleniyor şimdi.

BAŞKAN – Hiç ilgisi yok orayla.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Olur mu hiç...

BAŞKAN – Bu tevatürü biz daha önce dinledik Sayın Keskin, inan ki dinledim, vallahi dinledim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kimden?

BAŞKAN – Ben biliyorum, boş verin. Sonra söylerim size.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yoksa sen de mi plan...

BAŞKAN – Evet, tünelin müteahhitliğini ben yapacağım.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biraz evvel bahsettiğiniz gibi hakikaten Amerika’yı yeniden keşfetmemek gerek. İşte bu eleştiriler, uyarılar, öneriler de Amerika’yı yeniden keşfetmemek adına yapılıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz, haklısınız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – O nedenle devletin hukuk müşavirliği yapan birimlerinin başında başhukuk müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü gelir, Maliye Bakanlığından. Oradan bu konuyla ilgili bir davette bulunalım, bu kamulaştırmaydı, mülkiyet hakkı, vesaire, tazminatlarla ilgili kısa bir bilgi... Millî Emlak Genel Müdürlüğüyle birlikte bu bilgiyi versinler ki Amerika’yı yeniden keşfedip hatta “vay unutmşuz, tüh” demeyelim. Biraz evvel arkadaşlarımız söyledi, Anayasa Mahkemesine gidilmiş bir konu için de aslının beklenilmesi de faydalıdır. Şimdi bu tünel unutulmuş deniyor, bu defa altı ay sonra Anayasa Mahkemesinin kararını düzeltmek için bir düzenleme yapılmak zorunda kalınacak, vesaire. Bu Muhakemat Genel Müdürlüğü ve Millî Emlak Genel Müdürlüğünden ilgilileri davet edelim, bir on dakika görüş alalım.

BAŞKAN – Önergeleri görüştüktan sonra oylamayı yapmayız. Onları bekleyelim, dinleyelim, ondan sonra şey yaparız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tabii tabii. Karayollarından da geldi mi inanın Amerika’yı yeniden keşfetmeyiz. Yani belli düzeltmeler yapılır. Karayollarından var ama teknik olarak yani tünelin durumu, teknik verecek...

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, usulle ilgili bir şey söylemek istiyorum. Şimdi, bu yedinci gün mü oldu, konuları tartışıyoruz, torba teklifi tartışıyoruz.

BAŞKAN – Bir hayli oldu, evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İktidara mensup arkadaşlarımız usulle ilgili bir iki şey haricinde hiç söz almadılar. Hâlbuki, mesela Fatih Bey hukukçu bu konuları bilir, Ahmet Arslan Bey Devlet Hava Meydanları, Liman Müdürlüğü yaptı, bu konuları bilir. Neden konuşmuyorlar? Bugün Burhan Bey, Burhan Hoca tutmuş “Sürü psikolojisiyle oy veriliyor Mecliste.” demiş, milletvekillerini suçlamış, bilmem ne. Yani, bütün bunlardan sonra bu duruma geliyoruz. Ben iktidara mensup arkadaşlarımızın da katkısını bekliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, Hoca bizleri çok ağır bir şekilde suçlamış, çok ağır.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Hangi hoca?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 10

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burhan Hoca. Olmaz böyle bir şey. Bu konularda uzman olan arkadaşlarımız var, neden konuşmuyorlar? Konuyu çok iyi bilmesi gereken arkadaşlarımız var. Yanlış olduğu içinse, susmak da doğru değil.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Yalnız size mi söylüyor, hepimize mi söylüyor?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Herkese söylüyor. Sayın Arslan geldi. Siz bilirsiniz bu konuları, karşılaşmışsınızdır. Neden konuşmuyorsunuz? Bu konularda sizin yorumunuza ihtiyacımız var kanun yapıyorsak. Üç ay önce yaptık, yanlış oldu, bir daha geldi eksikliğinden. Anayasa Mahkemesinde konu. Siz muhakkak karşılaşmışsınızdır, bilirsiniz, işin hukuki yönü, teknik yönü... Katkılarınız olursa memnun oluruz.

BAŞKAN – Sayın Arslan, bu helikopterler, uçaklar geçiyor havadan, hiç kamulaştırma ödemiyor, bununla ilgili nedir kuralınız, nedir sınır onu bir sizden alalım kısaca.

Buyursunlar.

AHMET ARSLAN (Kars) – Bir defa hakkınızı helal edin. Dışarıdayken ismim geçtiği için, konunun gelişini bilmediğimden böyle aradan bir yerden dalarsam kusura bakmayın.

O zaman, tünellerle ilgili ben doğrusu sonunda bir şeyler söyleyeyim istiyordum Sayın Kuşoğlu. Hepinizi saygıyla selamlayarak ben birkaç cümle söyleyeyim.

Deminden beri tünellerle ilgili konuşuyoruz ve tünel üzerindeki yapıların ne kadar mesafe dikkate alınarak kamulaştırma kapsamına girmesi gerektiği konuşuluyor. Nurgül Hanımla biz aslında sabah bu konuyu tartışmıştık da biraz veya istişare etmiştik. Bir defa tünellerin giriş çıkış ağzları veya tünel portalları deren yerlerde genellikle kamulaştırma yapılıyor, diğer yerde yapılmıyor ancak bunun bir sebebi şu: Eğer tünel yapıyorsanız tünelin üzerinde asgari tünelin kendi çapı kadar bir et kalınlığı bırakmanız gerekiyor, asgari ve genelde tercih edilen de 1,5 katıdır. Yani, 10 metre çapında bir tünel yapıyorsanız üstünde asgari 15 metre derinliğinde bir et kalınlığı bırakmanız gerekir ki böyle bir kalınlık bıraktığınızda zaten bir kamulaştırma ihtiyacı hasıl olmaz. Genelde kabul gören de irtifak hakkı tesisinde bu derinlik -bu kabul gören derinlik- herhangi bir yerde yasal olarak geçmemekle birlikte mühendislikte kabul gören bu derinlik dikkate alınarak ayrıca bir irtifak hakkı tesisine gidilmez bu bölgelerde. Bu, tünelle ilgili kısmı.

Helikopter, uçak kısmına gelince de... Zaten, sizin, mâniya kriterleriniz çerçevesinde belli bir yükseklikten sonrasında bina yapılmasına izin vermemeniz gerekir ve bu yükseklik dikkate alınarak da belli bir yüksekliğin altında da uçmamanız gerekir.

Buradan hareketle Türkiye'deki birçok havaalanında bu gerçek vardır, önce havaalanı yapılmıştır. Aslında havaalanına ilişkin kural ihlal edildiği için havaalanına yakın yapılaşmaya gidilmiştir. İşte, hem kuralı ihlal edip hem dönüp havacılıktan, uçaktan, helikopterden tazminat istemek, masraf istemek biraz işin doğasına ters.

Benim bildiğim bu. Daha ayrıntılı anlatılabilir ama özetle bunu ifade etmiş olayım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben sayın vekilime bir soru sorabilir miyim? Konunun uzmanı vekil arkadaşımıza bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Ama soru soruyu açıyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yo, yo, çok küçük bir soru. Sayın Arslan, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Son konuşmacı olarak size söz veriyorum, önergeleri okutacağım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sadece küçük bir soru soracağım: Tünel büyüklüğü ile tünelin üzerinde bırakılan -“et kalınlığı” diyorsunuz herhâlde- o 1,5 ilişkilidir.

AHMET ARSLAN (Kars) – Evet, et kalınlığı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani “10 metre tünelse 15 metreden geçer o.” diyorsunuz. Bu kadar alttan geçen bir tünel için de kamulaştırmaya gerek kalmaz diyoruz. Peki, böyle bir açık hüküm varken ve böyle bir uygulama ve teamül varken o zaman böyle bir düzenlemeye ne gerek var? Tünellerin hepsi o standartlara uygun olarak yapıldığında zaten kamulaştırmaya bile ihtiyaç yoksa, o zaman buna ne gerek var?

AHMET ARSLAN (Kars) – Ben az önce “teamül” ve “mühendislik” dedim. Aksi takdirde, yasal bir düzenleme olmadığı için insanlar ne kadar bir et kalınlığı bırakırsanız bırakın, “Altından tünel geçiyor.” deyip dava açıyor. Dava açınca da bu işler doğrusu olağanüstü bir şekilde uzuyor. Marmaray’da bunu yaşadık, Marmaray’da -üzgünüm ama- bazı hukukçular insanların âdeta kanına girmeye çalıştı. Efendim, 60 metre altından tünel geçiyor. Burada “Tüneli engelleyin, kamulaştırma parası alın...” Yani, sonuçta kamulaştırma parasını kimden alıyorsunuz? Devletten alıyorsunuz yani.

BAŞKAN – Gene vatandaştan.

AHMET ARSLAN (Kars) – O yüzden bunları engellemek lazım Sayın Sarı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 11

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama işte kural da koymak lazım. Kanun koyucu olarak, burada sizin de tecrübelerinizden istifade ederek bu konuları -bakın, çok güzel söylediniz- kanuna almamız lazım. Çok önemliydi söyledikleriniz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sizin dediğiniz yönetmelikle düzenlenen hususlar mı Sayın Arslan? Bu söylediğiniz 1’e 1,5 kuralı mesela...

AHMET ARSLAN (Kars) – Hayır, o mühendislik hesabına göre...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ha “Uygulama böyledir.” diyorsunuz.

AHMET ARSLAN (Kars) – 1’e 1,5 değil o, 1’e 1’dir ama tercihen 1,5’a geliyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Anladım, uygulamayı söylüyorsunuz.

BAŞKAN – İkisi aynı mahiyette olmak üzere üç öneremiz var, okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı kanun teklifinin 8 inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay

Sümer Oral

Mehmet Günal

Manisa

Manisa

Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

İzzet Çetin

Vahap Seçer

Rahmi Aşkın Türelî

Ankara

Mersin

İzmir

Musa Çam

Müslim Sarı

İzmir

İstanbul

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Akçay ve Türelî’nin sunduğu aynı mahiyetteki iki önergeye katılıyor musunuz?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Edirne) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Kim söz alacak?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun teklifinin 8 inci maddesiyle Kamulaştırma Kanununun 4 üncü maddesine 10.09.2014 tarihinde 6552 sayılı Kanunla eklenen fıkra metninde değişiklik yapılmak suretiyle vatandaşlarımızın ev, arazi ve arsalarının toprak altında kalan kısmından tünel geçirilmesine ve bu işlemin kamulaştırma, tazminat ve benzeri nam altında ücretlerden muaf tutulması düzenlenmektedir.

Mülkiyet hakkı toprağın üstünü içerdiği kadar altını da içermektedir. Mülkiyet hakkından toprağın altını çıkarmak mümkün değildir. Öte yandan, maliklerin toprağın altından geçecek tünel ve benzeri bir yapı taşınmazın değerini düşürücü etkide bulunmaktadır. Bu nedenle zararın tanzim edilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, yapmakta olduğumuz, düzenlemekte olduğumuz madde daha önce eylül ayında düzenlediğimiz bir madde. O zaman da belirtmiştik yanlış olduğunu, eksik olduğunu, tartışılması gerektiğini teknik boyutlarıyla... Bugün de ortaya çıktı. Bakın, biraz önce Sayın Arslan uygulamadan gelen bir kişi olarak birçok yönünü -ki hazırlığı yoktu- ifade etti. Bunların da kanun metnine alınması gerekir. Gerçekten, burada konunun Anayasa Mahkemesine götürüldüğünden de anlaşılacağı üzere birçok sorun var, sıkıntı var, bundan sonra da sorun ve sıkıntı olacak, öyle görünüyor. Bu konuyu kanun koyucu olarak doğru dürüst yapalım. İşin hukuki boyutu ile teknik boyutunu uzlaştıralım. Birileri için -mesela, sadece Yenimahalle’de çekilen teleferikten başladı bu konu- böyle özel kanunlar yapmayalım. Sıkıntı oluyor, yine sıkıntı olacak. Birkaç ay sonra, yine Anayasa Mahkemesinin kararından sonra veya burada saptadığımız bazı eksikliklerden, yanlışlıklardan sonra konuyu tekrar ele alacağız, doğru dürüst yine tartışmayacağız.

BAŞKAN – Her şeyi kanuna koymak mümkün değil. O zaman bütün harçlarla, KDV’yle ilgili her malın KDV’sini kanuna koymak gerekiyor. Öyle yapmıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Her şeyi kanuna koymak mümkün değil ama hiçbir şeyi kanuna koymamak da mümkün değil. Burada ne diyoruz, 8’inci maddeye bakın: Evet, şeyin yapıların üzerinden geçmesi hâlinde ya da altından tünel geçmesi hâlinde tazminat istenmez zarar doğmuyorsa. Böyle bir kanun maddesi olur mu? “Zarar doğmuyorsa”nın bir kere tespiti lazım. Nasıl zarar doğmuyor?

BAŞKAN – Binalarda yükseklik veriliyor ya imarda, “KASK” diyor, bilmem “DASK” diyor, bir şeyler diyor. “TASK” mı diyor?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Demiyor, onlara atıfta bulunmuyoruz. Bakın, burada çok önemli eksikler var. Gerçekten, bunu samimi söylüyorum, konuyu uzatmaya çalışmıyoruz. Böyle kanun yapılmaz ama.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 12

BAŞKAN – Sayın Çam, sizin kısa bir sorunuz mu vardı?

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben bir hatırlatmayı bir kez daha söylemek istiyorum: Bu düzenleme Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin Ek 1’inci Protokolü’nün 1’inci maddesindeki mülkiyet hakkına aykırıdır. Açık ve net bir şekilde söylüyorum.

İkincisi: İzmir’de Sabuncubeli’yle ilgili söylediler. Ayrıca, Yeşildere ile Konak’ı bağlayan şu anda bir tünel yapımı devam ediyor. Bu bölgedeki Damlacık Mahallesi’nde büyük bir hasar söz konusu. Oradaki mülkiyette büyük bir değer kaybı söz konusu. Bu düzenlemeyle oradaki vatandaşlarımızın mülkiyet hakkına büyük bir tecavüz ve saldırı söz konusu ve vatandaş mağdur edilecek.

Bunu burada söylemeyi tarihî bir görev biliyorum ve konu mutlaka Anayasa Mahkemesine götürülecektir ve orada da mutlaka yargı, adalet çalışacak ve gereken kararı verecektir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arslan, bu konuda bir şeyin var mı?

AHMET ARSLAN (Kars) – Hayır, Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yok, peki.

Sayın Bakanımızın katılmadığı, Hükümetin katılmadığı iki ayrı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı Kanun Teklifinin 8 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türelİ	Bülent Kuşoğlu	Vahap Seçer
İzmir	Ankara	Mersin
Bihlun Tamaylıgil	Aydın Ağan Ayaydın	Musa Çam
İstanbul	İstanbul	İzmir

MADDE 8- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının son iki cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Türelİ’nin vermiş olduğu önergeye katılıyor musunuz?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Edirne) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyursunlar Sayın Türelİ.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bu madde yazın görüştüğümüz torba kanunun içinde yer alan ve... 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun 4’üncü maddesine atıf yapan hükme baktığımız zaman bunun madde başlığı “İrtifak hakkı kurulması” diyor. Bir kere bunu koyalım yani bu bir irtifak hakkı, maddenin başlığı çünkü “İrtifak hakkı.” Buradaki biraz önceki açıklamada bir çelişki doğdu çünkü orada devletin hüküm ve tasarrufu altında. O zaman zaten irtifak hakkı kurulması diye bir şey söz konusu olamazdı. Bu madde nedir? Mülk sahibinin şeyi üzerinde yani mülk sahibinin, malikin, taşınmaz malın malikinin belli hakları var ama belli, sınırlı aynı haklar, ki irtifak hakkını en çok kullanıyor; onun içinde intifa var, değişik haklar var hukukta. Bu bir irtifak hakkı kullanıyor. İrtifak hakkı kullanıyorsa bunun karşılığında bir bedel hakkının da doğması normaldir yani bir bedelin doğmamasını kabul edebilmek mümkün değil. Ancak buradaki maddede diyor ki: “Taşınmaz sahiplerine bu işlemler nedeniyle kamulaştırma, tazminat ve benzeri nam altında herhangi bir ücret ödenmez.” İrtifak hakkıysa ödenmesi gerekir, bir.

İkincisi: Bu hükmü koyduğunuz zaman, kişinin yargıya giderek aleyhine olduğunu düşündüğü, malik olarak aleyhine olduğu düşündüğü birtakım tasarruflar hakkında, yapılan tasarruflar hakkında -ki bu, devletin yaptığı bir tasarruf- hak arama özgürlüğünü de engellemiş oluyoruz ve idari yargıya gitme özgürlüğünü engellemiş oluyoruz. Buradaki sıkıntı bu. Siz biraz önce dediniz ya “Kişi gidebilir yargıya.” Gidemez. Bunu koyduğunuz zaman gidemiyor çünkü burada, eğer koymamış olsaydınız şeydi... Yani, buradaki kanunla bunu düzenliyorsunuz, sıkıntı burada. Buradaki hikâye... İrtifak hakkı karşısında bir şey ödemeniz gerekiyor mutlaka.

Tabii bir de işin ayrı bir boyutu var: “Taşınmaz malın değeri düşer mi, düşmez mi?” tartışmaları bir tarafta. Onları biraz önce yaptık. Bu, işin birinci boyutu. Biz düşebileceğini söylüyoruz ve oradan bir taşınmaz malın malikinin birtakım... Yani, taşınmaz malın değeri düşebilir de düşmeyebilir de ama düşebilir. Eğer böyle bir olasılık varsa o zaman buradaki hükmü koyamazsınız. Birincisi o.

İkincisi, irtifak hakkıdır. İrtifak hakkıysa mutlaka karşılığında bir şey var, bedeli. Bedelsiz bir irtifak hakkı olmaz. Bu, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki bir yer olarak sayılmaz. Maddenin başlığı da öyle zaten, buradaki düzenlenen maddenin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 13

Ve dediğim gibi, son olarak da zaten, burada, aynı zamanda, Anayasa'ya göre, kişinin hak aramasına da, idari yargıya giderek halel gelmiş olan, öyle geldiğini düşündüğü çıkarlarının da, menfaatinin de gözetilmesini isteme hakkına da aykırıdır diyorum.

Bu açıdan da baktığımızda, bu maddelerin, bu son iki maddenin de -bu ilgili kanunun, Kamulaştırma Kanunu'nun 4'üncü maddesiydi- oradan çıkartılması gerektiğini düşünüyoruz.

Zaten, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim -Anayasa Mahkemesine gittiğimiz- hem Anayasa'ya hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin de belli maddelerine -biraz önce Sayın Çam da söyledi- aykırılık iddialarımız da buradan kaynaklanıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Keskin, zarar gören birisi kanun olsa bile dava açamıyor mu?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkanım, bu düzenlemeyle dava açmanın yolu tıkanmış. Açabilir ama şu düzenleme Borçlar Kanunu'na göre dava açmanın yolunu kesmiş bence.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Mahkeme kararı vermiş, sıkıntımız o.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yani öyle olmasa Borçlar Kanunu'na göre gidebilir ama şu düzenlemede “Mülkiyet hakkının kullanımına engel.” diyor.

BAŞKAN – “Zarara uğradım.” diyecek.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Aydın Bey açamamıştı dava mesela. Somut bir örneği var, dava açamamış.

BAŞKAN – Aydın Bey, mülkiyeti dışında bir yer için açmaya çalışmıştı, ondan.

Şimdi maddeyi oylamaya geçmiyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Geçmeyelim. Gelen arkadaşlarımızdan aldığımız bilgi doğrultusunda... Ondan sonra...

BAŞKAN – Tamam, madde üzerinde bir önerge daha var, okutuyorum...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Başkanım, Başkanım... Bu konuyla ilgili somut bir örnek vereyim: Bomonti Tüneli yapıldı. Bomonti Tüneli'nin altından geçtiği arazilerin hiçbirinde ne izin istendi ne bir bedel ödendi ne de bir dava açılabilirdi.

BAŞKAN – Dünden beri söylüyorum on kere ama...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Açılmadı. Yanlış uygulama var.

BAŞKAN – İşte açılmadı ama zarar gören yok. Kaç metre alttan gitti.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Bundan zarar görüldü. Mesela, benim yakınlarımla arazisinin üçte 1'inden tünel geçtiği için orayı yeşil alanda bıraktılar, yeşil alan yaptılar, geri kalan bölümüne imar verildi. Yani oradan tünel geçmemiş olsaydı ona göre imar verilecekti.

BAŞKAN – Kaybettikleri imar öbür tarafa verilmiştir muhakkak.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Oralara hiç verilmedi.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı kanun teklifinin 8 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay

Manisa

MADDE 8- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası madde metninden çıkarılmıştır."

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 23 Ocak 2015 Cuma günü TBMM'ye sunulmuş ve 27 Ocak 2015 Salı günü Plan ve Bütçe Komisyonunda teklifin görüşmelerine başlanmıştır. 29 maddeden oluşan 2/2616 esas numaralı kanun teklifi 22 farklı kanun ve kanun hükmünde kararnamede düzenleme öngörmektedir.

Ülkemizde son yıllarda sayıları gittikçe artan ve birbiriyle ilgisi bulunmayan kanunları konu edinen torba tasarı ve/veya teklif uygulamasının son örneği 2/2616 esas numaralı kanun teklifinde görülmektedir. Bu kanun teklifinde üniversite

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 14

kuruluşundan kamulaştırma uygulamalarına, sivil toplum örgütlerine yönelik KDV ve Kurumlar Vergisi istisnalarından köprü ve otoyollardan kaçak geçiş cezalarına kadar çok geniş ve birbiriyle ilişkisi bulunmayan konular gündeme getirilmektedir. Bu tür uygulamalar sonucu, kanunlar için aranan öngörülebilir, anlaşılabilir ve ulaşılabilir olma özellikleri tamamen yok edilmektedir. Hukuki güvenlik ilkesi, yürürlükte bulunan ve herkes için bağlayıcı olan kuralların açık, ulaşılabilir ve öngörülebilir olmasını gerekli kılar. Ülkemizde son yıllarda yaygınlaşan bu şekildeki yasa yapım tarzı, hukukun bu genel ilkesini, dahası hukukun kendisini altüst etmiş bulunmaktadır.

Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 17'nci maddesinde; "Konu itibarıyla aralarında bağlantı bulunması sebebiyle birden fazla mevzuatta düzenleme yapılmasını gerektiren haller dışında, bir çerçeve taslak ile birden fazla düzenlemenin hükümlerinde değişiklik yapılamaz. Yapılacak değişiklikler her düzenleme için ayrı ayrı çerçeve taslaklar ile yapılır." denilmektedir. Ancak, bu teklifte konu itibarıyla aralarında hiçbir bağlantı bulunmayan, konu ve amaç bütünlüğü olmayan birçok mevzuatta değişiklik içeren hükümler bulunmaktadır.

Kanun teklifinin 8 inci maddesinde yer alan Kamulaştırma Kanununun 4 üncü maddesinde öngörülen düzenleme de kanun teklifinin diğer hiçbir maddesiyle ilişki kurulamayacak ve AKP'nin vatandaşlarımızın anayasal haklarını yok sayan bir yaklaşım ortaya koymaktadır.

Kanun teklifinin 8 inci maddesiyle Kamulaştırma Kanunun 4 üncü maddesine 10.09.2014 tarihinde 6552 sayılı Kanunla eklenen fıkra metninde değişiklik yapılmak suretiyle vatandaşlarımızın ev, arazi ve arsalarının toprak altında kalan kısmından tünel geçirilmesine ve bu işlemin kamulaştırma, tazminat ve benzeri nam altında ücretlerden muaf tutulması düzenlenmektedir.

Mülkiyet hakkı en temel kişi özgürlüklerinden birisi olarak pek çok ulusal anayasada ve uluslararası insan hakları sözleşmelerinde yer almaktadır. Mülkiyet hakkı kapsamında esas kural "mülkiyete saygı"dır. Mülkiyet hakkına ilişkin mevzuat mülkiyete müdahaleye izin verse de bu müdahalenin sadece kamu veya genel çıkarlar doğrultusunda meşru bir amaca hizmet etmesi yeterli görülmemektedir. Bununla birlikte izlenen yol ile hedef arasında makul bir orantısallık bulunması da gereklidir. Toplumun genel çıkarlarının gerekleri ile bireyin temel haklarının korunması gereği arasında adil bir dengenin kurulması şarttır. Mülkiyet hakkına müdahale genel menfaat ya da kamu yararı amacı gerçekleşmiş olsa da birey olağandışı ve aşırı ağır bir yük altına sokuluyorsa söz konusu denge bozulmuş olacaktır. Bu çerçevede gerek kanun teklifindeki düzenleme gerekse de 2942 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine 6552 sayılı Kanunla 10/09/2014 tarihinde eklenen ikinci fıkra kamulaştırma neticesinde genel çıkar ve kamu yararı ile bireye yüklenen yük arasındaki dengeyi bozucu bir mahiyettedir. Mülkiyet hakkı toprağın üstünü içerdiği kadar altını da içermektedir. Mülkiyet hakkından toprağın altını çıkarmak mümkün değildir. Öte yandan maliklerin toprağın altından geçecek tünel ve benzeri bir yapı taşınmazın değerini düşürücü etkide bulunmaktadır. Bu nedenle zararın tazmin edilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Gereğini okuduğumuz önergeyi ve Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şu anda Millî Emlaktan arkadaşımız geldi. Kendisini tanıtıp sizin kamulaştırmayla ilgili sorularınızı cevaplayacak.

Buyursunlar.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Sayın Başkanım, özür dilerim, olmadığım için soruyu... Tereddüt neyse yardımcı olmaya çalışayım. Gerçi Maliye Bakanlığıyla doğrudan bu konunun ilgisi yok ama daha önceki torba kanunda da belki açıklamaları biz yaptığımız için teknik anlamda ben sizlere açıklama yapayım. Önce tereddüdün ne olduğunu veya sorunun ne olduğunu bir alabilirsem ona göre cevaplayayım efendim.

BAŞKAN – Maddede “tünel” kelimesi ilave ediliyor, tabii...

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Soruları isterseniz ben yineleyim.

BAŞKAN – Peki, siz buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Biliyorum, konuyu biliyorum.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, tabii. Arkadaşlar da zaten söyler, şimdi burada siz de geldiğiniz için bir kısım şeyleri alalım.

Burada bir taşınmaz mal var, onun mülkiyet hakkı var, malikinin. Burada taşınmazın üstünde ya da altında birtakım yapılaşmalar yapılıyor. Bir kere buradaki söylediğimiz şu: Bunun, taşınmaz mal malikinin ilgisi dışında yapılıyor yani buradaki yerin o statüsü nedir? Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer midir? Çünkü biraz önce burada Karayollarından gelen arkadaşımız da onu söyledi. Eğer öyleyse zaten sizin, Maliye Bakanlığının alanına giriyor, onu söyleyelim. Bu mudur?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 15

Ayrıca, ilgili maddeyi, bu Kamulaştırma Kanunu'nun 4'üncü maddesini yazın görüştüğümüz zaman -biliyorsunuz- üstte ve altta bir kısım şeyler... Şimdi oraya "tünel" ibaresi geldi. Maddenin başlığı "İrtifak hakkı kurmak." Bu bir irtifak hakkı mıdır?

Üçüncü soru gene bununla bağlantılı. Burada herhangi bir biçimde bir şey var yani taşınmaz sahiplerine bu işlemler nedeniyle kamulaştırma, tazminat ve benzeri nam altında herhangi bir ücret ödenemeyeceği söyleniyor. Neye dayanarak böyle bir şey söz konusu? Bu aynı zamanda Anayasa'ya giden hak arama özgürlüğünü ve yargıya gittiğiniz zaman alacağınız sonucu da belirleyen bir şey yani Anayasa'nın ilgili hükümlerine de aykırı.

Gene başka bir sorun da üstte ya da altta bir şey yapıldığı zaman taşınmaz malın, taşınmazın değeri düşebilir. Burada düşmeyeceği varsayımı oturup bizim yapacağımız bir şeydir, bu düşebilir. Biraz önce siz "Altın tünel geçilen evi tercih ederim." dediniz ama siz tercih edin, başkaları etmeyebilir. Göçük olursa ondan sonra ciddi sıkıntı olur biliyorsunuz bu işlerde.

Bu konuları bir netleştirme ihtiyacı var ama siz kendi adınıza mı konuşuyorsunuz burada, Maliye Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğünü temsilen mi konuşuyorsunuz? Biraz önce öyle söylediniz...

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Şöyle efendim: Bu konunun Maliye Bakanlığıyla doğrudan bir ilintisi olmadığı için Maliye Bakanlığı adına da konuşmam çok doğru olmaz.

Şöyle: 4650 sayılı Kanun değişikliğini ben bizatihi hazırlayan kişiyim, 2001 senesinde çıkan. Kamulaştırma Kanunu'yla ilgili şimdiye kadar bu konuda şahsi olarak da bir sürü çalışmamız var, tecrübemiz var.

Genel anlamda mülkiyet hakkı nedir, bu neyi amaçlamıştır; ben o konuda da bilgi vereyim. Tabii bunu ister şahsi olarak değerlendirin ister Maliye Bakanlığı temsilcisi olarak ama konunun doğrudan Maliye Bakanlığıyla ilgilisi yok çünkü Maliye Bakanlığının yaptığı doğru dürüst kamulaştırma yoktur ancak yatırımcı kuruluşlarımız daha çok şey yapar. Ama ben yüce heyetin bilgilendirilmesinde babında...

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama devletin, Hükûmetin tasarrufu altında mı mesela?

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Onu açıklayacağım efendim, tabii ki arz edeceğim, müsaade ederseniz onu arz edeceğim.

Efendim, malumları olduğu üzere, bizim gerek eski 743 sayılı Medeni Kanun'da gerekse şu anda yürürlükte olan Medeni Kanun'da -718 madde şu anda yürürlükte olan- taşınmaz mülkiyetinin -okuyayım müsaade ederseniz, geçen sefer de, yazınki torba kanunda da arz etmiştim- kapsamı şudur: "Arazi üzerindeki mülkiyet, kullanılmasında yarar olduğu ölçüde, üstündeki hava ve altındaki arz katmanlarını kapsar." Bizim kanun koyucumuzun... Medeni Kanun, Anayasa'da öngörülen, 35'inci maddede öngörülen ve en önemli mülkiyet haklarından birisi olarak kabul edilen mülkiyet hakkının kapsamı, arazi üzerindeki mülkiyet haklarının kapsamı budur. Yararlanabildiğiniz ölçüde, 500 katlı bina da yapıp yararlanabiliyorsanız, üst tarafı aşağı doğru inip 100 katlı bina da yapabiliyorsanız bunu kapsayabiliyor. Bu "yararlanılmasında fayda olduğu" ölçüde diyor. Bunu nasıl kısıtlayabilirsiniz? Malum, biliyorsunuz, Anayasa'ya göre ancak kanunla kısıtlayabilirsiniz. Bu, genel mülkiyet hakkının çerçevesi.

Bu, Kamulaştırma Kanunu'nun 4'üncü maddesinde şunu düzenliyor, onu müsaade ederseniz başıyla birlikte okuyalım. Malumunuz, kamu hizmetlerinin yürütülmesi için gerekli olan kişilerin mülkiyetindeki taşınmazlar idareler tarafından kamu yararı varsa kamulaştırılabilir, mülkiyetin tamamı alınabilir. Eğer mülkiyetin tamamının alınmasına gerek yoksa yani komple o arazinin alınmasına gerek yoksa veya taşınmazına alınmasına gerek yoksa altından bir boru hattı, tünel gibi veya üstünden bir havai hat, elektrik hatları gibi bir şey geçirirseniz gerekiyorsa bu kez mülkiyet hakkının tamamını almıyorsunuz da üstünden bir elektrik hattı geçirmek için irtifak hakkı tesis ediyorsunuz. Kanun buna cevaz vermiş, diyor ki: Fazla masraf olmasın, bir de malikin mülkiyet hakkını tam elinden almayalım. Örneğin, tarım arazisinin üzerinden bir elektrik telini geçirin, altından boru hattını geçirin, üzerindeki vatandaş tarım arazi olarak kullanmaya devam etsin ama idare de işini görsün, kamu hizmeti yürüsun, onun bedelini de öde diyor. Temel mantık bu. Onu müsaade ederseniz şöyle arz edeyim...

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – "Kısmen ödeyin." diyor.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Evet, kısmen öde... Yani, tam mülkiyet alıp da hem vatandaş mahrum edeceğine hem de tam para ödeyeceğine kısmen al, kısmen yararlanmasını kısıtla, bunun da karşılığını kısmen öde diye söylüyor. Diyor ki "İrtifak hakkı kurulması" başlığı: "Taşınmaz malın mülkiyetinin kamulaştırılması yerine, amaç için yeterli olduğu takdirde -burada da kastı amacın yeterli olması- taşınmaz malın belirli kesimi, yüksekliği, derinliği veya kaynak üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı kurulabilir."

Devam ediyoruz... Bu yazın eklediğimiz torba kanunda, 552'ye eklediğimiz düzenlemede de şunu getirdik: Temel prensip şimdiye kadar uygulamada, eğer bir irtifak hakkı kurulacaksa taşınmazın altında, üstünde, bunun bedeli -dediğim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 16

gibi- tayin ediliyordu, bunu da Yargıtayımız değer düşüklüğü olarak hesaplıyordu. Taşınmazın altından, üstünden veya başka tarafından -irtifak hakkına geçilecek tesis- geçmeden önceki değeri neyse geçtikten sonra değeri hesaplıyor, aradaki farkı kamulaştırma bedeli olarak belirliyordu, yüce Yargıtay da bu şekilde yerleştirmişti bu kararları.

Yazınki eklediğimiz şeyde de şu prensibi getirdik genel olarak: İrtifak hakkı kurulabilir diyoruz, “Ancak, maliklerin mülkiyet hakkının kullanmasının engellenmemesi -dün gece de konuşuldu bu- can ve mal güvenliği bakımından gerekli önlemlerin alınması kaydıyla -geçen torba kanunda bunu da arz etmiştim ben size- kamu yararına dayalı olarak -yine kamu yararı gerekiyor- taşınmazların üstünde teleferik ve benzeri ulaşım hatları ile her türlü köprü, taşınmazların altında metro ve benzeri raylı taşıma sistemleri -işte şimdi köprü geliyor- yapılabilir.” diyor. Yani “Eğer siz irtifak hakkına konu edeceğiniz, irtifak kamulaştırması yapmanız gereken yerde mülkiyet hakkının kullanılmasını engellemiyorsanız veyahut da can ve mal güvenliği bakımından engel yoksa bunlara da para ödemenize gerek yok.” diyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – O zaman irtifak hakkına gerek yok.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Evet efendim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bunu dolaylı kaldırılıyorsunuz o maddeyle.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Efendim, onu arz edeyim. Devam ediyorum, müsaade ederseniz onu da okuyayım: “Taşınmazların mülkiyet hakkının kullanımının engellenmemesi hâlinde, taşınmazlara ilişkin herhangi bir kamulaştırma yapılmaz. Bunu belirlemiş. Taşınmaz sahiplerine bu işlemler nedeniyle kamulaştırma, tazminat ve benzeri nam altında herhangi bir ücret ödenmez. Yapılan yatırım nedeniyle taşınmaz- sizin söylediğiniz sayın vekilim- maliklerinden değer artış bedeli alınamaz.” diye düzenlemiş. Buradaki temel kurgu da şu: Mülkiyet hakkının engellenmemesi, can ve mal güvenliğinin şey yapmaması.

Geçen, torba kanun sırasında sayın vekilimiz de sormuştu. Bundan dolayı bir zarar oluşursa malik isteyebilir mi? Bizim genel prensibimiz, mülkiyet hakkı, Anayasa 35’le teminat altına alınan mülkiyet hakkına ve Medeni Kanun’da düzenlenen mülkiyet hakkına en ufak bir haksız müdahale olduğu zaman siz giderseniz, bunun menî müdahalesini isteyebileceğiniz gibi, bundan dolayı kişi olsun, kamu kurumları olsun, tazminat isteyebilirsiniz, zarar isteyebilirsiniz. Burada böyle bir düzenleme yapmış olmanız sizin zarara uğramanız hâlinde zararınızı isteme hakkınızı veya bundan doğan diğer haklarınızı istemenize engel olamaz. Sayın vekilim, Anayasa’nın 35’inci maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkı, hak arama özgürlüğü kavramları karşısında kanunda bu konuda istediğiniz kadar düzenleme yapın -özür dilerim yani yargı kararlarını falan da bilen bir insanım -siz kalkıp “Burada bundan dolayı istenemez.” demenize rağmen zarar oluşuyorsa iki tane koşul var. Müsaade ederseniz...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Niye koydunuz o zaman o maddeyi?

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Ben koymadım, yüce heyetiniz koydu.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Orada bir amaç vardı; o amaç, eskiden irtifak hakkıyla vatandaşın zarar görmesini engelleyen bir düzenleme vardı. Dolaylı olarak elense çektin, onu kaldırılıyorsun, dava açmanın yolunu tıkıyorsun.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Efendim şöyle: Bu maddedeki...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yani, Anayasa’da böyle oldu diye bu kanunu uygulamada kaldıramazsınız.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – İrtifak hakkı kurulması nedeniyle sadece bir bedel ödeyemezsiniz, zarar oluşursa yine isteyebilir. Sadece kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı kurulmasından dolayı vatandaş bir para isteyemez ama bir zarar oluşursa işte evine zarar vermişse, tarlasına zarar vermişse isteyebilir. Sadece kamulaştırma yoluyla irtifak hakkının kurulmasından dolayı...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Değer kaybı ne olacak?

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Onu da isteyebilir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İrtifak hakkı değer kaybının olduğunu...

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Efendim, arz edeyim müsaade edersiniz. Somut bir örnek vereyim bildiğimiz kadarıyla: Bir parseliniz var, gitmişsiniz belediyeden, altında 4-5 kat inme hakkı almışsınız, yani ruhsat almışsınız, inşaat ruhsatı almışsınız, altına 4-5 katlı bodrum, otopark yapma hakkı almışsınız; üstüne de işte oradaki emsal neyse -1,5-2 emsal- 20 katlı bina yapma hakkı almışsınız. Henüz inşaatı yapmamışsınız. Belediye veya herhangi bir kamu kurumu sizin alttaki 4-5 katlı yapacağınız inşaatı zarar verecek, engelleyecek şekilde oradan bir tünel geçirmeye veya raylı sistem geçirmeye kalktığı zaman, burada kamulaştırma yapmak zorunda. Veya üstünden 20 katlı bir bina yapmanızı engelleyecek veya 20 katlı binanıza zarar verecek, kullanımını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 17
engellenecek herhangi bir tesis yapmaya kalkarsa havai anlamda bunu mutlaka kamulaştırmak zorunda. İstedığınız kadar burada...

Bakın, kavram çok net: Mülkiyet hakkının kullanılmasının engellenmemesi. Bu çok geniş bir kavram. Yani mülkiyet hakkını ben 4 kat aşağıda, 20 kat yukarıda almışım. Böyle bir yetkim var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu rahatsızlık verirse?

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Rahatsızlık verirse de... Bu da var efendim. Rahatsızlık sonuçta bir zarar oluşturuyor. Rahatsızlığın illaki maddi anlamda olması gerekmez. Sizin deniz kenarındaki evinizin önüne gelip birisi manzaranızı kapattığınız zaman bunu dahi dava etme imkânınız vardır, rüzgârınızı kapattığı zaman dahi dava etme hakkınız vardır. İllaki maddi anlamda zarar olması gerekmez.

ADNAN KESKİN (Denizli) – İmar Yasası'ndan gelen bir şey.

Şimdi, Beyefendi, bakın, yanlış bir şeye getiriyorsunuz. Burada bundan evvelki düzenleme aslında sizin uygulamadan da ortaya çıkan, irtifak hakkı dolayısıyla elde edilmeye gelen hakların yolunu kesen bir düzenlemedir bu. Niçin? Çünkü diyorsunuz ki mülkiyet hakkını kullanmaya... Verdiğiniz örnek doğrudur. Benim imar planına göre aşağıya 5 kat inme hakkım varsa bu, mülkiyet hakkımı kullanmaya engeldir, orada dava açabilirsiniz ama aşağıya inme hakkınız yok, aşağıdan geçiyor tünel 10 metrede, sarsıntı var, gürültü var. Piyasaya çıktığınız zaman, bu evi satmaya kalktığınız zaman bu değer kaybına bu kanuna göre dava açamazsınız.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Özür dilerim. Siz mülkiyet hakkını gayrimenkul üzerinde yukarıya ve aşağıya doğru sonsuz düşünüyorsunuz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır, düşünmüyorum.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Hayır, aşağısı da sonsuz değil. Teorik olarak bakarsan dünya yuvarlak. Aşağıdan o zaman birisinin hakkıyla keşiyor yani. Öyle bir şey olur mu? Sonsuz olur mu? Altımızda da birileri var, dünyanın öteki tarafında yani.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Efendim, müsaade ederseniz bir iki cümle daha söyleyeyim...

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Az önce ifade etti mülkiyet hakkıyla ilgili, Medeni Kanun'daki. Fayda olabilecek kadar ancak kullanabilirsiniz, yoksa sonsuz değildir yani.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Tamam, tamam. İmar Kanunu veriyor bana 15 kat aşağıya.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, arkadaşımızdan cevapları alalım, ondan sonra...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Şimdi Fatih Bey diyor ki “sonsuz” diye. Mesela, Bomonti Tüneli yapıldı, Bomonti'yle Dolmabahçe arası. Orada benim yakınlarımla da bir yeri vardı ve üzerine bina yapılacaktı, alta 9 kat yapılacaktı fakat dediler ki: “Altan tünel geçecek, size 9 kata izin vermiyoruz, 5 kata izin veriyoruz, alta.” Dolayısıyla 4 kat yapılamadı, bunun zararını kim ödeyecek? İstimlak da etmedi, bir bedel de ödemedi.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Verilmemiş ki zaten.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Nasıl?

BAŞKAN – İmarınız, ruhsatınız elinizde olsaydı onu yapamazlardı.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – İmar vardı kardeşim, o zaman imar vardı, 9 kat imar geldi.

BAŞKAN – Hayır ama 9 kata inmenize ruhsat yoktur yani.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Projesi hazır, alta 9 kat yapılacaktı, üste de emsal neyse o kadar yapılacaktı.

BAŞKAN – Projede yapı ruhsat almışsanız siz zarara uğramışsınız, dava edebilirsiniz.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Şu anda bina yapıldı, dava açmadık.

BAŞKAN – Sayın Demirören, devam edelim.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN - Sayın Ayaydın'ın son söylediğinden döneyim.

Sayın Başkanım, orada kazanılmış hak oluşmuşsa kişi mülkiyet hakkına dayalı olarak –yeterince kullanamadığı için– kazanılmış hakkının ortadan kaldırıldığı gerekçesiyle dava açabilir, bunda hiç tereddüt yok. Devletin hükmü tasarrufu altındaki noktasına geleceğim.

Medeni Kanun sınırlarını çizmiş “yararlanabildiği ölçüde” diye. Yararlanabildiği ölçünün içerisinde mülkiyet hakkı korunuyor. Yararlanma ölçüsünün dışına çıktığınız zaman işte orası artık kamuya ait bir alan oluyor, “devletin hüküm ve tasarrufu altında” dediğimiz alan o. Şimdi, bizde nasıl? Bizim hukuk sistemimizde madenler, yer altındaki petrol kaynakları, su kaynakları devletin malı sayılıyor yani kamunun malı sayılıyor. Bu mülkiyet hakkının, kişilerin özel mülkiyetinde olan veya gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde olan kısmın yararlanabildiği kısmın dışındaki yer de yine devletin hükmü tasarrufu altında. Örneğin, işte bizim imar mevzuatımıza göre 100 katlı bir bina yapabiliyorsanız 100 katın üzerindeki hava devletin hükümranlık alanı olarak düşünülüyor kara sularımız gibi. Kara sularımızda da mesela işte egemenlik sahamız var,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 18

kıta sahanlığımız var, bir sürü buna benzer kavramlar var. O kısma geldiğiniz zaman devletine hükmi tasarrufu altında kabul ediliyor, kamunun ortak malı kabul ediliyor bunlar.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bunlar tamam. Şunu söyleyeyim: “Mülkiyet hakkının kullanımına engel olmadığı” cümlesini niye koydunuz? Niye konuldu bu kanuna? Madem geçmişteki tatbikat böyle, bu doğru gidiyor, uygulama da bu doğrultuda, niçin böyle bir özel düzenleme yapılma ihtiyacı... Bu açık, burada herhangi bir şekilde zarar olduğu zaman bundan kurtulma konusunda hüküm bu.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Mülkiyet hakkı kullanımı alanı değilse zarar oluşmaz zaten.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Olur mu Fatih ya?

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Hakkını kullanmadığın bir alanda zarar da oluşmaz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bugün olmaz, yarın olur Fatih.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz hep mülkiyet hakkı kurulmasının engellenmesi üzerinden gidiyorsunuz haklı olarak ama pratikte şöyle şeyler yaşanabilir: Mülkiyet hakkının kullanılmasına engel teşkil edecek bir durum yok fakat orada yapılan tasarruftan dolayı gayrimenkulün değerinde bir düşmeden kaynaklı bir zarar var.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – O da onun içindedir. Sayın Vekilim, bakınız, mülkiyet hakkının kullanılmasının engellenmesi hâlinde kamulaştırma yapılır, irtifa kamulaştırması yapılır demek bu. Mülkiyet hakkının kullanılması kavramı çok geniştir. Müsaade ederseniz, bence bunu yargı belirlesin. Zaten, yüce Meclis iradesini koymuş, bir kanun ortaya çıkarmış. Yargıya gittiğiniz zaman hangi olayın mülkiyet hakkının kullanılmasını engellediği, hangi olayın engellemediği somut olaylarla çözülür. Yani burada kalkıp da somutlaştırıp şöyle diyemezsin ama...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yargının işini kolaylaştıralım, bir hüküm koyalım oraya.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Efendim, şöyle, aynı zamanda hukukçuyum ben. Devlette on yıl hazine avukatı olarak çalıştım, on beş seneden beri idareciyim. Genel itibarıyla bu konularda bilgimiz var.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yargı nerede doldurur boşluğu? Lafzi bir açıklık görürse doldurur.

BAŞKAN – Sayın Zozani, siz de hukukçusunuz, bu konuda sizin görüşünüzü alalım.

Sayın Zozani’yi dinliyoruz, buyursunlar.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Sayın Başkanım, ben özür diliyorum Komisyondan.

Ben burada taraf değilim, ben sizleri aydınlatmak babında bir açıklama yapıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Şahsi fikrimi uygun bulmayabilirsiniz, etmeyebilirsiniz. Yani onun için, şey değilim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Zozani’ye geçmeden önce...

BAŞKAN – Ama Zozani yarım saattir bekliyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, burada “mülkiyet hakkının kullanılmasının engellenmemesi” diyorsunuz. Şu an değil ama gelecekte de değişebilir. Mülkiyet hakkı sadece şu an üzerinden kurgulanmaz. Şu anda diyelim, 10 katlı bina var, üzerinden teleferik geçti ama yarın orada emsaller değişti, 20 kata çıktı ama 20 kata çıkamıyorsunuz çünkü bu yapılan gelecekteki mülkiyet hakkının kullanımını da belirliyor. O yüzden yani bugün engellememesi bunun üstte ya da altta, yarın engellemeyeceği anlamına gelmiyor.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Sayın Başkanım, kurallar mevcut durum itibarıyla konulur, o durumda bakın, bir şey isteyemez ama şunu yapabilir: Yarın çökme olursa bu tünel sebebiyle veya üstte başka bir zarar olursa bundan dolayı tazminat isteyebilir ama şu anda 10 kat engellenmediği için diyelim oradan bu irtifa kamulaştırması yapmadı ama yarın bölgede emsaller arttı, 20 kata çıktı, bu hâlde kişi artık bir şey isteyemez.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama siz malike demiş olsaydınız, malik de belki derdi ki: “Parasını aldım kardeşim, tamam.” Siz burada para da ödemiyorsunuz.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Şu andaki mülkiyet kuralları çerçevesinde siz ona yaklaşıyorsunuz. Yani ben gelecekte örneğin, şu anda villa olan bir yeri kalkıp da yarın çok katlıya çevirir diye bakarsanız olaya biraz iş şeyinden çıkar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hissesi varsa burada para ödemesi gerekmiyor mu? İrtifa hakkı parasız, karşılıksız, niye böyle?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 19

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Neden var efendim? Zarar verdiğiniz için, kullanımını engellediniz için var. Burada “zarar yoksa” diyor yani kullanımı engellemiyorsa...

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama orada zarar var ya da yok dediği zaman...

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyursunlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bu konuda özellikle bekliyoruz yani aydınlanmaya çalışıyoruz ama açıklamalar yapıldıkça da soru işaretleri artıyor. Açık söyleyeyim yani bekliyoruz, diyoruz ki: Burada, evet, aydınlandık mı? Hiçbir yerde tam bir aydınlanma olmuyor.

Şöyle bir soru soracağım, biraz da Aşkın Bey’in ifade ettiği soruyla paralel bir soru: Diyelim ki yan yana iki parsel, birinin altından tüneli geçirdiniz, yarın öbür gün imar planları değişti, 4 kat inilebilecek yere belediye 9 kat, 10 kat verdi, parselin birisi yararlanacak, birisi yararlanmayacak. Vatandaşlar arasındaki bu eşitsizliği nasıl gidereceğiz? O zaman vatandaş oradaki tüneli kapatma hakkını mı elde etmiş olacak onun da 9 kat geçebilmesi için? Ya da irtifa hakkı şöyle de geçebilir: Biz buradan bugün buradan teleferik geçirdik. Vatandaş dedi ki: “Tamam o gün ihtiyacım yoktu ama bugün 10 katlı bina yapacağım, kapatıyorum önünü.”

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İşte yarın çıkarsa...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – “Kapatıyorum” diyor. “Tamam, hattınızı geçici olarak buradan geçirdiniz.” İrtifa hakkı dediğiniz şey biraz da o. “Üstünden geçirdiniz, o gün ihtiyacım yoktu. Siz geldiniz, ben de on yıl, yirmi yıl devlete müsaade ettim ama yirmi birinci yıl müsaade etmiyorum. İmkânım var, kendi arsam üzerine 20 katlı bir bina dikeceğim.” diyor, o zaman ne olacak?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O zaman hiçbir şey olmayacak.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sağlam yap o zaman.

Şimdi, şöyle bir cümle sarf etti, onun için soruyu sordum, dedi ki: “Yani bırakalım yargı karar versin.” Yani burası kanun yapıcı bir yer, yasayı yapın. Yargının hüküm verdiği kanunlar buradan çıkıyor. Yani buradan çıkan yasalara dayalı olarak yargı da bir karar verir. Burası yasayı yaparken yargının işini kolaylaştıracak yasalar yapar, yargının önüne karmaşa koymaz.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Ona şüphe yok Sayın Başkan.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Karmaşa koyduğu zaman... Mevcut durumda bir karmaşa var. Sizin hukukçu kimliğinizle de yaptığınız izahlarda birbirleriyle çelişen şeyler var.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Çelişen varsa düzeltelim Sayın Vekilim, olduğunu düşünmüyorum ama varsa düzeltelim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, bakın, bu kadar kafa yormuş bir kişi olarak siz de net, somut soruya cevap verebilecek durumda değilsiniz şu anda çünkü bir değişkenlikten söz ediyoruz. Yarının koşulları bugüne uymayabilir. Yasayı yaparken de o değişkenliği hesaba katarak yapmamız gerekiyor. Yarına problem bırakmadan düzenleme yapmak lazım. Biraz sonra mesela biz bir madde konuşacağız, 2004’ten beri 7 defa değişiklik yapılmış. Bu öyle bir şey de değil. Dolayısıyla, düzenlemeyi yaptığımız zaman bu konuda bir soru işaretinin kalmaması gerekiyor yani çok somut, net olması lazım.

MALİYE BAKANLIĞI MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MURAT DEMİRÖREN – Mümkün mertebe tabii, yapılabiliriyorsa.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – 9’uncu maddeyi okutuyorum...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye Sayın Başkan... Önergeleri okumadan...

BAŞKAN – Önergeler bitti.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan, maddeye geçmeden önce Sayın Bakana bir iki soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii ki.

Buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, size de madde oylandıktan sonra, bugünün gündemiyle, daha doğrusu Trakya’nın gündemiyle ilgili 2 soru sormak istiyordum. Eğer müsaitseniz onları paylaşmak isterim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 20

Malumunuz olduğu üzere, sizin de Milletvekili olduğunuz Edirne’de çok ağır bir felaket yaşandı ve bu felaketin de devamında çalışmalarla etkilerinin azaltılması yönünde çabalar kendini gösteriyor. Orada iki konu var. Onun için, hem oranın Milletvekili hem de Hükûmetinizin bir Bakanı olarak size sormak istedim çünkü ben de Trakyalı bir kişiyim.

Meriç yatağının temizlenmesi için Yunanistan’la bir protokol konusu vardı. Bu konuda gelinen noktayı bir sormak istiyorum.

Bir de baypas kanalı açılacaktı ki o da 12,5 kilometrelik bu sel baskınlarını engellemek üzere. Bununla ilgili proje yapıldı mı, hangi aşamadadır? Çünkü her sene böyle büyük sel baskınları ve bile bile, göre göre gelen ve halkı mağdur eden bir süreç yaşanıyor. Onu için, bu konuda Başkanımızın da izniyle –teşekkür ediyorum, söz verdiler- sizden bir cevap alabilirsem sevineceğim.

Teşekkür ederim.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Edirne) – Öncelikle tabii, Edirne ve bölge insanına geçmiş olsun diyorum. Bu akşam itibarıyla da bölgeye geçeceğim.

Son yılların, özellikle altmış-yetmiş yılın en yüksek debisini aldı pazar akşamından itibaren. Dün itibarıyla da debi daha önce karşılaştığımız 1.600’lere, 1.700’lere indi. Bugün sabah itibarıyla Bulgaristan’dan yine gelen habere göre, baraj kapaklarının yeniden açılma ihtiyacı dolayısıyla cuma günü itibarıyla da yeni bir debi artışı söz konusu diye konuşuluyor. Tabii, bu yağışların çok olduğu ve zaman zaman da yüz yılda bir görülen olağanüstülüklerle karşılaşıyoruz.

Tedbir açısından burada 3 tane konuşulan son dönemde tedbir var. Bunlardan biri, Meriç nehir yatağının temizlenmesi. Bu ne yazık ki Yunanistan’la bir protokol imzalanma aşamasına, görüşmeler yapılmasına rağmen sonuçlandırılmadı. Şimdi yeni bir hükûmet oluştu. Umarım yeni hükûmet döneminde bir mesafe kat edilir. Bulgaristan’la da baraj konusunda bir uzlaş sağlanamadı. O da yine bizi bu anlamda zora sokuyor. Tabii, siz de biliyorsunuz ki Arda, Tunca, Meriç 3 tane kol Edirne’nin hemen girişinde veya içinde bir araya geliyor. Her 3 koldan gelen debi artışı da birdenbire taşkınlara sebep oluyor. Biz bu son dönemde, son iki aydır daha farklı ne yapabiliriz... Biliyorsunuz, yine aralık ayında bir taşkın değil ama tehdit süreci oluştu. Birincisi, 12 kilometrelik mesafede iki tarafta Türkiye’nin tasarrufu altında bu 12 kilometrelik mesafenin kumunun temizlenmesiyle ilgili Bakanlar Kurulu kararıyla kumun İstanbul’a nakli ve İstanbul’da da inşaat sektöründe kullanılması. Devlet Demiryollarının taşıma bedelleriyle o kumun İstanbul’a transferi rantabl görülmediği için yıllardır bu yapılamadı. Şimdi, Devlet Demiryollarının transferinin Meriç kumunda yüzde 50 indirimli şekilde Bakanlar Kurulu kararı çıktı ama bu sürecin bugünkü taşkına bir katkısı olmaz, önümüzdeki iki üç ay içinde veya beş altı ay içinde olabileceklere de herhangi bir katkısı olmaz ama mevsim normalleşince hemen bu anlamda İstanbul’a taşıyacak, il özel idaresiyle organize, bir altyapı oluştu, Bakanlar Kurulu kararı da imzaya açıldı, önümüzdeki hafta tamamlanacağını ümit ediyorum.

Diğer taraftan, bu son dönemde geldiğimiz nokta, ne Yunanistan’la ne Bulgaristan’la arzu ettiğimiz dinamikleri yakalayamayınca baypas projesi çalışmalarına başlandı ama bu da iki aylık süreç içinde daha henüz proje çalışmaları safhasında.

Diğer taraftan, Çömlekköy Barajı’nın yine proje çalışmaları yapıldı. Bu yıl onun proje ihale süreci başlayacak ama takdir edersiniz ki barajın yapılması en iyimser şeyle önümüzdeki üç yıl demektir. Ama, yaz itibarıyla acil yapılacak Meriç nehir yatağının kumunun temizlenmesine başlanıyor olması ve bu süreç sağlıklı giderse ki İstanbul’un inşaatı ve yatak temizlemesi devamlı bir döngü hâline gelebilir ve birinci acil ve çözümü burada yakalayabiliriz. Baypası en erken yine yakalasak önümüzdeki iki üç yılda yakalarız. Çömlekköy Barajı’nı da yine en erken önümüzdeki iki üç yılda yakalayabiliriz. Bu son yağışlarla ilgili tabii ki söylenen, son yüz yılda rastladığımız en yüksek debi oranı. Ümit ederim ki önümüzdeki üçlü yıllarda, o iki üç yıl içinde tedbirleri sonuçlandıracağımız noktaya kadar bu tür olağanüstü yağışlar olmaz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

"h) Türkiye Kızılay Derneğine, tüzüğünde sayılan amaç ve ödevlerini yerine getirmesine ilişkin olarak yapılan teslim ve hizmetler ile Derneğin uluslararası mensubiyet ve üyelikleri, işbirlikleri, Birleşmiş Milletlere bağlı kurum ve kuruluşlar ile uluslararası akreditasyonu olan yardım kuruluşlarıyla yürüttüğü insani yardım faaliyetleri kapsamındaki mal teslimi ve hizmet ifaları ve bu teslim ve hizmetlerle ilgili mal ve hizmetlerin Derneğe teslimi ve ifası,"

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi yok ama önergeler var. Aykırılık sırasına göre okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 21

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı Kanun Teklifinin çerçeve 9. Maddesi ile 3065 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen (h) bendinde yer alan “Türkiye Kızılay Derneğine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Darüşşafaka Cemiyetine” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Ağan Ayaydın
İstanbul
Vahap Seçer
Mersin

Bülent Kuşoğlu
Ankara
Bihlun Tamaylıgil
İstanbul
Musa Çam
İzmir

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir
İzzet Çetin
Ankara

BAŞKAN – Sayın Türeli, arkadaşlardan, önerge sahiplerinden kime söz vereyim?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Maddeyle ilgili bilgi alalım arkadaşlardan.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi olmadı, bununla ilgili bir talep olmadığı için önergelere geçtim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önergelere nasıl geçiyorsun? Arkadaşlardan bilgi istiyoruz.

BAŞKAN – Üstat, müsaade eder misiniz?

Sayın Bakan, siz önergeye katılıyor musunuz?

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Edirne) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Madde üzerinde kim bilgi verecek?

Kendinizi tanıtır mısınız.

MALİYE BAKANLIĞI GELİR POLİTİKALARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET BAHATTİN AKÇAY - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli hazırun; kurumum ve şahsım adına herkesi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin 9’uncu maddesiyle Kızılayın özellikle hayır ve yardım faaliyetlerine yönelik olarak mal ve hizmet alımlarına, ulusal ve uluslararası iş birlikleri çerçevesinde müştereken yürüttüğü insani yardım faaliyetleri kapsamındaki mal teslimleri ve hizmet ifaları katma değer vergisinden istisna tutulması öngörülmüyor. Düzenleme, KDV Kanunu’nun 13’üncü maddesinde yapılması nedeniyle tam istisna karakteri taşıyor. Yani bu düzenleme kapsamında Kızılaya KDV’siz olarak mal ve hizmet teslim eden mükelleflerimiz yüklendikleri vergileri iade olarak talep edebilecekler. Bu bağlamda, vergi tekniği ve tedvin bakımından Bakanlığımızca herhangi bir eleştirilecek husus göremiyoruz.

Burada birkaç hususa daha değinmekte fayda var: Bunlardan bir tanesi, genel görüşmeler sırasında gündeme geldi. Bu istisna kesinlikle Kızılayın maden suyu iktisadi işletmesinin alımlarına ya da maden suyu iktisadi işletmesinin teslimlerine yönelik bir düzenleme değildir. Bu istisna yalnızca Kızılayın kuruluş amaçlarına uygun olarak yapacağı hayır ve yardımlar neticesinde bunlar için satın alacağı mal ve hizmetlere ilişkin bir düzenlemedir. Bunu ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, Kızılay Derneğinin tüm alımları da kapsama girmemektedir çünkü KDV Kanunu’nun 13’üncü maddesinde Bakanlığın bu istisna kapsamındaki mal ve hizmetleri belirlemeye yönelik genel bir yetkisi vardır ve 13’üncü maddedeki istisna düzenlemelerinde de ikincil düzenlemeyle bu yetkisini kullanıp özellikle idari anlamdaki alımlar, hizmet binası alımları, genel yönetim giderlerine yönelik yapılan harcamalar, bunların katma değer vergilerine ilişkin herhangi bir istisna öngörülmemektedir düzenlemeyle.

Burada ifade edilmesi gereken bir diğer husus ise esasen bu düzenlemenin biraz da geç kalmış bir düzenleme olduğunu söylemek isterim çünkü Katma Değer Vergisi Kanunu’muzun 17’nci maddesinin (2/C) bendinde esasen yabancı hayır ve yardım kuruluşlarının ya da Türkiye’deki yabancı devletlerin diplomatik temsilciliklerinin Türkiye’de yapacağı yardım faaliyetleri neticesinde eğer bunlar Türkiye’de kamuya yararlı bir, bir kamu kurum kuruluşu vasıtasıyla, iş birliğiyle bu işleri yaparsa aslında bir istisna hükmü öngörülmüyor. Örnekle açıklamak gerekirse, örneğin, Amerika’daki bir vakıf ya da Hollanda’daki bir hayırsever vatandaş ya da Yunanistan’ın Büyükelçiliği, varsayalım, Türkiye’de bir yardım yapacağı zaman ve bunu da Kızılayla iş birliği içerisinde yapacağı zaman diyelim ki: Battaniye alacak ve Suriyeli sığınmacılara 100 bin adet battaniye dağıtacak. Böyle bir şey yapacağı zaman bize geliyor, Maliye Bakanlığına müracaat ediyor, biz kendilerine bir yazı veriyoruz ve bu 100 bin adet battaniyeyi Amerikalı vakıf ya da yurt dışındaki hayırsever kimse KDV’siz olarak alabiliyor ama aynı şeyi herhangi bir iş birliği olmaksızın Türkiye Kızılay Derneği piyasadan almaya kalktığı zaman aynı battaniyeleri, bunlara KDV ödemek durumunda kalıyor. 17/2C maddesindeki düzenleme esasen 1999 ve 2000’li yıllardaki depremlerden sonra gelmiş bir düzenleme. O günden bugüne de aslında Kızılayın bu talepleri devam ediyor, devam edegelen de bir talepleri var. Belki o zaman eş zamanlı olarak yapılması gereken bir düzenleme biraz gecikmeyle de olsa gündeme gelmiş oluyor diye düşünüyorum.

İşin mali boyutu konusunda da dernekle paylaştığımız bazı bilgiler var, onları da ifade etmek istiyorum. 2013 yılı itibarıyla Kızılay Derneğinin bu kapsamdaki alımları nedeniyle yaklaşık 30 milyon lira gibi bir KDV ödemesi olduğu ifade

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 22

edildi. Buradan hareketle, bizim tahminimiz, bu istisna düzenlemesi nedeniyle 20 ya da 22,5 milyon lira civarında bir iade söz konusu olabilir ama bunun idareye idari anlamda herhangi bir külfeti olacağını düşünmüyoruz açıkçası çünkü 2014 yılı içerisinde 28 milyar lira KDV iadesi gerçekleştirdik. Her ay itibarıyla ortalamaya vurduğumuzda 2 milyar 300 milyon lira KDV iadesi yapan bir idareyiz. Bu anlamda, idari anlamda 22 milyon liralık konuyla ilgili olarak vergi dairelerimizi kilitleyecek, bu işlemleri aksatacak herhangi bir şey olmadığını düşünüyoruz.

Ben saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime saat 14.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.53

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 23

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, ikinci oturumu açıyorum.
Saat 15.00'e kadar ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 14.31

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 24

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 15.02

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

(Oturum, Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, 27’nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, çoğunluğumuz yok.

BAŞKAN – Efendim, bir usul tartışması açabiliriz istiyorsanız, vaktimiz var.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ama Sayın Bakanımızı yormayalım, vaktinde buraya geldi, onu yormayalım.

BAŞKAN – Sayın Seçer, siz mi söz istediniz yoksa Sayın Çetin mi?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Önerge üzerinde...

BAŞKAN – Şimdi, müsaade ederseniz, Sayın Türelî, önerge üzerinde...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önerge değil ki.

BAŞKAN – Önerge üzerinde...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, madde daha tartışılmadı.

BAŞKAN – Efendim, şöyle. Müsaade ederseniz...

Madde üzerinde söz talebi olmadı, önerge okuttum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır. Oraya geçer geçmez fetanlığa başlama.

BAŞKAN – Efendim, tutanakları getirteyim.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Madde üzerinde görüşeceğiz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bilgi alalım.

BAŞKAN – Yok, tutanakları getirtelim. Tutanaklar gelene kadar 10’uncu maddeye geçerez.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok öyle, yok. Tamam, tutanakları getirtin. Bilgi alalım dedik, tutanakları getirtin.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, düşündüğümüz şey önce bilgi almak, arkadan konuşmak.

BAŞKAN – Arkadaşlar demin fark etmediler. Biz Sayın Ayaydın’dan başlayalım, madde üzerinde...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Önce bir bilgi alalım.

BAŞKAN – Bilgi verildi efendim, bilgi aldık.

Sayın Ayaydın, buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, bu maddeyle Kızılaya ve sizin vereceğinizi öğrendiğimiz Yeşilaya KDV muafiyeti geliyor, mal ve hizmet alımında KDV muafiyeti geliyor.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hepsinde değil.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Şimdi, Kızılay ve Yeşilay gibi Türk kamuoyuna mal olmuş ve gerçekten son derece önemli hizmet veren Darüşşafaka Cemiyeti ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğinin de çok önemli hizmetleri vardır. Onların da en azından bu hizmetlerden yararlanması için... Yani KDV muafiyetinden bunlara tanınması gerekiyor. Gerek Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği gerekse Darüşşafaka Cemiyeti öğrenci okutuyorlar. En azından bunlar okuttukları öğrenciler için satın aldıkları defter, kitap, kalem gibi hizmetler... Bunlarda KDV muafiyeti getirilsin. Bu konuda hazırlanmış olup Başkanlık Divanına sunduğumuz önergelerimiz vardır ve kanun teklifini veren Sayın Cevdet Erdöl de bu konuda görüşünü bize belirtmiştir. “Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ve Darüşşafaka Cemiyetinin de bu kapsam dâhiline alınması gerekir.” dedi. Şu anda Divanı yöneten Başkanımız Sayın Bilgiç’in de bize vermiş olduğu söz vardır. “Darüşşafaka Cemiyetinin de KDV muafiyetinden faydalanması gerekir.” diye onun da verdiği söz vardır. O gün Başkanlık Divanının tamamı “Evet.” dedi. Teklif sahibi Sayın Cevdet Erdöl “Tamam.” dedi. Ancak bugün görüyorum ki hafif bir dönüş hazırlığında Sayın Divan Başkanı, şu anda yöneten Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bilgiç.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Bilgiç’in hafif bir dönüş hazırlığında olduğunu hissediyorum. İnşallah yanlış görüyorum, verdiği sözün arkasında olacağını bekliyorum. Ben öyle tahmin ediyorum.

BAŞKAN - Cevap hakkımı saklı tutuyorum, şimdi cevap vereceğim ben.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Bilgiç gerçekten verdiği sözü tutar. Ben onu bugüne kadar hep öyle tanıdım, son derece dik durur. Ben sözünün arkasında olacağını düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 25

Gerçekten, Darüşşafaka Cemiyeti ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği son derece yararlı hizmetler yapıyor, binlerce öğrenci okutuyorlar. Bu öğrencilerin kitap ve defterlerini aldıklarında, en azından bunların da KDV'den muaf olması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kifayetimüzakere... Maddeyi oylamanız lazım.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, ben de teşekkür ediyorum size.

Değerli arkadaşlar, Sayın Ayaydın...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Önergeleri hemen oylayalım, geçelim.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – İki haftadır buradayız, oylayın geçelim.

BAŞKAN – Sayın Zozani, müsaade ederseniz Sayın Ayaydın'ın sözlerine bir cevap mahiyetinde değil ama bir iki bir şey söylemem lazım.

Sayın Ayaydın, teşbihte hata olmaz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Uzatma, uzatma! Dilinin altındaki baklayı çıkart.

BAŞKAN – Şeyh uçmaz, müritleri uçurmuş. Siz de bizi uçurdunuz, teşekkür ediyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Grubunda milletvekili yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Efendim, hızlı geçelim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Geveleme, oylamaya geçelim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, tabii ki her şeyin bir zamanı var.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, oylayalım.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, oylayalım geçelim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, bir karar vereceksiniz. Şimdi, müsaade eder misiniz...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Oylayalım, geçelim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Oylayalım.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz arkadaşlar.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Oylama yapmıyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kifayetimüzakere...

BAŞKAN – Yani sizin kifayetimüzakerenize ben de katılıyorum, kifayetimüzakere. Ama müsaade ederseniz Sayın Ayaydın'ın söyledikleriyle ilişkin olmak üzere ben de bir iki bir şey söylemek durumundayım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – On beş dakika mı konuşacaksınız?

BAŞKAN – Yani yarım saat değil, merak etmeyin. Daha da şu an söz talepleri var. Şu an, bakın, Sayın Seçer'in söz talebi var, Sayın Akçay basmış, şu an yok. Sayın Demiröz'ün söz talebi var, Sayın İlknur Denizli'nin söz talebi var. Bakın, elleri havada, gelin, burada bakın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Vekilim konuşsun, tamam.

BAŞKAN – Şimdi, müsaade ederseniz, iki şeyi birbirinden ayırmak lazım.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Hangi şeyleri?

BAŞKAN – Müsaade ederseniz.

Kişisel fikri belirtmek ayrı bir şeydir, bunun da bir söz olarak addedilmesi ayrı bir şeydir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çok kitabı oldu, tekrar et.

BAŞKAN – Efendim, kişisel fikirleri beraber aramızda konuşmamız, teati etmemiz, değerlendirmemiz ayrı bir şeydir, bunun söze dönüşmüş olması ayrı bir şeydir. Şimdi, ikisini birbirine karıştırırsak bu olmaz. Onun için, ben bu konuda herhangi bir söz vermedim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Türkçeden kaç alıyordun?

BAŞKAN – Çünkü benim söz vermem demek Komisyonun iradesine ipotek koymam demektir. Şimdi, benim Komisyon iradesine ipotek koymam gibi bir şey olabilir mi, Komisyon adına ben böyle bir konuda söz verebilir miyim? Onun için, bu konuda bunu bir kere ayırmamız lazım.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ben kişisel görüşleri dinlemiyorum, kurumsal olarak bana göre sorun var.

BAŞKAN – Efendim, kurumsal olarak Komisyon adına benim bir söz verebilmem mümkün müdür?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Teklif sahibi Sayın Cevdet Erdöl'le birlikte ikiniz beraberdiniz.

BAŞKAN – Ha, teklif sahibi Sayın Cevdet Erdöl...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sonra dediniz ki..

BAŞKAN – Sayın Cevdet Erdöl'ün bu konuda bir tavrı oldu ama Sayın Cevdet Erdöl'ün de Komisyonumuz adına bu şekilde bir karar verme hakkı yoktur tabii ki.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 26

Bu arada...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Söylediklerinizi turnak içinde kabul edelim. Oylar mısınız.

BAŞKAN – Tabii, oylayacağım şimdi, oylayacağım.

Bu arada şunu ifade etmek istiyorum: Değerli arkadaşlar, bu öğlen arasında Silahlı Kuvvetler mensubu arkadaşlarımız da geldiler, Albay Murat Bey’in yerine bir yarbay arkadaşımız ve ekibi de geldi. Onlar da şunu söylüyorlar: “Bizim de beş tane vakfımız var, bunların hepsi kamu yararı ve vatandaşa hizmet eden, afet dönemlerinde devreye giren vakıflardır ve kişisel olarak onlar da beni ikna ettiler.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – O zaman hiçbirine vermeyelim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, Yeşilay Vakfını bize anlatsın. Yeşilay Vakfının kurucusu kim, yönetimi kim? Cemiyet varken vakfa ne amaçla ihtiyaç doğdu?

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin. Bunları soru kısmında söz vereceğim, siz bunları sorun ve bunlar kayıtlara girsin. Bakın, şu an söylediklerinizin hiçbirisi kayıtlara girmiyor. Arkadaşlar, stenograf arkadaşlar size yetişemiyorlar. Müsaade edin lütfen.

Şunu yaptık: Tabii ki bu tarz kararları alırken bilgilendirme amacıyla bir etki analizinin yapılması gerekiyor değil mi Sayın Sarı? Etki analizini yapabilmek için de biz Maliyeden bütün bu vakıfları devreye soktuğumuzda bu ne getirecek, ne götürecektir bunu bize bir getirmelerini istedik.

Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Seçer, buyurun...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kifayetimizakere...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Konuşmayalım ama bakın, beş dakika sonra siz bunu oylamaya kalkışırsanız...

BAŞKAN – Şu anda dört söz talebi var arkadaşlar.

Buyurun Sayın Seçer.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, temelde bu düzenlemeye karşı olduğumuz söylenemez çünkü konu Kızılay olunca... Tabii ki Kızılayın amaçlarına baktığımız zaman, faaliyet alanları içerisinde hem yurt içinde hem yurt dışında insani yardım faaliyetleri içerisinde olması elbette ki onların işlerini kolaylaştırıcı birtakım düzenlemelere bizim de karşı çıkmamız mümkün değil. Ancak, şimdi bu 9’uncu maddede sağladığımız KDV istisnası, Kızılaya burada sağladığımız KDV istisnası biraz sonra bir önergeyle genişletilecek, grubunuzun verdiği bir önerge var, Sayın Demiroz’un. Yeşilay Cemiyeti ve Yeşilay Vakfı da bu kapsam içerisinde alınacak.

Bizim de buna mukabil diğer partilerin de, muhalefet partilerinin de önergeleri var. Bunun kapsamını genişletelim, sadece bunu Yeşilayla tutmak doğru değil. Darüşşafaka var, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği var, kamu yararına çalışan birçok dernek var. Onların da bu KDV istisnasından faydalanmasının daha doğru olacağını ben açıkçası düşünüyorum.

Bir de Kızılay yetkilileri burada. Ben basından bir şey takip etmişim, 17 Aralık soruşturmasının olduğu dönemde. Biliyorsunuz, orada soruşturmaya konu bazı paralar vardı ve bunlara el kondu. Bu süreç içerisinde de bu paralar iade edilirken bunu faiziyle iade ettiler. Bu faizin Kızılaya bağışlandığı bilgilerini ben gazeteden okumuştum. Gerçekten böyle bir şey var mı? Bunu da Kızılay yetkililerinin burada cevaplamasını istiyorum.

Temelde açıkçası ben kişisel olarak böyle bir istisnai duruma karşı değilim ama dediğim gibi, diğer kamu yararına çalışan, bizim önergemizde de andığımız Darüşşafaka gibi kurumların da dâhil edilmesini açıkçası ben talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Seçer, teşekkür ediyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sorumuza Kızılay yetkilileri sıcaklığına cevap verirse... Sayın Bilgiç, bu bağış olayı var 17 Aralık soruşturmasındaki paraların...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Rıza Sarraf’ın faizleri Kızılaya bağışlamasının... Paralar geldi mi, ne oldu, reklam mıydı?

BAŞKAN – Buyurun, kendinizi tanıtır.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Nihat Adıgüzel, Türk Kızılayı Başkan Vekili.

Sayın Bakanım, çok değerli hazırsınız; öncelikle camiamız adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, gerek Maliye temsilcimizin ve sayın milletvekillerimizin bu bir buçuk asırlık hayır kurumuyla ilgili sözlerine teşekkür ediyorum.

Bu soruya gelince, tabii, ben 17-25 Aralık olarak anlayamadım ama sanıyorum basında speküle edilen bir bağıştan söz edilmektedir, onu biz de biliyoruz. Türk Kızılayı hamiyetperver vatandaşlarımız tarafından çok çeşitli bağış enstrümanlarıyla bağış toplamaktadır. Bu arada da şunu ifade edeyim: Asla, devletten bir kuruş ödenek almadan bu işi yapıyor. Hizmetlerini...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 27

İZZET ÇETİN (Ankara) – Abdullah Happani aracılığıyla Rıza Zarraf faiz paralarını Kızılaya verdi mi, vermedi mi? Soru bu.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Evet, biz kimin bize bağış yaptığını da bilmeyiz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Neden?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Ancak, o bağışçının, bağışladığını iddia ettiği bağışın makbuzunu basına sızdırmasıyla biz böyle bir bağışın olduğunu fark ettik. Maalesef, bağış mevzuatımıza göre, hesaplarımıza intikal eden bağışları, bağışçının kimliğine, konumuna, vesaireye göre iade etme lüksümüz yoktur. Biz de böyle bir paranın, böyle bir bağışın, böyle bir kaynaktan geldiğini basından öğrendik. Bizim, özellikle arz etmek istiyorum, bütün bankalarda hesaplarımız var ama bazı bağışların sadece Ziraat Bankasında hesap numaraları vardır. Mesela, bize geçen yıl yaklaşık 15 milyon, 14 milyon civarında zekât dağıttık, kimin bağışladığını ve kimin aldığını...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Zekâtı sormuyorum ben.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Sayın Vekilim, cevap veriyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Cevap vermiyorsun, dolanıyorsun, dolanıyorsun!

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Bu çerçevede cevap veriyorum.

BAŞKAN – Sayın Çetin, müsaade edin, bilgi alıyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bilgi vermiyor, dolanıyor!

BAŞKAN – Ama Komisyonun, bizim aydınlanmamıza mani oluyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Topu çeviriyor!

BAŞKAN – Evet, buyurun.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Sayın Vekilim, bağışçımızın böyle bir bağışı o yolla alıp Kızılaya ödediğini basından öğrendik. Hesabımıza gelen bağışın da öyle olduğunu basından öğrenmemize rağmen iade etme lüksümüz yoktur.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tamam almışsın.

ADNAN KESKİN (Denizli) – “Aldık.” de, biz de onu soruyoruz.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Elbette aldık, “Almadık.” demedim ki!

Evet arkadaşlar, değerli milletvekillerimiz; şöyle söylemek istiyorum: Biz, bağışı, bağışladığını basından öğrendik ama iade etme lüksümüz yoktur, etmedik.

MUSA ÇAM (İzmir) - Miktarı ne kadar?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Ha, 50 bin civarında bir şeydir, yani çok kesin rakam bilmiyorum, 55 bin civarında bir...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biz sorsak, yani yazılı bilgi istesek, burada değil...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Derhâl size arz ederiz efendim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani desek ki: “Ya, Kızılaya Happani’nin yaptığı bağış miktarı nedir?” Öğrenemeyecek miyiz?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Derhâl öğreniriz. Şu anda da ben size bilgi arz ederim. Ama, ben burada böyle bir sorunun olabileceğini düşünerek, efendim size derhâl, hayhay, başımızın üstüne bilgi veririz, arz ederiz efendim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, buraya verebileceğiniz bir bilgiyi buradan saklarsanız bir şeyi, başka yerde...

BAŞKAN – Sayın Çetin, bakın, temsilci, Başkan Vekili vereceklerini, hiçbir sorunun olmadığını söylüyor, yani bir problem yok, sadece hazırlıklı gelmediklerini ifade ediyor. Yani, böyle önemli bir konuda, böyle bir sorunun geleceğini tahmin etmemişler.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi bu konuyla ilgili, Kızılay’la ilgili birkaç başka madde daha var, burada da toplantıya devam ediyoruz.

Zaten, biz hep şunu biliriz: Bürokrasi olarak burada, üst yöneticiler burada olur ama öbür tarafta zaten insanlar kurumda çalışıyor şu anda. O zaman, buradaki görüşmeler devam ederken diğer şeyler de var, bunu acil getirtirseniz onun üzerinden tartışalım.

Teşekkür ederim.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Hayhay.

Sayın Vekillerimiz, bu soru da dâhil, Kızılay’ın, milletimizin göz bebeği olan bu hayır kurumunun veremeyeceği hiçbir hesap yok, onu arz edeceğim gibi başka sorularınız varsa da zaman ayırırsanız seve seve, memnuniyetle arz edeceğim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 28

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, sırayla herkese söz vereceğim. Zaten gelincik tarlası gibi şu an herkesin kırmızı yani çok söz talebi var, sırasıyla vereceğim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ben bir soru yönelteceğim Kızılay temsilcisine.

BAŞKAN - Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – En son konuşmacı bendim ve bir soru yönelttim Sayın Kızılay temsilcisine.

Şimdi, dediniz ki “Bize yapılan bağışları biz sorgulamayız yani her kim olursa olsun Kızılaya bağış yapabilir.” Ne bileyim, speküle konusu olmuş, işte tartışma konusu olmuş, polemik konusu olmuş böyle bir bağış almanız yani bence çok makul gelmiyor, zaten bu soruyu onun için sordum. Yani çok önemli bir meseleden kaynaklanan, ortaya çıkan parayı Kızılay gibi az önce methiyeler dizdiğimiz, insani yardım konusunda hepimizin takdirini kazanmış bir kurumun almasını doğru bulmadığımız için bu soruyu size yönelttik. Çok makul bir şey olsa zaten bu size yöneltilmezdi.

Tekrar bir soru sormak istiyorum: Siz, derneğinize bağış kabul ederken bu bağışın menşesini, nereden geldiğini, acaba bu para kaynağının ahlaki olup olmadığını hiç sorgulamıyor musunuz? Eğer, bunu yapmıyorsanız çok büyük bir hata içerisindesiniz, bunu belirtmek istiyorum.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Sayın Başkanım, Sayın Vekilimize bütün samimiyetle cevap vermek istiyorum. Biz, bugüne kadar bağışımızın ahlaki yönünü sorgulayacağımız bir bağışla karşılaşmadık. Bu spekülasyonla karşılaştığımızda, ahlaki olarak kamuoyunu hassasiyetini biz de değerlendirirken ben kişisel olarak, Nihat Adıgüzel olarak değerlendirirken sayın vekilim gibi düşünebilirim ama mevzuatımızda bağışın kaynağını ahlaki olarak sorgulayacağımız bir yerimiz yok. Şimdi, biz anlıyoruz ki böyle bir şey ihtiyaç olabilir, mevzuatımızı gözden geçirebiliriz. Bugüne kadar, ben çeyrek asırdır Kızılaycıyım, on yıldır da üst yöneticiyim ama böyle bir şeyle karşılaşmadık, böyle kamuoyunun speküle ettiği, menşesinin doğru veya yanlışlığını ben ahlaki yönden değerlendirmek durumunda değilim ama kişisel olarak söylüyorum bu kanaatimi, böyle bir şeyle karşılaşmadık, sayın vekilimizin hassasiyeti doğrultusunda biz mevzuatımızı gözden geçirebiliriz ama şu anda bizim bağış reddetme gibi bir lüksümüz mevzuatımızda yok.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nihat Bey, ben şunu merak ediyorum: Bu düzenleme sizin talebinizle mi, siz bu düzenlemeyi talep ettiniz mi? Yoksa, teklifi hazırlayan arkadaşın kendi inisiyatifiyle gelişmiş bir düzenleme mi? Bir bunu öğrenmek isterim. Eğer, siz talep ettiyseniz neden buna ihtiyaç duyduunuz, bugüne kadar yürüten sistem bu şekilde devam ederken mal ve hizmet alımlarında KDV istisnasının gereği nereden doğdu? Bir de bu çerçevede aldığınız mal ve hizmetin yıllık miktarı ne kadardır?

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Biz, en az on yıldan beri, ben üst yönetimden olduğumdan beri Maliyeyle bu konuda tabiri caizse didişiyoruz çünkü mensubu olduğumuz Kızılağ Kızılay Federasyonunun yaklaşık 190 üyesi var. Biz, bu federasyonun yönetim kurulu üyesiyiz. Biz, biliyorsunuz, uluslararası konvansiyonlara bağlı da bir kuruluşuz. Yine, yüce Meclisimizin düzenlemesiyle Dernekler Kanunu 27/A’da bize bir ayrıcalık da verdi ama muarızlarımız, diğer dernekler katma değer vergisinden muaf olduğu hâlde, biz mal ve hizmetlerimizde maalesef katma değer ödüyoruz. Şu anda güncel olduğu için arz edeyim, Edirne’de, Karaağaç’da sudan zarar gören vatandaşlarımıza bin battaniyeyle bin yatak -acilen- işte hazır yiyecek. Ama biz bunun mübayaa yaparken buna katma değer ödüyoruz. Bağışçımız bize serzenişte bulunuyor “Ya, ben vergimi ödeyebilirim.” diyor. “Ben size yaptığım bağışın tamamını bu hizmetlerde...” Kaldı ki hizmetlerimizin bir kısmı kamu hizmeti niteliğindedir. Mesela, kan hizmetleri yürütüyoruz. Türkiye’de yasayla güvenli kan temini Türk Kızılayına tevdi edilmiştir. Afet yönetimi yine bir kamu hizmeti niteliğindedir. Dolayısıyla, dünyaya da baktığımız zaman Amerika, Norveç, aklıma gelen ülkeleri söylüyorum bunlar katma değer vergisi... Katma değer vergisi bizde otuz, kırk yıldır var belki ama dünyada daha önce kullanan ülkeler de var, uygulayan ülkeler de var, onlarda böyle bir şey yok. Dolayısıyla, biz bağışçımızın bağışının tamamını hayra, iyiliğe, ülkemizde ve dünyadaki hizmetlere harcaıyabilmek için, daha çok hizmet yapabilmek için, uzunca, on yıldan beri, on on beş yıldan beri biz Maliye Bakanlığıyla bu konuda...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Talep sizden geldi yani?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Talep bizden geldi efendim?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Peki, miktarı ne kadar?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Geçen yıl, 2013’te 29 milyon 600 bin lira; 2014’te 29 bin 100 lira olarak aklımda.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 29

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 30 milyon civarında.
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – 30 milyon civarında, evet efendim, bir katma değer ödedik biz.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, ödediğiniz katma değer mi?
BAŞKAN – Arkadaşlar, teşekkür ediyorum.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Pardon, bir saniye.
VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Evet, evet, KDV 30 milyon.
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Evet.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – 30 milyon KDV ödediniz.
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Evet efendim.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Alımlarınızın miktarı ne kadar?
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Alımlarımızın miktarını şu anda rakam olarak... 2015 bütçemiz...
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani, 100 milyon civarında.
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Tabii, katma değere tabi olmayan alımlarımız var, şartlı bağışlarımız var ama bu seneki bütçemiz, 2015 bütçesi 968 milyon.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – 968 milyon...
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – 2015 yılında hedeflediğimiz bütçemiz.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kabaca 1 milyar yani.
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Evet, efendim, 1 milyar civarında.
BAŞKAN – 1 milyar ama tabii mal ve hizmet alımları kalemi ne kadar burada?
MÜSLİM SARI (İstanbul) – O da 200 milyon falan.
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Yani, o civarda bir şey.
BAŞKAN – 200.
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Evet, efendim.
BAŞKAN – Evet, Sayın Kuşoğlu, buyurun.
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.
Sayın Başkan, siz de dinlerseniz, Vedat Bey özellikle sizin de dinlemenizi rica ediyorum. Ben de birkaç soru soracağım.
Şimdi, Nihat Bey, elimde 2013 yılı bilanço ve gelir tablosu var Kızılayın. Şimdi, bu gelir tablosuna göre, 2013'ün brüt satışları 560 milyon lira. Satışların maliyeti de 364 milyon lira. Yani, Kızılay bu gelir tablosuna göre mal alıyor, satıyor. Bu iktisadi işletmeleri içermiyor. Dolayısıyla, siz, şimdi sadece size mal satanların KDV'den muaf olmasını bununla istiyorsunuz, biz de onu getiriyoruz bu kanun maddesinde.
VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Mal satanların değil mal satarken KDV'sini alacağız, tam istisna mal...
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kızılay mal alırken KDV'siz alacak, mal satanlar Kızılaya KDV'siz mal satacaklar. Daha sonra, onlar iade isteyecekler.
VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Evet.
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – E, Kızılay malı KDV'siz alacak, satışları çok fazla görünüyor burada, o zaman nasıl şey yapacak? Bu zarar eder.
VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Satışları KDV'nin içinde zaten.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mal ve hizmet satışı nedir Kızılay'ın?
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Efendim, bizim iktisadi işletmelerimiz var.
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Nihat Bey, bir dakika, sorumu sorayım.
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Affedersiniz.
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bu bilanço doğru mu, bu bir tevhit bilanço mudur? İktisadi işletmelerle ilgili midir? Ne faaliyette bulunuyor bu? Buradan anlamak mümkün değil. Bunlarla ilgili bilgi verirseniz, bir yanlışlık yapmayalım. Yani, eğer, bu gelir tablosu doğruysa, bu rakamlar doğruysa, o zaman yanlış bir iş yapıyoruz, sıkıntıya girersiniz siz bu rakamlara göre. Tamam mı?
TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Evet, o bilanço bütünüyle iktisadi işletmelerimizi de içine almaktadır, bilindiği gibi. Bizim Afyon'da ve Erzincan'da bir mineralli su işletmemiz var. Bu işletmelerden aldığımız şişe, vesaire, bu da buna dair. Bizim şu anda, bize teklif edilen öneri, talebimiz, aramız sadece hayır hizmetlerinde kullanacağımız, iyilik hareketinde kullanacağımız mal ve hizmet alımlarında KDV'den muafiyettir. Yoksa, tamamı değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 30

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Burada zannetmiyorum yani bu iktisadi işletmelerin...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – O bilançoda yok, şimdi bir yapılanma içindeyiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Var mı, yok mu Nihat Bey?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – O işletmeler onun içinde efendim. Yani, o mal alımları da onun içindedir. Biz, yalnız bir anonim şirket yapılaşmasıyla bu işletmeleri hayır kurumunun dışına atıyoruz yeni bir çalışma yapıyoruz.

Arz ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, burada görünmüyor, ne bilançoda ne gelir tablosunda bunlar görünmüyor, aslında görünmesi lazım eğer birse. Yani, o su işletmesinin, maden suyu işletmesinin görünmesi lazım, o da görünmüyor. Bir yanlışlık olmasın.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Hayır, bütünü, şu andaki mal ve hizmetlerimiz, işletmelerimiz de dâhildir ona ama ayrı kalemle bakmak lazım tabii, ben şu anda bilemiyorum ne var ne yok içinde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bu sizin yayınladığınız bir şey.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Sayın Vekilim, konsolide olarak onun içindedir ama ayrışımı rakam olarak şu anda ezberimde yok diyorum ama bütünü onun içindedir, işletmelerin mal ve hizmetleri de onun içinde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Vedat Bey, siz de bakın isterseniz ama bu konsolide görünmüyor, “konsolide bilanço” demiyor, “gelir tablosu” demiyor. Bir yanlışlık yapmayalım, bakın.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRK KIZILAYI MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ PERVİN AKBAŞ – Bahsettiğiniz bilanço ve gelir tabloları konsolide rakamları içermektedir. Ayrıca tek tek tüm iktisadi işletmelerin ve genel merkezin, şubelerin bilançoları ve gelir tabloları da ayrı ayrı yayınlanmaktadır. Elinizde ifade ettiğiniz rakamlar, konsolidedir efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama onu belirtmemişsiniz, dolayısıyla anlaşılmıyor.

TÜRK KIZILAYI MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ PERVİN AKBAŞ – Rapor bir sistem üstünden çekiliyor biliyorsunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, sadece demin Müslim Bey’in sorduğu şekilde, Kızılayın sadece dernek olarak geliri gideri nedir, ona bakalım. Biliyorsunuz siz de sadece sizin alımlarınız için bir KDV muafiyeti getirmemiz hâlinde sıkıntıya girebilirsiniz, sizin de KDV’li satışınız var ise.

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Hayır amaçlı alımlar mesela, toplam alımlar içinde hayır amaçlı alımlar ne kadar?

TÜRK KIZILAYI MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ PERVİN AKBAŞ – Bizim faaliyet alanlarımız var. “Toplumsal hizmetler faaliyet alanı” diye ifade ettiğimiz faaliyet alanında sosyal hizmetler, afet hizmetleri kapsamında yaptığımız hizmetlerin tamamı 40 milyon civarında.

Onun dışında, kan ve diğer gelir getirici faaliyet alanları dışındaki alanların tamamı ise 200 milyon civarında.

BAŞKAN – O zaman şöyle, 29 milyonluk KDV’nin istisnasını değil ama biz 6-7 milyonluk bir olayın istisnasını konuşuyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 40 milyonun istisnasını konuşuyoruz şu anda değil mi?

TÜRK KIZILAYI MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ PERVİN AKBAŞ – Yok, artı kan.

BAŞKAN – Hayır, 40 milyonun istisnasını konuşuyorsun, hayır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – O zaman 200 milyonluk rakamı toplam mal ve hizmet alımları için söylemişsiniz. Yani, iktisadi işletmelerin mal ve hizmet alımlarının toplamı 200 milyon. Şimdi, bunun ne kadarı hayır amaçlı ve şu andaki istisnanın kapsamında? Benim sorum bu.

TÜRK KIZILAYI MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ PERVİN AKBAŞ – İstisnanın kapsamındaki rakamlar, biraz önce Maliye Bakanlığı tarafından da ifade edilen 30 milyon, sadece bizim toplumsal hizmetler alanındaki KDV’miz. Toplumsal hizmetler dediğimizde biz hem biraz önce söylediğim sosyal afet, artı kan hizmetlerini ifade ediyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Tamam, yani 30 milyon ödediğiniz KDV var ama bunun toplam miktarı da 200 milyon mu diyorsunuz?

TÜRK KIZILAYI MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ PERVİN AKBAŞ – Biliyorsunuz ki şimdi bu konsolide rakamları ifade ediyoruz ama şimdi hemen bilançolardan rakamları çıkarabilirim size.

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Ben somut olarak şunu soruyorum: Bugün şu yasayla, şu kanunla getirmiş olduğunuz istisnaya tabi toplam mal ve hizmet miktarı ne kadar?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 31

TÜRK KIZILAYI MALİ İŞLER DİREKTÖRÜ PERVİN AKBAŞ – Hizmet miktarını hemen çıkaralım, şu sırada ifade edelim çünkü biliyorsunuz ki mesela bordrolu giderler, bazı giderler KDV’ye dâhil değil.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hani sistem bozulmuştu.

BAŞKAN – Efendim, arkadaşlar geldiler, düzelttiler.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yeterli sayıda gelmemişler.

BAŞKAN - Arkadaşlar gelip sistemi düzelttiler, siz farkında değilsiniz Sayın Zozani.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türk Kızılayıyla ilgili, biliyorsunuz, biraz evvel milletvekili arkadaşlarımız da dile getirmişler. Şimdi, kamuoyunu yakinen ilgilendiren yolsuzluk olayları oluyor ve hemen hemen de çok açık ve net bir şekilde ortaya çıkan bir konu. Yargıya intikal ediyor, yargı da 17, 25 Aralık operasyonlarında el konulan paralar faizleriyle birlikte sanıklara iade ediliyor. İade edildikten sonra...

BAŞKAN – Sayın Zozani, bakın arkadaşımız, teknik arkadaşımız, tanışmak isterseniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, lütfen sözümü kesmeyin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz 17 Aralıkla geçince araya girme gereği duydu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet hemen acaba nasıl mevzuu değiştirebiliriz diye... Ama beyhude. Takvim yapraklarından her yılın Aralık 17, 25 günleri duruyor. Ne gün bir kanun teklifi verecekler de Aralık ayının 17’si ile 25’ini takvim yapraklarından çıkarma istenecek onu merak ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay, şu anda Başkanlık kürsüsünde oturduğum için cevap veremiyorum ama aşağıya ineceğim biraz sonra.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, siz cevap veremezsiniz, cevap verecek merci burada.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Biz veririz merak etme.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Merak de ettiğim yok.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, size söz vereceğim zaten şimdi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Faizlerini Kızılaya bağış yapıyor, lütfediyor filan. Sayın Kızılay Temsilcisi de “Speküle etti.” diyor, kamuoyunun speküle ettiği... Bu spekülasyonu aşan bir durum. Kim speküle etmiş bunu? Bu spekülasyon falan değil. Ondan sonra, “Bağışı reddetme gibi bir lüksümüz yok.” diyor. Bağışı reddetmek bir lüks değildir. Şaibeli bir para var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kirli.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet.

BAŞKAN – “Mevzuatımız buna müsait değil.” diyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, “muarızlarımız” diyor. Şimdi, muarızlarımız diyen kurum Türk Kızılayı gibi güzide bir kurum yani bizim yıllarca güven duyduğumuz kendimizden bir parça, bir kurumumuz, millî bir kurumumuz olarak gördüğümüz Türk Kızılayının muarızları kim olabilir?

ADNAN KESKİN (Denizli) - Cemaat olabilir, paralel.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu konuda da acaba Darüşşafakada mı bir muarızdır veya kimdir bu muarızlar? Sonra muarız demek, rakiplerimiz, karşıtlarımız demektir. Türk Kızılayının karşıtları, muarızları kimlerdir?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Muarız, taarruzda bulunan değil mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dolayısıyla ortada bazı demek ki hadiseler var ki ona göre bir duruş ve tutum alınmış. Dolayısıyla Türk Kızılayının içinde bulunan, onunla ilgili spekülasyonlara yol açan mevcut iktidardır ve Türk Kızılayın kendi üst tepe yönetimidir. Bu spekülasyonlardan da mutlaka uzak durulması gerekir.

Şimdi, bu Darüşşafaka’nın kabul edilmeme veya bunda zorlanma, ayak sürüme gayretlerini de anlamak mümkün değil. Hakikaten, çok açık bir şekilde ortaya çıktı ki mevcut iktidar Darüşşafakayı sevmiyor. Arasında bir mesafe var, bir antipatisi var. Niçin, neden, sebebi ne olabilir? Üstelik yönetiminde Başbakanların söz sahibi olduğu... Acaba mevcut iktidar Darüşşafakayı neden sevmiyor? Yani bunun açıklanması gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Sayın Keskin...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkanım, parlamentolar yasa yaparken objektif ve genel bir yaklaşımla yasa yaparlar. Şimdi, öyle bir yasa teklifi getiriyorsunuz ki bu yasayla Parlamentoyu sübjektif, kişiye özel yasa yapan bir konuma düşürdünüz. Kızılay Derneği ekonomik zorluklar nedeniyle sistemle uyumlu yaşamayan yurttaşlarımızın sistemle uyumlu yaşamasını sağlamak için katkı yapan bir kurum. Yardım yapıyor, sel felaketi, doğal afetlerde gidiyor o insanların yarasını sarmaya çalışıyor. Güzel bir hizmet ama bu ülkede yalnız Kızılay Derneği yok ki başka dernekler de var aynı işlevi yapan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 32

Gerçekten böyle amaçlar için hareket eden derneklerin bir anlamda korunması gerekiyorsa, ek katkı verilmesi gerekiyorsa Parlamente'ya yakışan, siyasal iktidara yakışan bu amaçlı çalışan bütün derneklere objektifliğin gereği eşit bir şekilde yaklaşmaktır. Şimdi Darüşşafakayı niçin ayırıyorsunuz? Daha eski, tarihî geçmişi olan bir kurum, çok güzel hizmetler de yapıyor, hangi ölçekte, hangi vicdanla onu ayırıyorsunuz da Kızılaya getiriyorsunuz? Bununla yetinmiyorsunuz başka bir derneğe de önergeyle bu imkânı sağlamaya çalışıyoruz. Ne o? Yeşilay Derneği. Peki, bu iki derneğin özelliği ne siyasal açıdan? İkisinin yönetiminde de sizler varsınız; birinde mahdum birinde hanımefendi. Yeşilay Derneğinin zaten çiftlik gibi kullanıldığı basında çarşaf çarşaf haberler oluyor. Ya bu size yakışıyor mu koca bir iktidara? Yönetiminde bulunduğunuz iki kuruma, Sayın Cumhurbaşkanının kızı ve oğlunun olduğu yerlere, yağ yakalım diye veriyorsunuz, diğer yerleri de öksüz bırakıyorsunuz. 330 milletvekilsiniz, biraz vicdanlı davranın, biraz vicdanlı davranın. Bunu kime kabul ettireceksiniz? Nasıl hayır olacak bu? Bu kadar taraflı, bu kadar adaletsiz bir yaklaşım. Bir kul hakkı yemektir bu bir anlamda sizin yaptığınız. Kul hakkı yiyorsunuz hepiniz. Bu yasayı, böyle, kabul edin bunları kul hakkı yiyorsunuz. Bir sürü insanın katkısı olan kaynakları size yakın olan insanlara aktarıyorsunuz ama öbürlerine karşı mesafeler. Yapacaksınız bunu, gelin o zaman Çağdaş Yaşamı da sokalım, Darüşşafakayı da sokalım, hep beraber buna yardım yapalım. Bu kadar sübjektiflik olur mu, bu kadar tarafgirlik olur mu? Böyle diye diye zaten bu ülkeyi bu hâle getirdiniz ya.

Şimdi “muarız dernek” diyor. Kim o? Paralelciler. Dün kankaydı, dün arkadaşınızdı, büyük İslam âlimiydi, ta Amerika'ya gittiğiniz zaman özel ziyaretler yapıyordunuz, hayır dualarını alıyordunuz. Onların Türkçe Olimpiyatlarına hep beraber bakanlarla, davulla, zurnayla gidiyordunuz, kutluyordunuz. Ne değişti şimdi? Bir taraftan onlarla kol kolasınız, ondan sonra işinize gelmeyince tepiyorsunuz, yerin dibine batırıyorsunuz. Yok gelsin, yok gitsin. Böyle kanun yapılmaz!

UGUR AYDEMİR (Manisa) – Zararını gördük.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Beyefendi, daha sen onu ağzına almadan, o Fethullah'a ben karşı çıktım bu ülkede. Otuz yıl evvel, bak ona ben çağdaş Papa dedim, senin daha beynin, aklın onlara ermez. Sen zeytin dikmeye devam et.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - Sonunu getirmeniz lazım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sonunu getirdim ben, getirdik onu, otuz yıl evvel. Siz onun arkasında koşarken, gidin kayıtlara bakın Türkiye'de ilk defa ona ben “çağdaş papa” dedim, hakaret etmek için söylemedim. Onun gücünün, siyasal gücünün inançtan kaynaklandığını, buradan kaynaklanıp Papaya özendiğini söyledim. Hiçbir zaman lafla bağlantımız yok ama sizin yaptığınız yanlış, ayıptır. Dün kanka olduğunuza çıkıyorsunuz “İnine gireceğim.” diyorsunuz. Bir Başbakan, bir Cumhurbaşkanı kendi vatandaşına hayvan deme hakkına sahip değildir. Yaparsınız yasalarla gereğini. Ne hakla söylüyorsunuz “İnine gireceğim.” diye. Böyle bir iktidar olur mu, böyle Başbakanlık temsil edilir mi? Burada da aynı şeyi yapıyorsunuz şimdi? Neden Kızılay?

BAŞKAN – Hüccesine giriyoruz anlamında söyledi, yanlış anlamayın.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Çünkü Kızılayın yönetiminde sizin kankanız var, sizin talimatınızla hareket eden bir zatı muhterem var. Niye Yeşilay? Çünkü orada da Sayın Cumhurbaşkanının kızı var. E, bu kadar ayan beyan sırtan bir tarafgirlikle bu yasayı yapsanız ne olacak? Nasıl bir hayır kurumu olacak bu? O zaman diğerlerini de dâhil edin. Kamuya hizmet veren bütün bu tür kurumların bu yasal düzenlemeden yararlanması için gelin bir düzenleme yapalım. Bir kez de muhalefete bir kulak verin ya.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Darüşşafakanın bilançosunu getir, 5 milyon KDV varsa koyalım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Muhalefete de kulak verin, biraz da objektif bir şey yapın. Tarafgirâne işiniz gücünüz akşama kadar dalavereye dubaraya kılıf hazırlamak, yeşil alanları kapatıp rant sağlıyorsunuz, yaptığınız iş bu. Böyle bir şey olur mu ya? Ayıp ya! Birazcık da objektif davranın bu işlerde ne olacak yani? Darüşşafakadan niye rahatsızlık duyuyorsun, niye vermiyorsunuz?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Rahatsızlık değil.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Verin.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Kayda değer bir KDV ödemesi yok.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Nereden biliyorsun? Hangi araştırmayı yaptın?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Bağış ve yardım alıyor. Bağış ve yardımlar KDV'siz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, şu an araştırmalar Maliye tarafından yapılıyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Nerede yapılıyor?

BAŞKAN – Yapılıyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Versin bir bilgi bakalım Maliye.

BAŞKAN – Şu an veremez, çalışıyorlar.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sallama, orada Başkanlık Divanında oturuyorsun. Burada Maliyenin temsilcisi var, hangi araştırma yapılmış? Versin bakım bilgisi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 33

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Sayın Ayaydın, bir sor bakayım, bağış ve yardım dolayısıyla gelenlerin hepsi KDV’den istisna. Zaten KDV yok, belki kendi telefonu, suyu, onu zaten Kızılaya da tanımıyoruz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Niye bu, onlar da yararlansın kardeşim. Yoksa yararlanmasın.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Kızılaya da tanımıyoruz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Niye korkuyorsunuz, niye? Yoksa yararlanmasın ama yasayı siz objektif bir şekilde yapın, “Bu tür kurumların hepsi yararlansın.” deyin, yoksa yararlanmasın.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Şimdi, Kızılayın normal giderleriyle ilgili KDV indirimi yok, kendi elektriği, suyu, benzini...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya, kardeşim yoksa yararlanmasın. Neden ayırıyorsunuz diyorum.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hayır şu anda ödüyor yani.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Siz objektif bir kanun yapıyorsunuz. Bu âdeta Ahmet efendiye bilmem ne imkânı sağlamak için kanun yapmaktır. Dünyanın hangi parlamentosunda kişiye özel kanun çıkarılıyor ya? Hiçbir hukuk nosyonunuz yok mu sizin?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Şu anda uluslararası yardımlar arttı. Çadır üretim tesisi kuruluyor, çadır üretimiyle ilgili bez alınacak. Bez alındığı zaman onlarla ilgili, çadır bezleriyle ilgili ödeme yapılıyor, yazık oluyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Alsın, beyefendi, onu almasından kimse rahatsız değil. Ona eş değer olanlara da bu imkânı sağlayın o zaman, alsın o.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Kendi teslimleri KDV’den zaten istisna Kızılayın.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hangisi?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Kızılayın kendi teslimleri 17’nci madde hükmüne göre -o, su, maden suyu hariç- KDV’den istisna.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kardeşim, alır almaz, seni ne ilgilendiriyor? Kanun yapıyorsun, niye “Özel Kızılay, Yeşilay” diyorsun diyorum ben sana?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Şu anda kayda değer rakamlar orada.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır işleri yapan kurumların bundan yararlanmasına mâni oluyorsun da neden kişiye indirmek istiyorsunuz bu yasayı?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Kaç tane, Bakanlar Kurulunun yetki verdiği kaç vakıf var? 300’ün üstünde, belki 500. Şimdi, zaten belge verilecek kendilerine, alımla ilgili, sadece “Şu kadar çadır kumaşı alıyoruz.” diyecekler, özel izin verilecek.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Daha önce aklınızda Kızılay diye bir şey yoktu, operasyonlarla yönetimi ele geçirdiniz, kendi adamınızı getirdiniz, şimdi ona özel imkân sağlıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, buna “adam” gözüyle bakmayın lütfen.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hadi canım, Allah’ınızı severseniz ya! Adam gibi bir kanun yapalım ya.

BAŞKAN – Sayın Keskin, teşekkür ediyorum.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – 660 tane vergiden muaf vakıf var yani birini açtınız mı öbürü gelir, Kızılay ile Yeşilay bizim dönemimizden çok önce, yüz yıllarca önce kurulmuş iki tane cemiyyet, vakıf.

BAŞKAN – Evet, Sayın Ayaydın, buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Vedat Bey de “Aydın Bey’e soralım Darüşşafakayı” dedi. Ben Darüşşafakanın temsilcisi değilim ama Darüşşafakanın yıllardır, yüz yıldır Türkiye’de çok önemli hizmetler, çok önemli hayırlı işler yaptığını hepimiz biliyoruz. Nitekim, Kızılay da Yeşilay da, bunlar hayır kurumlarıdır; Kızılaya da Yeşilaya da karşı değiliz ama biraz evvel Adnan Keskin Bey’in de dediği gibi, gerçekten Kızılaya ve Yeşilaya -bunlar hayır kurumlarıdır- bunlara bir şey yapılacaksa bunun konumunda olan, bunun durumunda olan Darüşşafaka gibi, binlerce öğrenci yetiştiren, eğitim hizmeti veren güzide hayır kurumlarının da bundan faydalanmasını sağlarsak bir yeknesaklık olur. Yani, sadece kişiye özel veyahut da nokta atışı bir yere özel yasa çıkarmak yerine, aynı işi yapan benzer hayır kurumlarına da yardım yapmak doğru olur yani yasama organı olarak bize düşen görev budur.

Şimdi, siz dediniz ki Darüşşafaka bağış ve yardımlarla ayakta duruyor. Doğru, Darüşşafaka bağış ve yardımlarla ayakta duruyor ama sizin atladığınız başka bir şey var. Kızılay ve Yeşilayın bütün bağışlarının yüzde 100’ü vergiden muaf.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Doğru.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Darüşşafakanın sadece yüzde 5’i muaf, matrahının yüzde 5’i.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hayır, Darüşşafakanın verdiği burslar zaten muaf. Burs veriyor, öğrenci okutuyor.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Anladım ama yani bakınız, Kızılay ve Yeşilaya yapılan hayırlar yani bağış ve yardımların yüzde 100’ü vergiden muaftır ama Darüşşafakaya yapılan yardımların sadece yüzde 5’i muaftır, geri kalanı vergiye tabidir. Bir kere orada bir haksızlık vardır yani gerçekten orada bir haksızlık var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 34

Ve bu kanun teklifi verilirken bunları biz Sayın Cevdet Erdöl'le görüştük. Sayın, şu anda Divanı yöneten Sayın Başkan, bugün biraz hafif böyle, bir kelimeyi kullanmak istemiyorum çünkü benim tanıdığım Sayın Bilgiç diktir, verdiği sözünün arkasındadır.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yok ya, ne diki!

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ben iktidar partisinin de gerçekten Darüşşafakanın, Darüşşafaka gibi kurumların... Yani, bunlar da hayır kurumlarıdır. Yani, biraz evvel söyledim, yapılan bağış ve yardımlardan vergi ödüyor, Kızılay ve Yeşilay sıfır vergi ödüyor. Darüşşafaka sadece yüzde 5'inin vergisini ödemiyor, geri kalanın tamamının vergisini ödüyor. Şimdi, bu kadar bir ayrımcılık varken...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hayır, hayır, kurum kazancının yüzde 5'ini aşmamak üzere... Kurum kazancı 1 milyarsa, yüzde 5'i de eğer 50 milyonsa, adam 50 milyonluk yardım yaptıysa hepsini gider yazıyor. Hayır, Bülent Bey biliyor yani. Kurum kazancının yüzde 5'ini geçmeyecek şekilde yaptığı bağışlar eğer o kuruma...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam ama o sınırlama dediği gibi Aydın Bey'in, var yani.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yani, öyle bir sınırlama Kızılay ve Yeşilay...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Kurum kazancının yüzde 5'i yani yüzde 5 değil, yanlış anlaşılmasın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Demiröz'e bir söz ver de anlatsın. Niye söz vermiyorsunuz?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Başkan, ben mi konuşuyorum? Başkan, söz bende mi?

(Komisyon sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen; arkadaşlar, müsaade edin.

Sayın Demiröz, söz talebiniz var, size söz vereceğim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Demiröz'e bir söz vermedin ya. Anlatsın ya.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yanlış değil, yanlış değil. Şu anda bağış ve yardımlarla ilgili Kızılay ve Yeşilayın lehine bir uygulama var, olması da lazım, destekliyoruz, gerçekten hayır kurumlarıdır Kızılay da Yeşilay da, buna karşı değiliz ama diyoruz ki: Bunun bir benzeri olan -örnek veriyorum- Darüşşafaka Cemiyeti, binlerce öğrenci okutuyor; bu öğrencilere kitap alınıyor, defter alınıyor, kalem alınıyor yani bunlara da mal ve hizmet alınıyor, bunlara alınan bu mal ve hizmetler için de KDV muafiyeti olsa ne zararı olacak? Niye ona "evet" demiyorsunuz da öbürüne "evet" diyorsunuz. Eğer hayırsa bu da hayır.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Orada kindar ve dindar yetiştirmedikleri için.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yani, onun için ben sizden rica ediyorum, lütfen bunu bu şekilde düşünün. Zaten orada ayrımcılık var, o ayrımcılığın arasındaki makas bu kadar açılmasın. Yani, Darüşşafakada eğitim harcamalarında kullanılan, işte, kitaptır, defterdir, sıradır, benzer mal ve hizmet alımları, hiç olmazsa bunların KDV'si de muaf olsun. Onu da buraya dâhil etmenin ne sakıncası var? Ama dersiniz ki o bizi hiç ilgilendirmiyor... Darüşşafakayla benim hiçbir bağım yok, beni hiç ilgilendirmiyor, Kızılayın da yok ama Kızılay hakikaten bir hayır kurumu, Yeşilay hakikaten bir hayır kurumu, Darüşşafaka da bir hayır kurumu, onlara da bir yardım edilsin.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Senin de sözünde durmanı özellikle istirham ediyorum Sayın Başkan. Ben seni dik, güçlü, eliniz masaya vurduğu vakit ses çıkartan bir milletvekili olarak biliyorum.

BAŞKAN – Özellikle sözümün arkasındayım ama Komisyonun iradesine ipotek koymam mümkün değil tabii ki.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sen ipotek koyma ama verdiğin sözünü söyle.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Demiröz'e bir söz ver, anlatsın.

BAŞKAN – Efendim, nasıl vereyim?

Sayın Zozani'nin ilk söz talebi, buyurun Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben önerge verdim, önergeden sonra konuşacağım.

BAŞKAN – Evet, sonunda söz sizin Sayın Demiröz, buyurun.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Teşekkür ederim.

Ben bir düzeltmeyle başlayayım.

"Maaş ve yardımlarda kurum kazancının yüzde 5'i" diyor. Eğer o kurum 10 milyon kazanmışsa 500 bin liraya kadar ettiği yardımlar vergiden muaf. Eğer o da gidip de Darüşşafakaya 50 bin lira, 100 bin lira vermişse onun yüzde 5'i değil, onun tamamını düşebiliyor.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Matrahını...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Matrahının yüzde 5'ine kadar, kendi matrahının, beyan ettiği kazancının...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yani, matrahının yüzde 5'ini kastediyoruz.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Tamam yani ama o diğer bağış rakamının ne olduğuna bağlı.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Peki, Kızılayda, Yeşilayda matrahın yüzde 5'i mi, tamamı mı?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Onlar kurumlar kendi kazansın tamamı üzerinden düşebilir, onda sınırlama yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 35

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Peki, Yeşilay ve Kızılayda matrahın tamamından vergi alınmıyor ise Darüşşafaka Cemiyetinin matrahının neden sadece yüzde 5'i muafır? Zaten orada bir ayrımcılık var. Diyoruz ki: Darüşşafakanın öğrencilere aldığı kalemdir, defterdir, kitaptır, eğitim giderleridir, kardeşim, bunların KDV'sini niye alıyorsun?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hepsini bağış olarak alıyor, onların hepsini bağış olarak alıyor ve KDV'siz geliyor.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Değil.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Evet, hepsi KDV'siz geliyor. Darüşşafakaya yapılan yardımlar, bedelsiz yardımların tamamı KDV'den muaf, yapan tarafından, evet. Faturayla yaptığı bağış ve yardımlar KDV'den muaf, karşı taraf onu giderine yazıyor.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Kızılay ve Yeşilay da giderine yazsın.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hayır. Bunu teslim edenler Kızılayın çadır üretimi için aldığı çadır bezinden KDV ödüyor, onu ödemeyecek.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ne bu ya, çadır, çadır, çadır.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Veya başka bir şey, sosyal yardımlar varsa, ilaç falan, hepsiyle ilgili.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Burada alımlardan bahsediyoruz. Darüşşafakanın alımlarında da aynı KDV muafiyeti olsun.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Ya, biz sizi dinliyoruz.

Bunları teslim eden kurum tam istisna kapsamındadır. Kendisi, teslim eden şirket yüklendiği KDV'yi eğer diğer teslimlerinden alamıyorsa bir sonraki ay Maliyeye müracaat edecek, onun tamamını iade alacak. İşverenler de yani teslim edenler de bundan zarar çekmeyecek.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Vedat Bey, gönlümüzün Maliye Bakanısınız. Lütfen bu işe olumlu gözle bakın.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Değil. Yani, bakın, 661 tane Bakanlar Kurulundan vergi muafiyet alan vakıf var, bunu genişletirseniz önünü alamayız.

Onun için, lütfen yani burada 30 milyonluk bir şeyden bahsediyoruz. Onun da maliyetine giren 20-22 milyon çünkü kâr var içinde, diğer teslim edenler, belki bedelsizler var, yüzde 8'li olanlar olabilir. Bu nedenle, konuşulan şey dahilinde alınan katma değerle birlikte herhâlde 100 küsur milyar lira. Buradaki rakam, konuştuğumuz 20 milyon lira, belki binde 1'i kadar.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Vedat Bey, kimse Kızılaya itiraz etmiyor.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Prensip itibarıyla çok uygun, boşu boşuna yük taşıyan, Kızılaya yük getiren bir rakam. O yükü de Maliye üstleniyor çünkü yüklenen KDV'yi iade edecek.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Vedat Bey, şu Yeşilay önergesi sizin mi?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Yeşilay önergesi benim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hangi vicdanla bunu verdin?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Niye vicdan, gayet... Aynı eş değer...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ama Yeşilaya veriyorsun, niye...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hayır, uyuşturucuyla mücadelede alımları olacak.

BAŞKAN – Sayın Keskin, bir başkasının önergesi üzerinde konuşamazsınız.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ne demek konuşamam.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – O zaman sizin verdiklerinizin hepsi vicdansız mı oldu yani?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bakın, saptırıyorsunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hayır, saptırmıyorum, lütfen.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Eşitlik olsun, adalet olsun. Kızılaya, Yeşilaya kimse bir şey demiyor. Siz sanki Kızılaya yapılmasını istemiyormuşuz gibi konuşma yapıyorsunuz.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Bakın, şu anda Yeşilayın belki de 100 bin, 200 bin liradır. Yani, Yeşilay için de, böyle bir kurum, yarın uyuşturucuyla mücadelede bir alım yapabilir, onunla ilgili bir tedbir için...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kızılaya, Yeşilaya veriyorsunuz, Darüşşafakaya niye vermiyorsunuz?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Darüşşafakanın girişinde, sadece su, elektrik giderleri dışında diğerleri, alımları tamamen vergiden muaf.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Gıda maddesi alıyor, Urla'da, Çeşmealtı'nda...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Tamam, onlara hibe olarak verilen... Hayır, kendi tüketimleri zaten Kızılayın da vergiye tabi. Kızılayın kendi tüketimleri, gideri, elektriği, suyu, benzini, hepsi vergiye tabi gene. Bu, sadece sosyal amaçlı teslimlerine dair alımlardan KDV alınmaması. Bence çok uygun bir şey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 36

ADNAN KESKİN (Denizli) – İnşallah yatağa yattığın zaman, kendinle baş başa kaldığında vicdanen rahat olursun.
VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Ben vicdanen rahatım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, Darüşşafakanın başında Başbakan var biliyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, başka arkadaşların söz sırası var, bir vereyim, sizin de ışığınız yanıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakana özel olarak bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Ama Sayın Çetin artık dövecek beni yani çok kötü bakıyor oradan.

Sayın Çetin, vaz mı geçtiniz konuşmaktan?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok, niye vazgeçeyim ya, en az bir saat konuşacağım ya.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli kamu görevlisi arkadaşlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yani, bu kanun teklifi tabii ki çorba kanun teklifi dedik gene her zaman olduğu gibi ama içinde pek çok kanunda değişiklik yapan düzenleme var. Sayın Demiröz, biraz evvel vermiş olduğu önergede bu kanunun, şu önümüzdeki kanun teklifinin 9’uncu maddesini köklü olarak değiştiren bir teklif veriyor.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) - Önergemi okudunuz mu Sayın Bilgiç?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır okumadı, okumadı ama ben niyetinizin ne olduğunu ta bu kanun teklifi geldiği zaman gördüğüm için, tecrübeyle sabit olduğu için bu, bunun arkasından neler geleceğini çok iyi tahmin ediyordum. Hiç yanılmadığım için sizin daha henüz okunmamış önergenize atıf yaparak başladım.

Değerli arkadaşlar, yani burada biraz evvel Kızılay Derneğinin yöneticisi arkadaşlara sorular yönelttik, tabii ki bilgi edinme hakkımız var, son derece doğal. Hem arkadaşımızın cevaplarını hem de sorulan soruları çok masumane görüyorum ama metin masumane değil, hele Demiröz’ün önergesinden sonra masumiyet iyice ortadan kalktı. Tabii ki ben Kızılay Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı arkadaşın vermiş olduğu cevapları tatmin edici görmedim. Yani, Kızılay gibi Türkiye’de hemen hemen herkesin göz bebeği gibi korumaya çalıştığı bir kurumun geçmişte birtakım şaibelerin içine düşmüş olması bile, o olayları yaşamış olması bile herkesi üzdü, sadece o yöneticileri değil. O kurumun yapmış olduğu hizmetler de hiç yadırganacak hizmetler değil. Bir KDV istisnası gelecek ise buna ki KDV’de nelerin istisna olduğunu Demiröz -herkese laf atıyor da- o ilgili 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 13’üncü maddesine (ğ)’ye kadar, (h) fıkrasına kadar nelerin sayıldığına bakıp bir okusa oradan boşu boşuna konuşmaz.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) -13’üncü madde... Niye? Tamam işte.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Oku orada, istisnalar ayrıntılarıyla var, senin dediklerin de yok, üstelik.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) - 17’de var, 17’de, sosyal amaçlı istisnalarda var.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tamam, 17’de de var, ben baktım, kanun önümde, önümden bakarak konuşuyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakınız, ben size bir- iki konuda bununla bağlantılı olduğu için bilgi vermek istiyorum. Geçtiğimiz günlerde bu konuyu soru önergesi olarak da verdim. Kâr amacı gütmeyen kuruluşlardan Maliye Bakanlığı bütçesinden biz aralık ayında bütçe yaparken -zaten 2013’tekileri atlادık, 2015’e de yetki verdik kullanmaları için, 2014’ü göremedik daha tam ne olduğunu ama- dernek, birlik, kurum, kuruluş, sandık, vesairelere 2006’da 5 milyon 400 bin aktarmışız bütçeden. 2007’de 7 milyon 300 bin, 2008’de 55 milyon 800 bin, 2009’da 89 milyon 594 bin, 2010’da 111 milyon 700 bin, 2011’de 172 milyon 900 bin, 2012’de 354 milyon, 2013’te 449 milyon 473 bin lirayken şimdi geliyoruz sadece 2014’ün ilk dokuz aylık döneminde bu kâr amacı gütmeyen kuruluş, dernek, birlik, kurum, kuruluş, sandıklara millî bütçeden 902 milyon lira pay aktarmışız yani geçtiğimiz 2013 yılının bir yılda yapılan aktarmanın tam 2 katını dokuz ayda yapmışız. On ikinci ayda nereye gidecek bu belli değil.

İkincisi: Yine, hemen hemen burada yazılmış, diğer dernek, birlik, kurum kuruluş, bir de “diğerlerine” kalemi var. Artık bu arkadaşlar örtülü ödenek değil yani, bu “diğerlerine” kalemi. Bu da Maliye Bakanlığı bütçesinden ayrılan pay. 2 milyon 900 bin 2006’da. “Diğerlerine” 2 sefer ayrı ayrı... Sayın Demiröz, dinlemen lazım, önemli bir şey, seninle ilgili.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Önerge sahibiyim, önergem okununca dinleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Çetin, can kulağıyla dinliyoruz, siz devam edin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – 2007’de 2 milyon 600 bin, 2008’de 2 milyon 300 bin, 2009’da 3,5 milyon, 2010’da 3,2 milyon, 2011’de 11,4 milyon, 2012’de 54 milyon 900 bin, 2013’te 435 milyon, bu 2014’ün ilk dokuz ayında da 425 milyon. Şimdi, arkadaşlar, bu aktarımlar yapılıyor, nereye gittiği belli değil. Şimdi, Kızılay KDV’den muaf olacakmış. Buna burada hiçbir milletvekili karşı çıkmıyor. Karşı çıkılan yer farklı. Bunun iki tane şıkkı var: Neden kaldıralım... Madde metninden çıkaralım, kanun teklifinden çıksın diye de önerge var ya da Darüşşafaka gibi, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği gibi ya da -Sayın Bilgiç söyledi- Mehmetçik Vakfı, Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı gibi Silahlı Kuvvetlerin vakıfları var, “O vakıflar da olsun.” gibi önergeler de geliyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 37

BAŞKAN – 5 tane var, evet.
İZZET ÇETİN (Ankara) - Bunlar masumane önergeler. Masumane olmayan önerge arkadaşlar Sayın Demiröz’ün verdiği önerge.
BAŞKAN – Sayın Demiröz, önergesini geri çekti, onun için o önerge üzerine konuşmayalım efendim.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Ama niyet ortaya çıktığı için ben buradan söylüyorum.
BAŞKAN – Geri çekti efendim.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Suçüstü yakalandı, onun için geri çekti, suçüstü yakalandı.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Niyet ortaya çıktığı için, niyet ortaya çıktı.
BAŞKAN – “Geri çekiyorum.” dedi efendim yani milletvekili önerge de verir, geri de çeker.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Türkiye Yeşilay Cemiyetine ve Türkiye Yeşilay Vakfına... Şimdi Yeşilay Vakfının şeyine giriyorum...
ERKAN AKÇAY (Manisa) – İnine.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, hayır, inine gireceğim de giremiyorum.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Sen inine deme, ayıp olur.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Yöneticisi yok, kurucusu yok ama Yeşilay Derneğinin yöneticilerinden bir tanesi Esra Albayrak. Şimdi, bu da acaba TÜRGEV gibi o ailenin fertlerinden birisinin bir şeyi mi diye düşündüm, TÜRGEV’e girmeye çalıştım, TÜRGEV “çok yoğunluk” nedeniyle diyerek kilitlemiş sayfasını ama Uludağ Sözlük’ten ya da Wikipedia’dan baktım az önce kurucularına isterseniz okuyayım TÜRGEV’in kurucularını yukarıdan aşağıya.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Oku bakalım, oku da Vedat duysun bir.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Oku, kayıtlara geçsin.
VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Hayır, o kurulduğunda bu çocuklar hayatta değildi, yapmayın etmeyin.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Ama ne zaman kuruldu diye soruyorum bak TÜRGEV?
ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne işi var Başbakanın, Cumhurbaşkanının çocuklarının ya bu vakıflarda?
VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) - Sayın Akçay, ne yapacaklar peki, uzaya mı gitsinler?
ERKAN AKÇAY (Manisa) – İş yapsınlar, meslek yapsınlar.
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İşte, sosyal çalışmalar yapıyorlar onlar.
ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sosyal çalışma olur mu? İktidar gücünü kullanarak, devletin kaynaklarını oradan mı karşıyorsunuz?
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İşte de çalışıyorlar.
ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çalışsın tabii.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Bakın, arkadaşlar, bu vakfın yönetim kurulu geliyor. Yeşilay Vakfı değil bu. Şimdi, bakın, TÜRGEV’le bakıp da söyleyeceğim. Bakın, burada TÜRGEV’in sayfasına girilemiyor. Uludağ Sözlük’e girdim, nedir diye TÜRGEV diye. Vakfın yönetim kurulu geldi: Necmettin Bilal Erdoğan, Başbakan Erdoğan’ın oğlu, Esra Albayrak kızı. Serhat Albayrak, damadının ağabeyi. Reyhan Uzun, Bilal Erdoğan’ın kayınvalidesi. Ziya İlgen, Erdoğan’ın eniştesi. Bununla nasıl bağı var, onu anlatacağım sana, senin verdiğin önerge bunu aydınlatmama ışık tuttu, teşekkür ederim.
BAŞKAN – Efendim, Sayın Demiröz önergesini geri çekti.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Ahmet Ergün -Başbakan Erdoğan, o zaman Başbakanmış, şimdi Cumhurbaşkanı, ben Cumhurbaşkanı diye düzelterek okuyayım- Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın en yakın arkadaşlarından. Bülent Turan AKP İstanbul Milletvekili, Hasan Can AKP’li Ümraniye Belediye Başkanı, Mevlüt Uysal AKP’li Başakşehir Belediye Başkanı, Mustafa Demir AKP’li Fatih Belediye Başkanı, Mehmet Doğan Kubat AKP İstanbul Milletvekili, Mustafa Atas AKP İstanbul Milletvekili, Yasemin Solmaz Erdoğan’a yakınlığıyla bilinen iş adamı Remzi Gür’ün kızı.
BAŞKAN – O tarihte İstanbul Milletvekiliymiş bu arkadaşlar, Bülent Turan, Mehmet Doğan Kubat?
İZZET ÇETİN (Ankara) – Zeynep Feyza Eker Ayhan Tarım Bakanı Mehdi Eker’in kızı. Şimdi, arkadaşlar, devam ediyor, burada baktığınız zaman, işte...
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, bir araya gelmişler bunu kurmuşlar. Ne var yani bunda şimdi, kuramazlar mı?
İZZET ÇETİN (Ankara) – Tanımları devam edildiği zaman 25 ayrı tanım görüyor. Şimdi, arkadaşlar...
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kuramazlar mı? Ne var bunda?
ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya, bir şey demedik ya, niye kızılıyorsunuz?
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nereye varmak istiyorsunuz, onu anlamıyorum.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, kızmayın arkadaşlar.
ADNAN KESKİN (Denizli) – Ya bir şey demedik yani niye kızılıyorsunuz?
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, nereye varmak istiyor?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 38

ADNAN KESKİN (Denizli) – Okuyor yani şimdi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Arap Suudi Kral’dan 100 milyon dolar bağış almışlar, ne var bunda yani? Bu milletin anasına küfreden müteahhitten 100 milyon lira bağış almış, ne var bunda yani? Ona ne var, buna ne var!

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Sayın Akçay, şunun makbuzunu bir gösterir misiniz, o 100 milyon doların?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ona ne var, buna ne var da...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Olmayan şeyi söylüyorsunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır, açıklama yapsınlar o zaman, soru önergeleri var, bu konuda iddialar var. Açıklaması var mı? Yok.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Sen söyle, açıklama yapsınlar, var mı öyle? Sen bir açıklama yaptığın zaman onun arkasında duracak belgeni göstermen lazım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Belgeleri bulalım. Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç bunun cevabını vermedi, veremedi. Yani, bağış doğru ama kaynağı söyleyemedi.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Bakın, TÜRGEV nedir diye soruyorum, öğrenmeye çalışıyorum. “Yaşanan yoğunluk dolayısıyla başvuru için tıklayın.” diyor. “Yaşanan yoğunluk dolayısıyla yaptığınız başvuruları 0 212 532 19 96 telefonlarımızı arayarak teyit etmenizi rica ederiz. Anlayışınız için teşekkürler.” Giremiyorsunuz sayfaya.

Şimdi, Yeşilay vakfı nedir arkadaşlar? Yeşilay Cemiyetini anlıyorum, var, evet, sigarayla mücadelede var, evet birtakım yaraların sarılmasında, sağlık alanında hizmetleri var. Yeşilay Cemiyetinin Yönetim Kurulunda TÜRGEV yöneticisi de olan Esra Albayrak var, onu biliyoruz ama bu vakfın kurucuları kimler? Daha kurucusu belli olmadan Sağlık Bakanlığı bütçesinden buraya hem kaynak aktarılacak hem de bu da KDV’den muaf olacak. Böyle bir vakıf... Yani, arkadaşlar, el insaf, demin sorduk, dedik ki: Ya, Abdullah Happoni’nin Rıza Sarraf’ın paralarından elde ettiği faizi Kızılaya yatırdığı basında yazıldı, soruyoruz, “Biz menşeyi sormayız.” Kızılay sormalı, Kızılay ahlaklı bir kuruluş olmalı. Ahlaksız bir gelire sahip olmamalı Kızılay, paranın kaynağı kirliyse almamalı. Yani, Kızılay güvenilirliğini nasıl koruyacak? Yani, o konuda hassasiyetinize ihtiyaç var. Yani, Kızılay “Biz kaynak sormayız.” Yani, her türlü kara ya da kirli para kaynak olarak Kızılaya akarsa Kızılayın yaptığı yardımı namuslu dürüst yurttaşlar bilse belki de reddedecek. Böyle şey olur mu? İşin bir de ahlaki boyutu var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Yeşilay vakfı diye bir vakıf yok, kurucuları belli değil, ne olacağı belli değil. Şimdiden biz o vakfa hem bakanlıktan hem millî bütçeden pay aktardığımız, kaynak verdiğimiz gibi KDV’den de istisna tutacağız. Buna AKP’li milletvekili arkadaşların da evet diyeceğini hiç tahmin etmiyorum. Böyle bir şey olmaz, olamaz böyle bir şey. Yani, TÜRGEV pek çok arkadaşı yeteri kadar rahatsız etti. Yani, şimdi de Kızılay Vakfı TÜRGEV yıprandı diye... Üstelik kırk dokuz yıllığına birtakım yerlerden muaf olacağı biraz ileriki maddelerde var, oraya gelince aynı şeyleri bir daha konuşacağız. O maddeyi de size söyleyeyim: 12’nci madde, 13’üncü madde, Türkiye Yeşilay Cemiyeti lehine bedelli olarak irtifak hakları ve kullanma izinleri ya da kiralama işlemleri kırk dokuz yıllığına hemen hemen kamuya ait kurum ya da kuruluşların varlıklarını devredebileceksiniz. Biraz sonra da o gelecek. Yani, böyle bir düzenleme... Bu maddeler arkadaşlar, sadece 9’uncu madde değil, 10’uncu madde, 11’inci madde, 12’nci madde, 13’üncü madde, bir de 15’inci madde. İşte geliyor: Vakfa amaçlarını gerçekleştirmek üzere 15 milyon bağış yapacağız Sağlık Bakanlığı bütçesinden. Yani, yapmayın Allah aşkına ya. Biraz ahlaklı yasa yapalım ya. Yasayı biz yapıyorsak burada, eğer hamurunu biz yoğurup Genel Kurula indireceksek o hamur temiz olsun. Yani, burada kirlilik var arkadaşlar, kötü niyet var. Kişisel zenginleşme için o kurumları kullanma amacı var bu maddelerde. Çok açık ve net söylüyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle bir şey yok, sizin niyetiniz yok, öyle bir şey yok.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Aynen, aynen, Yeşilay vakfı, ya oku kardeşim oku.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hiç alakası yok, uzaktan yakından alakası yok.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Neyi Yeşilaya veriyorsunuz, niye başkasına vermiyorsunuz, niye?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Allah aşkına oku, bak Allah aşkına diyorum, oku.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Okuduk biz de okuyoruz yani.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Oku, anla, okuduğunu anla o zaman okuduysan.

İzah ediyorum: TÜRGEV’e 99 milyon 999 bin 990 doların bağışlandığı vakıf diyor. Temiz mi o para? Sevda Tepesi için, geçenlerde ölen, hepinizin gözdesi olan o Suudi Kral’ın gönderdiği para değil mi o para? Eğer o parayı topyekûn bu ülkenin bir varlığı karşılığı veriliyorsa niye TÜRGEV’e gidiyor da Maliye Bakanlığının bütçesine girmiyor o para? Maliye Bakanlığı idare edemiyor mu, Hükümet idare edemiyor mu bakanları da bir ailenin çocukları kullanacak o parayı? Sonra 3 milyon lira bağış aldığı orada ayrıca yazılı. Yani Maliye yönetemiyor mu bütçeyi de bir ailenin çocukları yönetiyor? Onlar küçükük bilezikle zengin olacak kadar yani filo sahibi olacak kadar maharetliler. Kamu finansmanıyla uğraşmasınlar, kamudan finans desteği almalarına ihtiyaçları yok. Onlar çok becerili, becerirler. Onların zenginleşmesi için bizim yasa yapmamıza gerek yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 39

BAŞKAN – Biraz da şu Kızılayın KDV meselesine gelsek.

İZZET ÇETİN (Ankara) – O hep işte, hep o.

BAŞKAN – Orada mı? Hiç oraya gelmediniz.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Sen orada ikide bir de vır vır sağınla solunla konuşursan anlamazsın ne dediğimi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ben teşekkür ederim şimdilik. Diğer maddelerde konuşacağım.

BAŞKAN – Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, önümüzde -daha önceki maddelerde de görüştük, bundan sonraki maddelerde de görüşeceğiz- bir kısım istisnalar, muafiyetler var. Aynı şekilde burada bedelsiz irtifak hakları var, yeri geldikçe onların hepsini görüşeceğiz.

Ama öncelikle şunu söyleyeyim, hep baştan itibaren de söylüyoruz: Bu vergi istisna ve muafiyetleri getiren bir kısım hükümleri, maddeleri bir bütünlüğü içinde görüşelim çünkü delik deşik oldu vergi sistemi. Her getirilen torba kanunda bir kısım hükümler geliyor ve onun sonucunda bunlar ne getiriyor, ne götürüyor, bütçeye yükü nedir, ne kadarlık bir vergiden vazgeçiliyor? Bunların hiçbirine ilişkin bilgi almıyoruz. Böyle yasa yapma faaliyeti olmaz. Yani varsa... Zaten bekliyor aşağıda da gelir vergisi, ilgili vergi kanunlarına ilişkin bir şey var -alt komisyon kuruldu- Plan ve Bütçe gündeminde yani böyle yapalım. Bu şekilde getiriyoruz bunu. Ben şimdi soracağım, burada Maliye temsilcisine de soracağız: Yani ne getiriyor bu, neden vazgeçiyoruz, bunu bilelim. Bu vermeyeceğimiz anlamında değil ama devletin hesabını kitabını bilmek zorundayız ve bunların bir bütünlük içinde yapılmasına ihtiyaç var. Birinci husus bu.

İkinci husus, burada tabii tartışıyoruz, bazı birtakım özel hükümler getiriyoruz. Bunları hangi derneklere, neye verelim. Kızılaya veriyoruz, onun dışında işte Yeşilay da giriyor. Yani kapsam ne olmalı? Darüşşafaka örneği kapsanmalı mı, kapsanmamalı mı? Bir kere burada bizi belirleyen bir şey var, bir kamu yararına dernekler statüsü de var. O da ilgili Dernekler Kanunu'nda ve yönetmeliklerde tanımlanmış, oralarda var zaten. Bu işleri yaparken bunları soyut yapmak... Yani böyle bire bir, adrese teslim -ihtiyaç olmaz değil, olabilir ama- düzenlemeler yanlış düzenlemeler oluyor. Diğer kurumlara neden vermediğimiz sorusunun cevabını alamıyoruz.

Ben şimdi size buradaki tartışmaları bitirecek bir şey söyleyeyim, herhâlde bu konuda da hemfikir olursunuz hem milletvekili arkadaşlarımız hem Sayın Bakan. Çünkü şu anda görüştüğümüz kanun teklifinin 3'üncü maddesinin üzerinden geçildi ve Plan ve Bütçe Komisyonunda onaylandı, kabul edildi. 3'üncü maddesinde şunu söylüyor: 1606 sayılı Bazı Dernek ve Kurumların Bazı Vergilerden, Bütün Harç ve Resimlerden Muaf Tutulmasına İlişkin Kanun, bunun 1'inci maddesi. Orada yapılan, bazı gelir vergisi ve kurumlar vergisi kesintilerine ilişkin bir şeydi. Orada zaten, bakın bu 1'inci maddede. Bu 1990 tarihinde değişmiş, 3685 sayılı Kanun'un 2'nci maddesiyle gelmiş. Neleri tanımlıyor, biliyor musunuz, okuyorum: "Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Yardım Sevenler Derneği ve resmi Darülaceze kurumları ile Darüşşafaka Cemiyeti ve Yeşilay Derneği..." Bu kadar, saymış. Devam ediyorum: "...kendilerine terettüp eden vergi, harç ve resim mükellefiyetinin kurumlara ait olduğu hallerde bütün vergilerden, harçlardan, resimlerden, hisse ve fonlardan muaftır." Zaten biz biraz önce kabul ettik bunu. Kapsamı da burada belirlemişiz, kapsam var.

O yüzden yani burada şimdi sadece Kızılaya ve birlikte Yeşilaya getirmeniz anlaşılabilir değil çünkü zaten burada var bu hükümler. Yani bu kapsamımızı belirliyor. Gelin, bu kapsamı kabul edelim. Var burada, 3'üncü maddede de kabul ettik zaten, daha önce çıkmış bir kanun bu. 11/7/1972 tarihli ve 1606 sayılı Kanun. Bazı dernek ve kurumları, onların işte vergi muafiyetlerini tanımlıyor. Eğer burada da bir şeyler getiriyorsak gene burada da istisnalar, muafiyetler var, bazı konulara ilişkin özel birtakım irtifak hakkı gibi başka birtakım hükümler var. Kapsam burada bellidir arkadaşlar. Yani buraya Kızılayı alıp, Yeşilayı alıp da Darüşşafakayı buraya neden almadığınızı anlatamazsınız. Burada var zaten kanun, bu bizi belirliyor. Gelin, bu tartışmaları bitirelim. Burada zaten kapsam da tanımlanmış. O kapsama göre bu düzenlemeleri yapalım. Buna da bir itiraz olacağını sanmıyorum, hem milletvekili arkadaşlarımızdan hem Sayın Bakandan. Konu bu kadar basittir. Kızılay da bundan yararlansın, burada sayılan dernek, vakıflar da bundan yararlansın. Zaten sayılıyor, zikrediliyor. Zaten kanunda var. Bunlar zaten vergi ve harçlardan muaflar.

BAŞKAN – Bir etki analizi yaptınız mı Sayın Türel? Buraya teşmil edildiğinde nereye gider? Nedir, aşağı yukarı hangi boyutlarda bir maliyet oluşturur?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Maliye Bakanlığının yapması gereken görevi benden bekliyorsunuz, değil mi.

BAŞKAN – Öneride bulunduğunuz için milletvekili olarak, o yüzden sordum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, bakın, bunlara zaten birçok istisna ve muafiyetler sağlanmış bunlara, birçok harçtan, fondan muaf tutulmuş. Zaten var bu kanunumuzda, uygulanıyor bu. Şimdi yeni birtakım şeyler getiriyoruz. Ben de diyorum ki zaten elimizde bunu belirleyen bir kapsam var, uğraşmaya gerek yok. Bundan sonra getirdiklerimizde de bu kapsamı kabul edelim. Zaten faaliyeti ne kadarsa o kadardır. Zaten bunların bağışlarının bir kısmı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 40

bunun dışındadır. Bu konu üzerine gidersek... Sayın Bakan, bu konuda siz de özel olarak bu şeyi incellerseniz burada Hükümet kanadı olarak çünkü bir şey var. Bundan sonra buna göre gidelim diyorum ben. Böylece de sorunu çözeriz. Bundan sonraki maddelerde de kapsam belli olmuş olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Türel, teşekkürler.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

11 Haziran 1868’de Hilal-i Ahmer Cemiyeti adıyla kurulan, 1947’de de Türkiye Kızılay Derneği ismini alan çok önemli bir kurumu konuşuyoruz. Tabii ki Türkiye Kızılay Derneği ülkemiz açısından, bizim açımızdan tarihi öneme sahip olan bir kurum. Savaşta, barışta, felaketlerde her daim hem yurt içinde hem de yurt dışında yapmış olduğu hizmetlerle gerçekten bizim gözbebeğimiz. Ama şimdi bu yapılan düzenlemelerle birlikte görüyoruz ki -özel düzenlemelerle, benden önce konuşan tüm arkadaşlarımız da bunu söyledi- gerçekten bu kadar kutsal bir aileye, kutsal bir kuruma birtakım şaibeler, birtakım gölgeler düşüyor. Bu hak etmediği bir yönetim anlayışı. Bundan hepimizin imtina etmesi gerekiyor. Kurumları ve kuruluşları, özellikle Kızılay gibi kurum ve kuruluşları bu kadar şaibe altında bırakacak ve bu kadar kirli ilişkilerin içerisine sokacak tutum ve davranışlardan hem iktidar partisinin hem bizlerin özellikle imtina etmesi gerekiyorken maalesef getirilen bu düzenlemelerle beraber gerçekten hiçap duyuyoruz.

Özellikle bu tip konuların, çeşitli kurum ve kuruluşlardan gelen bürokrat arkadaşların yanında zaman zaman ölçüyü kaçırdığımız tartışma biçimleriyle tartışılması ayrı bir hüznün veriyor bizlere. Bunun nedeni de iktidar partisinin getirmiş olduğu bu teklif ve önerilerin burada bu şekilde tartışılmasından kaynaklanıyor. Yasa yapma tekniği, biçimi, şekli, kanun teklifi itibarıyla gerçekten hoş olmayan bir durumla karşı karşıya kalıyoruz. Zaman zaman buradaki konuşmalarda, buradaki yorumlama biçimi itibarıyla da çok kötü durumda kaldığımızı düşünüyoruz.

Şimdi, tabii ki Kızılaya sahip çıkmak, Kızılayın gelir kaynaklarını artırmak, Kızılayı gerçekten önemli bir yere taşımak hepimizin görevidir, öyle de olmalıdır. Ama bunun çerçevesi çok dikkatli ve özenli seçilmelidir. Kızılay son on yıl içerisinde iktidar partisinin âdeta arka bahçesi hâline dönüştürülmüş ve birtakım insanlar tarafından özel olarak kullanılan bir kurum hâline getirilmiştir. Ne yazık ki buna imtina gösterilmemiştir ve bu şekilde kötü bir noktaya getirilmiştir.

Şimdi, diğer maddelerde Yeşilay’ı da konuşacağız. Şimdi, Kızılaya, Yeşilaya yapılan bu özel düzenlemelerin diğer kurumlara da yapılması gerekiyor. İşte, Darüşşafaka söylendi, efendim Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği var, LÖSEV var, birçok hayır kurumları var. Bunlarla ilgili de bunların yapılması gerekirken maalesef yapılmıyor.

Şimdi, mesela, ben Kızılay Temsilcisine sormak istiyorum: Doktor Şerafettin Kılınçel’i tanır mısınız Sayın Temsilci?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Evet.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki, bu Doktor Şerafettin Kılınçel’in iş akdini feshettiniz mi? Neden ettiniz, niçin ettiniz? Bunun cevabını öğrenmek isterim ben sizden. Ama benim bildiğim kadarıyla, Zarraf’ın ve adamının Kızılaya yapmış olduğu bu bağışlardan sonra çeşitli gazete ve basın-yayın organlarında, sanal âlemde birtakım karikatürler yayınlandı. Bu doktor arkadaş da -ben tanımam bilmem, basından öğrendiğimiz kadarıyla- bunları sanal âlemde paylaştığı için Doktor Şerafettin Kılınçel’in, Isparta Kan Bağış Merkezinde görev yapan bu doktorun iş akdi feshediliyor. Neden? Hem “Bağış aldık.” diyorsunuz, “İade etmemiz mümkün değildir.” diyorsunuz. Saklı da değil, gizli de değil ama bunu yayınlayan doktorun iş akdini feshediyorsunuz. Neden, niçin? Bunun cevabının burada verilmesi gerekiyor ve bizi aydınlatmanız gerekiyor ama vereceğiniz cevabın son derece makul, insani ve ahlaki olması gerekiyor. Yoksa “Biz yaptık, aldık kararı.” diyerek bu işleri geçiştiremezsiniz.

Dolayısıyla, evet, Kızılay bizim gözbebeğimizdir: Bunun için yapılması gereken her türlü fedakârlığı, iktidar partisi, muhalefet partisi olarak elimizden geleni yapalım ama örtülü, gizli kapaklı işlerin olmaması gerekiyor ve bu tip kurumları ve kuruluşları bizim töhmet altında bırakmamamız gerekiyor, birtakım kirliliklere ve çirkinliklere alet etmememiz gerekiyor. Başka alanlarda zaten yeteri kadar arka bahçe yapıyorsunuz ama hiç olmazsa bu tip kurum ve kuruluşları arka bahçe yapmayalım. Bakanların, Başbakanın, Cumhurbaşkanının yakınlarını oraya seçtirterek bir yere varma şansımız yok arkadaşlar. Bu işleri yapacak birçok gönüllü arkadaşımız var dışarıda. Onların oralarda görev yapması gerekirken sadece iktidar partisinin bakanlarının, başbakanların veyahut da milletvekillerinin görev aldığı yerler olmaması gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam, teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, bir ilaveniz var galiba, ilaveyi alayım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sorumuzun cevabını isteyeceğiz.

BAŞKAN – Notlarınızı alırsanız toptan cevap verirsiniz yoksa karşılıklı sohbete dönüyor.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 41

Şunu söylemek isterim birkaç cümleyle ki bir kamu kaynağını konuşuyoruz, konuştuğumuz konu bir kamu kaynağıyla ilgili.

Şimdi, öncelikle hatırlatmak isterim ki bir vergileme ilkeleri vardır. Nedir bunlar? Ana hatları itibarıyla eşitlik ilkesi, genellik ilkesi ve adalet ilkesi. Şimdi, bu istisna ve muafiyetler, maalesef bu eşitlik, genellik, adalet ilkelerini, vergileme ilkelerini genelde bozan düzenlemeler.

Ben gayet iyi hatırlıyorum ki Sayın Maliye Bakanının en çok söylediği konulardan birisi de gerek Komisyonda; Genel Kurulda veya kamuoyunda, vergi kanunlarındaki istisna ve muafiyetleri daraltacaklarını ifade ettiler. Bunlar söylem olarak dile getiriliyor ama tam aksi, istisna ve muafiyetleri genişleten ve bunu dejenere eden düzenlemeler yapılıyor.

Şimdi, katma değer vergisinin mantığı nedir? Katma değer vergisinin mantığı şudur özü itibarıyla: Bir malın ve hizmetin ilk üretiminden son tüketim aşamasına kadar kayıt altına alınarak bir kayıt nizamının oluşturulmasıdır, asıl esprisi de budur. Neticede, tahsil edilen katma değer vergileri vergi sorumlusu sıfatıyla ilgililer tarafından yine devletin bütçesine katma değer vergisi geliri olarak kaydedilmektedir. Kızılay da bu ülkenin kamu hizmeti yapan bir kurumdur. Yani bu kadar istisna, muafiyet yapmaya da gerek yok özü itibarıyla.. Yani bağış ve yardımlar da alsa, kendi gelirleri de olsa... Yani herkes bu kanuna uysun. Kanunları niye getiriyoruz? Uyulsun diye. Ancak, 1985 yılında gayet iyi hatırlıyoruz ki -üzerinde en hassasiyetle korunan hüküm- katma değer vergisinin istisna ve muafiyetleri yok denecek kadar azdı. Ancak her geçen yıl bu genişletile genişletile artık istismar edilir bir hâle geldi. Bundan da kaçınmak lazım. Yani hadiseye bu yönüyle de bakmakta fayda var. O zaman bunlar ayak bağı oluyorsa katma değer vergisini tümden kaldıralım gitsin. Yani sadece normal vatandaşları mı uygulanacak bu kanunlar?

Sayın Başkan, evet, tamamladım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ayaydın, sizin herhâlde son bir cümleiniz var.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, Darüşşafaka geçen yıl 3 milyon KDV ödedi, 3 milyon Türk lirası KDV ödedi Maliyeye. Bunun çok büyük bir bölümü okuyan çocuklar için dışarıdan satın alınan kırtasiye gideri ve yemek gideri ve bunlara KDV ödüyor.

Sayın Demiröz dedi ki: “Darüşşafaka işini bağış ve yardımlarla görüyor yani onlara kalem, kırtasiye gibi bağış yapılıyor.” Şimdi, Darüşşafaka bağış ve yardımla aldığı kitap ve kalemi değil, parayla satın aldığı kalem ve kitabı dağıtıyor. Dolayısıyla, satın aldığı için bunlara KDV ödüyor. Ayrıca, bağış ve yardım olarak verilen örneğin kalemden KDV yok, doğrudur çünkü bağış ve yardımda bir bedel zaten yok, zaten KDV’nin kapsamında da değildir. Yani, Kızılay’a yapılan battaniye bağışı da Darüşşafaka’ya yapılan kırtasiye bağışı da aynıdır, KDV ödenmiyor ama her ikisinin de gidip parayla satın aldığı yani Kızılay’ın gidip satın aldığı battaniyeye KDV ödüyor, Darüşşafaka’nın gidip satın aldığı kırtasiyeye KDV ödüyor.

Şimdi, 2009 yılında Kızılay’a ve 2012 yılında da Yeşilay’a yapılan nakdi bağışların tamamı vergi matrahından düşürmüştür, bir kuruş vergi ödenmemiştir. Oysa, Darüşşafaka’ya yapılan nakdi yardımlarda ancak matrahın yüzde 5’i kadar düşürülme oldu. Dolayısıyla, matrahın tamamı vergiden düşürülmediği için bağışçıların sayısı azalıyor. Oysa, eğer Darüşşafaka da Yeşilay ve Kızılay gibi matrahının tamamını vergiden düşürebilseydi bağışçı sayısı artacaktı. Dolayısıyla, burada, aynı şekilde hayır kurumu olan yani Kızılay gibi, Yeşilay gibi hayır kurumu olan bir başka hayır kurumuna bu şekilde birine “yap”, öbürüne “yapma” demek doğru değildir. Bence, Darüşşafaka’nın da yine öbürleri gibi, Kızılay ve Yeşilay gibi bu kapsamda düşünülmesi gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, son bir açıklama istiyorum Başkan Vekilinden.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; öncelikle bir durumu düzeltmek isterim. Muarızdan kastım, sözlerimin başında, biz Kızılay federasyonu diye bir yapının bir parçasıyız ve hâlen de Yönetim Kurulu üyesiyiz. 2013’ün Kasımında yapılan seçimde -biz Avrupa zonundayız- büyük bir yarışla biz yine Yönetim Kuruluna seçildik, orada Kızılhaç dernekleri muarızımızdı. Bizim muarızlarımız da bizi, zaman zaman, başta Amerika, Avustralya, İsveç, Macaristan Kızılhaçlarının katma değer vergisinden muaf olduklarını, biz onlarla hizmet üretirken bize bu konuda... Bizim bir federasyon yapımız olduğu gibi bir de bir denetim mekanizması var tabii, “Cenevre Konvansiyonları” adıyla bir Anayasa’ya tabiyiz yurt dışında. Hatta, bunu Türkiye Büyük Millet Meclisi bir yasayla teminat altına aldı, Dernekler Kanunu 27/A’da yapılan bir değişiklikle bize özel bir statü verdi bu, uluslararası mensubiyetliğimizden gelen bir ayrıcalıktı. Biz, bu ayrıcalık sırasında teklifte bulunduk hem mali yetkili ilgililerimize, komisyonlarımıza ama orada sadece katma değer muafiyetimiz o zaman kabul edilmedi. Oysaki şuradaki teklife bakıldığı zaman, bir kere sivil toplum örgütlerimiz, ülkemizin bağrından çıkan, milletimizin bağrından çıkan diğer STK’ların, bizim

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 42

başımızın üstünde yeri var çünkü aynı işi yapıyoruz, aynı hizmeti üretiyoruz, asla öyle bir muarızlığımız söz konusu olamaz ama onlardan farkımız, bizim, hem uluslararası mensubiyetimiz hem de göreceksiniz diyor ki teklifte: “Derneğin uluslararası mensubiyeti ve üyelere iş birlikleri anlayışından doğan bir muafiyet istiyoruz.” Kaldı ki hizmetlerimiz de hiçbir STK kamu hizmeti niteliğinde kan hizmeti yürütmüyor. Türkiye, yine bir yasayla güvenli kan teminini Kızılay’a tevdi etmiştir. Geçen yıl 2 milyon ünite kanla Türkiye’nin kan ihtiyacının, güvenli kan ihtiyacının yüzde 85’ini karşıladık.

Biz, burada, sayın vekilimiz aramızda yok ama soruyu diğer milletvekillerimiz dinlemiştir, ben çok zaman almamak üzere, bunlar elimdeydi, nelerden, uluslararası programlardan 3 milyon 246 bin KDV ödemişiz. Yani, konsolide bütçemizi aştığımız zaman, Suriye ekip başkanlığı için 1 milyon 286 bin lira, sosyal hizmet anlayışındaki hizmetlerimiz için 1 milyon 350 bin lira, uluslararası afetler için 6 milyon gibi sıraladığımız 29 milyon geçen yıl biz katma değer ödedik. Aslında, toplanan, biraz önce ifade ettim, tamamen bağışlardan oluşan kaynaklarımızın... Bağışçılarımız tamamını hizmete kullanmak istiyor tabii olarak, bu teklif bunun içindi.

Diğer, Şerafettin Bey’in, Doktor Şerafettin Bey’in... Öncelikle, şunu bütün samimiyetimle ifade etmek istiyorum: Ben, Türk Kızılayının şu anda mevcut 11 kişilik Genel Merkez Yönetim Kurulunun en eski, en yaşlı yöneticisiyim. Bütün partilerimize, siyasi partilerimize eşit uzaklıkta, eşit mesafede olduğumu bütün samimiyetimle itiraf ediyorum, ifade ediyorum. Asla, biz kimsenin... Allah rızası için yapılan bir işe... Ben geçen hafta Somali’deydim, ondan önce Erbil’deydim, daha önce Myanmar’daydım. Ben bu hizmete asla böyle bir şaibeyi karıştırmam. Ben ve arkadaşlarım kesinlikle, asla ama hizmet itibarıyla, ürettiğimiz hizmet itibarıyla elbette kamu görevlilerinin, sayın bakanlarımızın... Zaten demek Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetinde yürüyen bir dernektir. İlk Divan Başkanlığımızı 1923’te Yüce Atatürk yapmıştır, aslında isim babasıdır da aynı zamanda. Asla bir taraf değiliz, onu hemen ifade etmek istiyorum. Ama, buradaki asıl işimiz bizim kamu hizmeti niteliğinde, bağışlardan oluşan kaynağımızı daha fazla hayırda, daha fazla iyilik hareketinde kullanmak üzere KDV’den muafiyet istiyoruz. Bizim gibi kamu niteliğinde hizmet veren, uluslararası mensubiyeti olan, uluslararası konvansiyonlara bağlı ki bunu bizim Türkiye Büyük Millet Meclisimiz 1981 yılında onayladığı bir anayasadır, oradan gelen bir ayrıcalığımızla böyle bir KDV muafiyeti istiyoruz.

Doktor Şerafettin Bey’se bizzat basında yer aldığı için... Bizim aslında 710 şubemiz var, 6 bin çalışanımız var, 100 bin bu şubelerimizde görevli seçilmiş 10 bin yöneticimiz var, asla bir kuruluş ne harcırah alırsız ne huzur hakkı alırsız, sırf Allah rızası için gönüllü olarak yürüttüğümüz bir hizmettir. Doktor Şerafettin Bey’in neden alındığını ben de merak ettim, araştırdım. Bu doktorumuz uzun yıllar kamuda görev yapmış, bilahare Isparta Kan Merkezi Müdürümüzken bir doktora, bir Kızılaycıya veya bir hekime yakışmayacak “tweet”ler attığını, elektronik postasında böyle, bunun uyarıldığını. Bizim bir teftiş mekanizmamız var, iç denetim mekanizmamız var, ayrıca da bir teftiş kurulumuz var.

MUSA ÇAM (İzmir) – O “tweet”lerden bir örnek verebilir misiniz?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Evet, efendim, Cumhurbaşkanı için, kendi arkadaşlarına, yakışmayacak “tweet”ler attığı, şu anda raporu tam hatırlamıyorum ama Sayın Vekilimize, isteyenlere de soruşturmanın bir kısmını milletvekillerimize -elbette ki bir işlem yürütülmüştür hakkında- arz ederiz. Kan Merkezi Müdürü olması münasebetiyle, biz, vatandaşlarımızdan “Bir kan üç can” diye bir kampanyayla kan aldığımız vatandaşlarımıza ki her siyasi görüşe mensup vatandaşlarımız var. Biz, onlara, böyle siyasi içerikli veya devlet ricaline -işte Zarrab’a, işte neyse adı, o da belki içinde olabilir, yakışmayacak “tweet”ler attığı noktasında soruşturma geçirdi. Soruşturma sonucunda da bizim, Yönetim Kurulumuzun resen böyle birini görevden alma, atama yetkimiz var ama ancak soruşturma mekanizmasını çalıştırarak görevden aldığımız bir doktorumuzdur, onu ifade ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Zülfüyâre dokunduğu için yani.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet, Sayın Bakanım, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Değerli Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonun çok değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, aslında bu madde gayet açık. Özellikle, Kızılayımız, geçmişte, ta Osmanlı Devleti zamanında Hilal-i Ahmer olarak başlayıp bugüne gelen gerçekten yüz akı bir kurum. Çünkü, ben bunu hem Türkiye’de, Van depreminde ve aynı zamanda Simav depremlerinde bizzat gördüm. Gerçekten, bu Kızılay mensupları gönüllü olarak çalışıyor büyük ölçüde, cansiperane çalışıyor. Bir kere onları takdir etmek lazım.

Yurt dışındaki faaliyetler de, yani biz geçen hafta Somali ve diğer birtakım Afrika ülkelerinde, Etiyopya gibi, Cibuti gibi, oradaydık. Hakikaten orada da Kızılayımızın yaptığı faaliyetler her türlü takdirin üzerinde, bir kere bunu tespit edelim. Ben de Kızılayın mensuplarına gönülden teşekkür ediyorum. Yani, gerek tsunami esnasında da Endonezya ve diğer birtakım Sri Lanka gibi yerlere gittiğimizde, ilk ulaşan Kızılay oldu. Hatta, Şili Büyükelçisi geldi dün ve Şili’de de bir deprem olduğu zaman ilk yardıma koşanın Türkiye olduğunu ve Kızılay olduğunu ifade etti. Gerçekten, gurur duyacağımız bir kurum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 43

Burada, istenen gayet açık efendim. Sadece yardım maksadıyla battaniye olsun, birtakım çadır, vesaire olsun o alımlarda, birtakım kanla ilgili hizmetlerde ki çok hayırlı bir hizmet yapıyor, buralarda bir KDV muafiyeti istiyor, daha çok hizmet yapabilmek için, bir. Ama biliyorsunuz, Kızılayın Afyonkarahisar’da muhteşem bir maden suyu tesisi var. Ayrıca, Erzincan’da yeni açtı, buralarda herhangi bir KDV muafiyeti, başka şeyler istemiyor. Madem ki battaniyeyi alıyor, diğer birtakım malzeme, çadır, vesaire, alıyor bunlara KDV muafiyeti verilmesinden tabii bir şey olamaz, bunu tamamen hayır maksadıyla alıyor. Gelir getirici hususlarda herhangi bir talepte bulunmuyor.

Bir de bizlerin asla arka bahçesi değil. Biz, Kızılay gönüllüsüyüz. Mesela, Kızılay Başkanı bana geldiği zaman “Ya, kan verirken hiç olmazsa her kan verene bir fidan dikelim.” dediği zaman, bunu yapmak Kızılaya yardımcı olmaktır yani. Yani, biz, herhangi bir Hükümet üyesi oradan herhangi bir para, ücret almıyor. Biz de gönüllü olarak Kızılayın gönüllü üyesiyiz, bunu özetle vurgulamak istiyorum. Yani, bu şekildeki, yani basit bir madde olmasına rağmen saatlerce tartışılması konusunu, evet görüşleri takdirle karşılıyorum ama bunun çok hızlı geçmesi gerektiğine inanıyorum.

Bir de efendim, bu iş öyle uzadı ki 17-25 Aralık’a kadar gitti. Değerli arkadaşlar, 17-25 Aralık tamamen Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine, devletine yapılan bir darbe teşebbüsüdür, bu tescillidir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yanlış yere girdiniz Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Darbe teşebbüsüdür.

Bakın, şunu söyleyeyim.

MUSA ÇAM (İzmir) – “Tape”ler açık, ortada, yolsuzluklar ortada, yapmayın bunu!

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakın, siz konuştunuz, müsaade edin ben de konuşayım!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Siz inandıysanız biz inanmak zorunda değiliz!

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Niye rahatsız oluyorsunuz, anlatayım.

Bakın, değerli arkadaşlar, ben İSKİ’yi devralmış bir kişiyim, DSİ’yi devralmış bir kişiyim. Dolayısıyla, biz, gerçekten her şeyi şeffaf bir şekilde yönetiyoruz. Bakın, İSKİ’yi devraldığım zaman 1,5 milyar dolarlık borçla devraldık; su yoktu, 600 tesis açtık, doldurduk.

MUSA ÇAM (İzmir) – İSKİ’nin hesabını verdiler, bunun hesabını da versinler. 17-25 Aralık’ın da hesabını versinler.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, ayrıca, DSİ’ye geldiğim zaman bütün hesapları kontrol ettim; 3,2 katrilyon geri aldık ve bunu millete hizmet olarak aktardık. Nereden nereye? Bakın, herhangi bir usulsüzlük, yolsuzluk olsa 13,5 katrilyon...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nereden aldınız?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, müsaade eder misiniz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, nereden aldınız?

BAŞKAN – Ama arkadaşlar yani siz çok konuştunuz, burada Sayın Bakan cevap veriyor. Yani, sizin iddialarınıza cevap veriyor, bundan daha tabii şey ne var?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – 13,5 katrilyon Zorunlu Tasarruf Fonu’nu biz ödedik. 3,5 katrilyon geçmişte toplanmış KEY ödemelerini biz ödedik. 23,5 milyar dolarlık IMF’ye borcu biz ödedik. Batan bankalar... Daha önce, bakın, Halk Bankası, Ziraat Bankası, Vakıflar Bankası görev zararı olarak milyarlarca...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Geç reklamları Sayın Bakan!

ÖNDER MATLI (Bursa) – Bunlar önemli konular İzzet Ağabey, bunlar geçilecek konular değil!

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kusura bakmayın, yani bu şekilde söylerseniz...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Darbeymiş, sen onu benim külahıma anlat!

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bakın, zaten araştırma komisyonunu AK PARTİ teklif etmiştir. Yapıldı işte orada Komisyon.

BAŞKAN – İmza sahibi benim efendim, imza sahibi benim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Para sayma makineleri...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İmza sahibi sizsiniz. Dolayısıyla kusura bakmayın, bunu gündeme getirmeyin, millet zaten bunun sandıkta da bunun cevabını verdi. Paralel yapıyla karşı mücadele etmek hepimizin görevidir. Paralel yapı işte, kimin oyuncu olduğu olduğu herkesin malumu. Türkiye’nin önünü kesmek...

MUSA ÇAM (İzmir) – Kutulardaki paralar...

ÖNDER MATLI (Bursa) – Bir dinle, bir dinle.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Dinle, rahatsız olma. Ben bu işin içindeyim. Paralel yapı Türkiye’ye darbe teşebbüsü yapmak, neticede... Nereden yönetiliyor biliyor musunuz paralel yapı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 44

Özellikle hangi istihbarat teşkilatlarının yönettiğini biliyor musunuz? Yani bakın, ben size şunu söyleyeyim, değerli dostlar, kaldı ki bu mesele takipsizlikle neticelenmedi mi? Ayrıca Soruşturma Komisyonu Yüce Divana gitmemesi yönünde rapor vermedi mi? Bizim Genel Kurulumuz bu konuyu oylamadı mı?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Mutlaka yargılanacak bu Hükûmet. Yüz yıl da geçse yargılanacaksınız.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yani sizin söylediğiniz doğru, bizim söylediğimiz yanlış. Kusura bakma, AK PARTİ tüyü bitmemiş yetimin hakkını en iyi koruyan partidir, bunu ispat ederiz. Her şey şeffaf, açık.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hırsızlık, rüşvet...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – İşte, gelin bizim Orman ve Su İşleri Bakanlığı, millet gördü zaten bakın şu anda. Millet 30 Martta gördü, Cumhurbaşkanı seçiminde gördü. Arkadaşlar önümüzde seçim var, hodri meydan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Önergede söz vereceğim Erkan.

Erkan Akçay'ın önergesini okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı kanun teklifinin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Erkan Akçay

Manisa

BAŞKAN – Sayın Bakan, Sayın Erkan Akçay'ın maddenin teklif metninden çıkarılmasına ilişkin önergesini okuduk, önergeye katılıyor musunuz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Katılmıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi, tabii, 17, 25 Aralığı her ne kadar iktidar mensupları darbe teşebbüsü olarak iddia ediyorlarsa bunu belgeleriyle ortaya koymaları gerekir. Aradan geçen bir yılı aşkın süre içerisinde bunun Hükûmete bir darbe olduğu şeklinde kamuoyunu ve yargıyı ikna edecek bir delil, belge ortaya koyamadılar. Sadece siyasi bir söylem var, savunma var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Size belgeleri vereyim.

BAŞKAN – Yolsuzluk operasyonu olduğuna ilişkin bir belge olmadığı için de mahkemeler takipsizlik kararı verdi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, şöyle fakat ortada eskiden hatırlarsınız bir deyim darbimesel hâle gelmişti “Rüşvetin belgesi mi olur?” diye birisine. Şimdi, artık belgeli, ispatlı durumlarda yani o kadar büyük bir çelişkiye düştü ki iktidar mensupları “Paraları paralel koydu.” dediler, sonra hiç utanmadan, sıkılmadan o paraları faizleriyle birlikte geri alıp, faizini Kızılaya bağış yapmaya kalktılar.

BAŞKAN – Siz karıştırdınız, paraları demediler, para sayma makinesine koydu dediler, ikisini birbirine karıştırmayın. Para sayma makinesini de geri vermişler mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bakın, muhalefete, hele hele bize hiç kimse paralel hikâyesi anlatmaya çalışmasın. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim bu tür durumlardaki duruşumuz eskiden neyse yine de hâlen de aynıdır fakat ben şunu gayet iyi biliyorum ki: İktidar partisi sıralarındaki milletvekili ve sayın bakanlardan Fethullah Gülen Hoca Efendi'nin randevusunu aylarca bekleyip dizi dibinde, elini kimlerin öptüğünü...

BAŞKAN – Eskiden Fethullah Gülen'e Hoca Efendi demezdiniz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...el ele, kol kola yürüdüklerini bir itiraz ettiler. “Biz ne istediler de vermedik.” dediler. Aslında bu bir suç ortaklığı itirafıdır. Siz devasa bir paralel yapı oluşmuşsa, bu kendi kendine oluşmadı...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ben ne randevu istedim ne de Pensilvanya'ya gitmiş de değilim. Ben varım, öyle bir talebim de olmadı, gitmiş de değilim. Dolayısıyla bakın Hükûmet temsilcisi benim burada.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Bakan, ben sizin için söylemiyorum ama ben biliyorum, inanın bazı...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Onlar yok burada yalnız, ben varım. Ben ne randevu istedim ne gittim ne görüştim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sizin şahsınızla tenzih ediyorum ama Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bakan gitmiş de, başkan gitmiş de, bakan randevu istemiş de, Başkan randevu istemiş...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ama burada ben varım yani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 45

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanı ilzam edici bir imada dahi bulunmadım ben, Sayın Bakan değil fakat Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının mensubu bakanlardan ve milletvekillerinden yarından fazlası tabi oldular, öve öve bitiremediler, şimdi neredeyse hakaretten öte küfürlere varan birtakım düşmanlıklar yapılıyor. Bunun da iktidarın tepe yönetiminde yeterli devlet bilinci, hukuk bilinci olmayışından kaynaklandığını düşünüyorum.

Millî İstihbarat Teşkilatı, sekiz ay evvel Başbakanın önüne Rıza Sarraf'la bu bakanların yolsuzluklarını koydu, motamot kamuoyuna çıktı, ortaya çıktı sekiz ay evvel. Bunun gereği yapılmamış. Bu 17, 25 Aralık iftira değil, düzmece değil, montaj değil. Dolayısıyla bunlara darbe demek de mümkün değil. Efendim, sandıkta değil, mahkemede yargılanacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Akçay, önergeyle ilgili de bir iki bir şey söyleyecek misiniz ?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Önergeye daha geleceğiz.

Şimdi, çok fazla mevzuu da dağıtmak istemediğim için...

BAŞKAN – Onun için dedim önergeye gelin dememin sebebi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kızılay üzerinden söyleyeceğimiz sözler de var. Sayın Bakan, Kızılay maden suyu Afyon'da çıkıyor değil mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Orada bu Kızılay maden sotaları şişelerinden “Türk” ibaresini neden çıkarttı? Vallahi ben görmüyorum yani Afyon'da mola verdiğim zaman istasyonlardan özellikle alıyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Afyonkarahisar olarak yazması, istiklalimizin ve istikbalimizin kurulduğu, cumhuriyetin kurulduğu yer, aziz topraklar yani, dolayısıyla...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Türk” kelimesini niye çıkardı Kızılay diyorum? Peki, Afyonlu olarak niye itiraz etmediniz Sayın Bakan? Bunu savunmaya kalktı Kızılay Başkanı ya. Şimdi, bunun aslında tartışmasını filan da yapmak lazım da çok fazla da girmek de istemiyorum.

BAŞKAN – Girmeyelim, şimdi Sayın Zozani cevap vermeye kalkacak bu konulara girilirse.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Niye versin Zozani cevap?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben Türk Kızılay sodası içmiyorum, başka soda içiyorum.

ADNAN KESKİN (Denizli) - Kimse Kızılaya yardım yapılmasın demedi burada.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Demek ki Zozani'den korktuğu için Kızılay çıkartıyor bu Türk ibaresini, Zozani'yi içirtmek için herhâlde.

Bu, yanlışlıktır, bakın Türk ibaresini çıkartmıştır, Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Arkadaşım diyor ki: “Çıkarma yok. “

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kime dokunur bu Türk kelimesi ya?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hayır, hayır çıkarma yokmuş, bakın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne varmış?

BAŞKAN – Çıkardınız mı, çıkarmadınız mı, bir söyleyin de...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Sayın Başkanım, bir yanlış algı var, bu fırsatla... Olgu böyle değil ama yanlış bir algı var. Bizim resmî adımız, kanun teklifinde olduğu gibi “Türk Kızılayı Derneği”dir. Türkiye Kızılay Cemiyeti idi, Atatürk bunu 1945'te, 35'te, 47'de Türkiye Kızılay Derneği olarak... Kurumsal resmî adımız budur.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 47'mi, 35'mi?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Ama bize yeni muarızlarımız diyeceğim sayın vekilimin yanlış anlamaması dileğiyle...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yurt dışı muarızları...

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Bize yurt dışında “Türk Kızılayı” diye hitap edilir, Alman Kızılhaçı gibi çünkü dünyada 58 Kızılay var. Kızılay soyut bir kavramdır, somut olarak Türk Kızılayı dendiği için biz 2004'te resmî adımızın yanında kurumsal adımızı da Türk Kızılayı olarak belirledik. Hâlihazırda bütün matbuatımızda... Dün Sayın Kaplan burada Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Cumhuriyeti Türkiye Petrolleri, böyle birçok isim var yani şu anda. Biz Türk Kızılayının orada bir tasarımcı şişenin maden suyu, mineralli suyun -asla soda yok orada- çepeçevre etiketinin kaplanması için Kızılay daha güzel algılsın diye yönetim kurulu kararı olmamasına rağmen bir tasarım yaptı. Asla biz Türk Kızılayı mineralli suyundan, kimsenin malı değil, böyle bir şey yok.

BAŞKAN – Sayın Başkan Vekili bu tasarımı kullanıyor musunuz?

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Evet, devam ediyoruz.

BAŞKAN – Türk yazmıyor mu bu tasarımda?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 46

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Kesinlikle Türk Kızılayı kurumsal adımız. Bütün matbuatımızda...

BAŞKAN – Onu sormuyorum efendim, şişeyi soruyorum, şişeyi, şişenin üzerinde Türk ibaresi var mı, yok mu?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Algi yanıltması deniyor, burada mugalata yapmayın Beyefendi, mugalatadır bu, kafayı karıştırmayın. Açık, net şekilde bu Kızılay maden sodasında eskiden vardı, şimdi yok.

TÜRK KIZILAYI GENEL BAŞKAN VEKİLİ NİHAT ADIGÜZEL – Efendim, şişede Kızılay yazıyor, pet şişenin kapağında Türk Kızılayı yazıyor, sadece o mineralli suyun birçok formatta...

BAŞKAN – Kapakta Türk Kızılayı yazıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kapağın altında.

BAŞKAN – Kapağın altında ne olduğunu bilmiyoruz arkadaşlar, evet.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeye oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... kabul edilmemiştir.

Müteakip beş tane önergemiz var, dört tane kaldı, sırasıyla okutuyorum:

SÜMER ORAL (Manisa) - Sayın Başkan, bu önergeye geçmeden evvel Sayın Bakanın bu IMF borcu, batan banka ve DSI'yle söyledikleri...

BAŞKAN – Sayın Oral, isterseniz size bir usulle ilgili bir söz verebilirim ama önerge bölümüne geçtik.

SÜMER ORAL (Manisa) - Usul değil...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Oral.

SÜMER ORAL (Manisa) – Şimdi, Sayın Başkan, gerçekten Sayın Bakanın...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bakan bir sürü çamur attı.

BAŞKAN – Bakanlar çamur atmaz, Sayın Bakan cevap verdi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ben çamur falan atmadım, ben yaptıklarımı anlattım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, gereken cevabı ben verdim efendim.

Buyurun Sayın Oral.

SÜMER ORAL (Manisa) – Şimdi, Sayın Bakanın gerçekten 17 ve 25 Aralık olaylarıyla ilgili konuya cevap vermesi doğaldır. Ona hiç kimsenin bir şey demesi mümkün değil ama ona cevap verirken IMF borcunun ödenmiş olması, batan bankalar konusunun gündeme getirilmesi ve hadi DSI kendi konuları, ona da değineceğim, 3,2 milyar liranın geri alınması konularını getirmesini fevkalade yadırgadığımı ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Bunları ödeyerek, bütün bu yatırımları yaparak yolsuzluk yapılmaz demek istedi.

SÜMER ORAL (Manisa) – İzin verin.

Konuşmamın içerisinde sizin katılmadığınız konu olursa onu söylersiniz.

Şimdi, “IMF borcu” dediniz. IMF borcu batacak bir borçtu da ödenmemiş, birikmiş, yıllarca. IMF de devamlı “Ya, ey Türkiye ödeyin şu borcunuzu.” demiş, o günün hükûmetleri ödememiş, ödememiş de Adalet ve Kalkınma Partisi geldikten sonra “Ya, bu borcu artık ödememiz lazım.” diye ödenmiş borç değil ki. IMF borçları, takvimi, borç vadeleri belli olan, belli faizi olan borçlardır. Ve 2002’de geldikten sonra 13 milyar dolar sizin Hükûmet aldı ve onunla birlikte 26 milyarı buldu. O 26 milyarı da kademe kademe her sene mevcut taksit tarihlerinde ve taksit miktarlarında faiziyle ödendi.

BAŞKAN – Sayın Oral, 35 milyar dolara kadar çıktı, 23’tü, ödemeler var, alınan var, 2004’te, 35 küsur...

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, onları sonra bakar tetkik edersiniz.

26 milyara yakın bir borç ödenmiştir. Bunun 13 milyarı AKP Döneminde alınan borçtur.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ben de zaten ödediğimizi söyledim, borç almadık.

SÜMER ORAL (Manisa) – Ama öyle bir anlatıyorsunuz ki...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yolsuzluk yapılmış gibi anlatıyor Bakan.

SÜMER ORAL (Manisa) - ...sanki ödenmemiş de bakaya olmuş, haciz gelmiş falan da siz ödemişsiniz gibi. Hayır, bu son derece sağlıklıdır, hatta bunun faizi de düşüktür. Güzel de IMF borcu ödenmek suretiyle Türkiye Cumhuriyeti’nin dış borcu bitmiş mi? Hiç onlara da değinmiyorsunuz. Dış borçlar, ekonominin dış borcu kaçtı, kaç oldu, onu hiç söylemiyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yüzde 72’den yüzde 36’ya...

SÜMER ORAL (Manisa) – Hayır, efendim, sade kamu mütalaa edilmez. Ekonominin borcudur. Merkez Bankasının ödeyeceği borçtur, birlikte mütalaa edilir ve zaten bu işi anlayanlar da bunların televizyonda tartışmalarında bu bazdan gitmektedir. Dolayısıyla IMF borcu böyle.

“Batan banka” deyip durdunuz. Sizden önceki Hükûmetin yani 57’nci Hükûmet döneminde bir tek banka kurulmamıştır. Ama 99 sonuna gelindiğinde bazı kamu bankalarının finans yapısı sağlıksızdı, ben de o Hükûmetin Maliye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 47

Bakanıym, baştan sona kadar. Ayrıca, bazı özel bankalar, o Hükümet döneminde kurulmamış, daha önce kurulmuş bankaların durumları vardı, ne oldu? Kamu bankaları olan Ziraat Bankası, Vakıflar Bankası ve Halk Bankasının finansman yapıları sağlıklı hâle getirildi ve hepsinin görev zararları 2002 sonuna kadar tamamen tasfiye edildi.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Daha önce görev zararı yok muydu Sayın Bakanım?

SÜMER ORAL (Manisa) – Zaman zaman bu görevleri...

Sayın Bakan, müsaade edin, görev zararlarının tamamı ödendi. Kamu kâğıtları çıkarılarak ve borç kalmamıştı.

Ayrıca, görev zararlarının önüne geçilen kararname çıkarıldı. Bunların hepsi sizden önceki Hükümet zamanında yapıldı. Hem görev zararı tasfiye edildi hem de görev zararı yapılmasının önüne geçildi. Bankalar Kanunu 2 defa değiştirildi ve Merkez Bankası Kanunu bağımsız hâle geldi. Sizin bu oturduğunuz koltuğa gelip zaman zaman bize bilgi veren Merkez Bankası Başkanı, her defasında, arkadaşlarımız şahittir, “Eğer enflasyon aşağıya indiyse Türkiye’de bunun sebebi Merkez Bankasının bağımsız olması.” demiştir çünkü hazineye ve kamu kuruluşlarına kredi açma imkânı o kanunlarla kapatıldı, o da sizden önce olmuştu. Dolayısıyla, kamu bankalarını sağlıklı hâle getiren düzenlemeler 57’nci Hükümet döneminde yapılmıştır, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun dün bir bankayla ilgili aldığı karar gibi, bazı özel bankalar da Tasarruf Mevduatına geçirilmiş sağlıklı hâle getirilmesi için ve onlara da finans desteği verilmiştir. Dolayısıyla, buralarda “batan banka” demek çok afaki. Hangi bankaya farklı bir işlem yapılmış ve hangi batan banka sizden evvelki hükümetin uygulamasından batmış, bunların açıklanması lazım. Yani, devlet adamlığında bu çok önemlidir, yoksa bir şeyi at gitsin olmaz, bu bir.

Bankacılık konusu ve IMF, bunu sık sık ifade ediyorsunuz, “IMF’e borç verdik.” falan diyorsunuz. Yani, IMF’e borç verilmiş falan değildir. 2008 krizinden sonra gerekebilir diye bir fon kurulmuş, “Buraya üye ülkeler tarafından belli miktarda para yatırılın icabında.” denmiş, Türkiye de 5 milyarlık bir taahhütte bulunmuştur. Bunun da faizi vardır, hatta bankadaki mevduat faizinden de daha fazla bir faizdir. Zaten, Merkez Bankasının rezervlerinin bir kısmı bankalardadır, onun bir kısmını oraya koyabilir, borç verilmiş değil ve bugüne kadar da bu IMF tarafından istenmemiştir. Yani, bunları ikide bir halkın önüne getirip kafasını karıştırmaya gerek yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Peki efendim, döviz rezervi nasıl, 136 milyar dolar döviz var şu anda?

SÜMER ORAL (Manisa) – Şimdi, o kısma girmeyelim de, sizin konunuz değil. Onun içinde kullanılabilir rezerv var falan, bankaların şeyi var. Sayın Bakanım, baraj işlerine girelim, orada da girdik zaten, size büyük de bir liste verdim, bir şey de diyemediniz.

Şimdi, banka konularına falan böyle girip yarım bilgiyle karıştırmamak lazım.

BAŞKAN – Böyle bir usul yok ya, önergelere geçmişiz ya.

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Sayın Başkan, burası Veysel Eroğlu Beyin Bakanlığının sorgulandığı bir platform mu, böyle bir şey yok yani! (Komisyon sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin.

SÜMER ORAL (Manisa) – Üçüncüsü, efendim, “Devlet Su İşlerinin 3,2 milyarlık şeyini aldım.” dediniz. Bu bir kurumdur yani nereden alındı, onu da açıklarsanız daha aydınlanır.

Teşekkür ederim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Açıklayayım.

3,2 milyar TL, Başbakanlık arşivlerinde var. Her bir projede ne kadar geri aldık, yanlış ödemeler, tasarruflar, bu, Başbakanlık arşivinde var, onu alabilirsiniz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar, bakın, müsaade edelim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, İSKİ olayına ben açıklık getireceğim.

BAŞKAN – Müsaade et, müsaade et.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Partiyi töhmet altında bırakacak.

BAŞKAN – Bakın, arkadaşlar, müsaade edin.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Evet, önergeyi okutuyorum...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, olmaz böyle!

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz alın, önergeyi okutuyorum...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır Sayın Başkan, bir siyasi kurumu burada töhmet altında bırakmaya ne hakkın var, ne yetkin var.

BAŞKAN – Siz herkesi töhmet altında bırakan konuşmalar yaparken, herkesi şeyi söylediği zaman...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 48

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, ayıp ediyorsun.

BAŞKAN – Olmaz, hayır.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne demek olmaz?

SALİH KOCA (Eskişehir) – El insaf ya, ne bu ya.

BAŞKAN – Okur musunuz. Böyle şey olur mu?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Cevap vereceğim Sayın Bakana.

BAŞKAN – Tamam, önerge üzerinde size söz vereceğim.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı Kanun Teklifinin çerçeve 9. maddesi ile 3065 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen (h) bendinde yer alan “Türkiye Kızılay Derneğine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Darüşşafaka Cemiyetine” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Ağan Ayaydın
İstanbul

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

İzzet Çetin
Ankara

Bihlun Tamaylıgil
İstanbul

Vahap Seçer
Mersin

Musa Çam
İzmir

Adnan Keskin
Denizli

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, önerge üzerinde Sayın Çetin’e söz veriyorum.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Tamam.

BAŞKAN – Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkan, Sayın Bakan; öncelikle bundan yirmi yıl önce gerçekleşmiş, bir devlet memurunun, bir kamu görevlisinin herhangi bir ihalede yüksek fiyatla mal alımından doğan bir usulsüzlüğünün tespitiyle, o zamanki Cumhuriyet Halk Partili Büyükşehir Belediye Başkanının kolundan tutup adalete teslim etmesiyle yargılanmış, hapse girmiş ve cezasını çekmiş birisini; ders alması gerekirken, tüm AKP’nin o siyasal tutum ve davranışı örnek alması gerekirken, sanki 17-25 Aralık rüşvet ve yolsuzluk operasyonlarının açığa çıkmasından sonra onunla o birmiş gibi sunmaya kalkışması bir suçluluğun telaşının dışı vurumundan başka hiçbir şey değildir.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Öyle bir şey demedim. 1,5 milyar dolar borç ödedik. Benim söylediklerimi bir okuyun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, Cumhuriyet Halk Partisi ile Doğru Yol Partisinin koalisyon döneminde ortaya çıkan bir suistimali, Cumhuriyet Halk Partili Belediye Başkanı, adalete teslim ederek örnek alınması bir davranış sergilemiştir. Peki, 17-25 Aralıkta açığa çıkan, yatak odasında bulunan para sayma makineleri, Banka Müdürünün evinde bulunan paralar, çocukların “Sıfırlayamadım, 30 milyon daha var.” dediği paralar konusunda siz ne yaptınız? Parmaklarınızla aklayarak mahkemeye gitmelerini engellediniz. Cumhuriyet Halk Partisinin tutumundan ders almalıydınız, siyasal terbiyesini, ahlakını örnek almanız gerekirdi.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Mahkemeler karar verdi onunla alakalı.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hangi mahkeme verdi, hangi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hangi mahkeme karar verdi? Anayasa Mahkemesine gitti mi?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Bu ülkede sadece Anayasa Mahkemesi mahkeme değil.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Savcı verdi, savcı, mahkeme vermedi. Niye gitmediniz Anayasa Mahkemesine?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – İtiraz edilen mahkemeler oldu. Ağır cezalara itiraz edilmedi mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Mahkeme ile savcıyı karıştırıyorsun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Örnek alacaktınız o olayı, siyasal olayı...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ağır ceza mahkemeleri mahkeme değil mi?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Mahkeme değil, savcı, savcı...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – El insaf ya, sizin için söylenince zorunuza gidiyor, yok böyle bir şey ya.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Savcı mahkeme mi?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ağır ceza mahkemesi mahkeme değil mi? Ağır ceza mahkemesi nedir bu ülkede, nedir ağır ceza mahkemesi?

BAŞKAN – Sayın Erdinç, müdahale etmeyin lütfen.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Savcının görevi ne?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ülkede mahkeme koymadınız be.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 49

ADNAN KESKİN (Denizli) – Niye değiştirdiniz ilk savcayı yerinden, madem savcıya güveniyordunuz?

BAŞKAN – Sayın Çetin, sözlerinize toparlayın lütfen. (Komisyon sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

Sayın Çetin bir sözlerini toparlasın, yapmayın.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yahu, kendi yaptıklarınızı bize söylemeyin. Siz yıllarca yaptınız, minareyi çalıp kılıfına uydurdunuz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ne yaptık, ne? Ne yaptık, söyle bakalım?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – İnsan yaptığını ve gördüğünü bilir, yaptığını ve gördüğünü bilir.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Eskişehir’e gel, Eskişehir’e gel, görelim seni.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Söyle bir tane, İSKİ’yi söyledin işte.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Örnek söylüyor, Eskişehir’e gel.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ne var Eskişehir’de?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ne yok ki.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Savcı iki hafta önce on dokuz yıl hapis istedi, haberin var mı?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kime istedi?

SALİH KOCA (Eskişehir) – Senin Büyükşehir Belediye Başkanına.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yahu, bak, sen oraya çamur atamazsın.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yargılanıyor hiç olmazsa, adam gibi çıkıp yargılanıyor.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Üç yıldan beri ağır cezada yargılanıyorsunuz. (Komisyon sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

ADNAN KESKİN (Denizli) – Mahkemede yargılanıyor, siz de yargılanın mahkemede.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yeter lütfen; lütfen yeter, bu üslupta Komisyonu götüremem.

Sayın Çetin, buyurun...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yargılanıyor, başkalarının arkasına saklanmıyor.

BAŞKAN – Sayın Keskin, müsaade edin konuşsun Sayın Çetin. Sayın Çetin’in sesinin niye kesiyorsunuz?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Niye müdahale ediyorsun? Oraya müdahale et.

BAŞKAN – Oraya ettim zaten müdahale.

Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Cemaatle otuz yıldır yan yana yürüdünüz, uzun ince bir yoldaydınız.

ÖNDER MATLI (Bursa) – Şimdi siz yürüyün inşallah.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yürümüyorum, ihtiyacımız yok.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Şimdi siz niye yanlış olduğunu göre göre beraber yürüyorsunuz?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ne yanlış, o sana göre yanlış.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – “Ne istediler de vermedik.” diyen Cumhurbaşkanıydı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bakın, açayım isterseniz. (Komisyon sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, arkadaşlar...

ÖNDER MATLI (Bursa) – Ya, Başkanım, niye hep bize bağıırıyorsunuz? Onlar da bağıırıyor, niye hep bize bağıırıyorsunuz Başkanım?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen niye bağıırıyorsun Önder?

BAŞKAN – Efendim, Allah Allah, tabii ki size bağııracağım, sana söylüyorum oğlum, sen anla gelinim, hayret bir şey.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Eskişehir yargılanıyormuş, ayıp mı yargılanmak? Siz yargılanmadan bile kaçtınız.

BAŞKAN – Evet, Sayın Çetin, toplarsanız lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tamam.

BAŞKAN – Ama ortalığı karıştırmadan toparlayın lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen bana deminden söz verseydin bu kadar olmazdı.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, gerçekten kaçak sarayda 13 tane başkanlık oluşturuldu. Kabinemiz bile artık sanal kabine hâline geldi, orada yeni bir kabine, paralel bir kabine kuruldu. Bundan sonra siz seyredin. İşte, konumuzla da ilgili. Yani, niye Yeşilaya vakıf kuruluyor, ben size onu sordum az evvel.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir kamu görevlisi görevini yaparken elbette birtakım hizmet alacak, mal alacak, mal satacak, şunu yapacak bunu yapacak, oralarda bir suistimal varsa yargıya gitmekten... Eğer bir hatası varsa o hata ayrı, suistimal ayrı. Yanlış hesap Bağdat’tan döner, gelir müfettiş, bakar, gider yargıya, eğer bir suistimal yoksa aklanır ama bir suçu varsa mahkûm olur. Bu tür suçlarda hiç kimsenin oyla bir diğerini aklamaya, “O suçsuzdu.” demeye hakkı yok. Eğer o bakanlardan birinin yerinde ben olsaydım yemin ediyorum yargıda aklanmayı seçerdim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 50

Bakın, Suat Hayri Ürgüplü, Sayın Bakanım da çok iyi bilir, tarihte, eskide, 1940'lı yıllarda küçük bir ithalat nedeniyle hakkında suistimal iddiası olunca görevini bırakıyor, 1944 ya da 1945'lerde; yargılanıyor, aklanıyor, bu millet daha sonra onu Başbakanlık mevkisine taşıyor. Yani, Türkiye siyasetinde örnek alınacak pek çok olay varken siz örnek alma yerine kapatmayı ve belki geçmiş dönemlerde de zaman zaman buradan -artık olmadıkları için söylemeyeceğim- birtakım kirli ya da toplumun vicdanının kabul etmediği olayları örnek gibi buraya getirerek aklanma yolu seçmenizi ben ahlak anlayışıyla bütünleştiremiyorum yani söylüyorum. Yani, şimdi, "Ne istediye verdik." dediğiniz yapı için "Darbe idi bize, darbe yaptılar." Sanki yatak odasına getirip o parayı paralel yapınız koydu.

BAŞKAN – Arkadaşlar, reddetmiyorlar ki yani Sayın Çetin, hep dönüp dönüp aynı şeyi söylüyorsunuz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yok, hayır, olur mu, hep değişik şeyler diyor. Orada sohbet ediyor, dinlemiyorsun, dönüyor buraya sataşıyorsun.

BAŞKAN – Ben orayı, hepsini aynı anda dinlerim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, biraz sonra geleceğim.

Arkadaşlar, yani, Kızılay gibi... Demin ben size söyledim. Burada örtülü ödenek hariç, sadece geçtiğimiz yılın ilk dokuz ayında 902 milyon 529 bin lira, bunun üçte 1'i kadar miktar daha koyarsak buraya nerdeyse 1,2 milyar lira bu derneklere vermişiz. Şimdi, bir de buna KDV getireceğiz, Kızılaya, oraya ilave ediyoruz Yeşilay ve Yeşilay Vakfını da, bir sürüsünü daha ekleyeceğiz. Arkadaşlar, bu para sorgulanmayan para, bu para denetlenmeyen para. Yani, burada, biraz evvel Ayaydın söyledi, kendi kaynaklarıyla fakir fukaraya, üstelik de partizanca değil, benden senden ayrımı yapmadan yoksul çocuklara, yoksul yurttaşlara yardım yapan kurumlar var, kişiler var, Darüşşafaka da bunlardan birisi, "Ya, bunu koyalım." diyorlar. Ben bunun koyulmasını elbette isterim, Darüşşafaka girsin ama bu kuruluşlar kimlerse tek tek bilelim. Milletvekili olarak, bakın, bütçe kaleminde biz görmedik arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak. Ne bu rakamları gördüm çünkü bunlar dördüncü kalem harcamalar olduğu için bütçede gözükmeyen kalemler. Milletvekili olarak isteyin, alın. Bu kalem harcamalar bize verilen bütçe kitapçıklarında falan yok. Yani, o nedenle bu rakamlar afaki gelebilir. Bunlar devletin resmî rakamları. Şimdi, burada bir de "diğerlerine" var. Arkadaşlar, denetimden de kaçırıyorsunuz, bunlar denetimsiz harcanan paralar. Yani, gerçekten, bu yolu açtınız, her yol yolsuzluğa gidiyor, her yol devletin kaynaklarını kişisel çıkarlar için kullanmaya gidiyor. Sayın Bakanım da -yani kişisel olarak saygı da duyarım ama- kalkıp da buna "Darbeydi." falan deyince tepem attırdı. Onun için, Darüşşafaka, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği gibi derneklerinde ya buraya girmesini ya da maddenin tümünden çıkartılmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Katılmıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Önerge hakkında söz istedim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Her önerge üzerinde sadece bir kişinin söz hakkı var arkadaşlar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sadece bir kişinin, önerge üzerinde.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Olur mu, niye bir kişi konuşuyor?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.14

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 51

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.26

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gündemimize kaldığımız yerden devam ediyoruz. 9’uncu maddeyle ilgili önergeleri görüşüyorduk.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı Kanun Teklifinin çerçeve 9. maddesi ile 3065 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen (h) bendinde yer alan “Türkiye Kızılay Derneğine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğine” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Adnan Keskin

Denizli

Bihlun Tamaylıgil

İstanbul

Vahap Seçer

Mersin

Musa Çam

İzmir

Aydın Ağan Ayaydın

İstanbul

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçe mi Sayın Çam?

MUSA ÇAM (İzmir) – Hayır, konuşuyorum.

BAŞKAN – Öyle mi, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu konuyla ilgili vermiş olduğumuz önergede, evet, Kızılay için yapılması gereken her türlü şeyi yapalım, buna bir itirazımız yok ama bunun yanı sıra, Kızılayın dışında yine Darüşşafaka var, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği var, LÖSEV var, buna benzer birçok kurum ve kuruluş var. Bunların da mutlaka bu KDV olayından faydalanması gerekir ama gördüğümüz kadarıyla buna direniyorsunuz. Yapmış olduğunuz yanlıştır. Burada adını saydığımız ve sayacağımız birçok dernek ve vakfın da bundan faydalanması gerekiyor.

Şimdi, aradan önce Sayın Orman ve Su İşleri Bakanı vardı, İSKİ’yle ilgili birtakım atıflarda bulundu. İSKİ olayı, yani, altmış yıllık çok partili dönemde, bütün siyasi partilerin iktidarda olduğu dönemlerde, bizim de iktidarda olduğumuz dönemlerde birçok yolsuzluk ve şaibe olmuştur. Bunlardan bir tanesi, mesela 12 Eylül’den önce bizim Hükûmette olduğumuz bir dönemde Tuncay Mataracı ve Hilmi İşgüzar’ın adı birtakım şaibelere bulaşmıştı. Bunlar Yüce Divana gittiler, yargılandılar ve cezaevine girdiler, hesap verdiler bunlar, yattılar bunlar, bunlar yattılar yani, cezalarını çektiler ama Yüce Divana gittiler, yargılandılar. Rahmetli Ecevit ve kabinesi şunu söylemedi: “Ha, Yüce Divana gitmelerine gerek yok. Parlamentoda bunları oylayalım, bunları aklayalım.” Böyle bir tutum ve davranış içerisine girmede ve aklandı ve Mataracı da, Hilmi İşgüzar da yargılandılar ve cezaevine girdiler ve cezalarını çektiler.

İSKİ olayında bir genel müdür bir şaibeye bulaştı, dönemin Belediye Başkanı Nurettin Sözen bizzat kendisi şikâyetle bulundu, ihbarda bulundu ve İSKİ Genel Müdürü yargılandı, hapis yattı, cezasını çekti ve çıktı. Daha sonraki Hükûmet döneminde Mesut Yılmaz, Cumhur Ersümer, Koray Aydın, Hüsametdin, bunların hepsi gittiler Yüce Divanda yargılandılar, kimileri aklandı, kimileri ceza aldılar; onlar ayrı bir konu.

Şimdi konuştuğumuz konu 17-25 Aralık meselesi, Sayın Bakan Eroğlu “Bu bir komplo” dedi. Olabilir, olabilir, bir komplo olabilir ama bunu aklama yeri Türkiye Büyük Millet Meclisi değil, biz değiliz. Biz ne hâkimiz ne savcıyız ne yargı ne avukatız; değiliz biz. Gideceklerdi Anayasa Mahkemesine, Yüce Divana gideceklerdi, orada yargılanacaklardı, yargı da orada diyecekti ki: Bir komplodur, bir yolsuzluk yoktur, bir şaibe yoktur. Efendim, falanca bakan 750 bin liralık kol saati almamıştır, öbürü Rıza Zarraf’ın önünü yatmamıştır. Efendim...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Çam, çağdaş yaşamla ilgili söyleyecek hiçbir şeyin yok mu ya?

MUSA ÇAM (İzmir) – Dönemin Başbakanıyla oğlu arasında eurolu hesapları konuşulmamıştır. Bunlar olacaktır veya da diğer bir bakanın çikolata kutusu içerisinde milyon dolarlar yoktur, aklanacaklardı. Biz de diyecektik ki, evet, hakikaten 4 bakan suçsuzmuş, söyleyecek bir sözümüz yok. Söylediklerimizi geri alırsak. Bu yapılmadı. Şimdi bunun adına “komplo” demek mümkün değildir. Dolayısıyla Sayın Eroğlu’nun söylemiş oldukları yanlıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 52

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Çağdaş yaşam neresinde bunun?

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi elimde bir resim var şu anda, isteyen arkadaşşıma da gönderirim. Biliyorsunuz Bank Asya'ya el konuldu. Şimdi elimde bir resim var, Bank Asya'nın açılış töreni. Kurdeleyi kesen dönemin Başbakanı Tansu Çiller. Sağ tarafında geçen dönemin Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, sol tarafında -hemen- bugünün Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, arkasında hemen Numan Kurtulmuş, Numan Kurtulmuş'un hemen arkasında da Fethullah Gülen var arkadaşlar. Resim burada. Birlikte kurdelesini kestiğiniz, birlikte açtığınız bankaya bugün şimdi kendi iç hesaplarınızdan dolayı el koyuyorsunuz arkadaşlar. Böyle bir birlikteliğimiz yok, böyle bir yol arkadaşlığımız da yok ama otuz yıldır birlikte yol yürüdüğünüz, kırk yıldır birlikte yol yürüdüğünüz “Ne istediler de vermedik?” dediğiniz insanlarla şimdi bu hâle geldiniz. Olabilir, ömür boyu, siyasette, beraberlik de yok, öbür boyu düşmanlık da yok; olabilir bunlar ama şimdi bütün bunlar olup bittiğinde “komplo” diye söylemek haksızlık olur. Bunun sonunda er veya geç mutlaka Yüce Divan olacaktır ve Yüce Divanda bunun hesabı da sorulacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

2/2616 sayılı teklife 9 uncu maddesine aşağıdaki bendin eklenmesini,

g) Kamu yararına dernekler, Sarmaşık ve Darüşşafaka Cemiyeti tarafından yapılan mal ve hizmet alımları,

Bu bent kapsamında yapılacak mal teslimleri ve hizmet ifaları nedeniyle, teslimde bulunanların yükledikleri vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergiler indirilir.

Arz ve teklif ederiz.

Hasip Kaplan

Sırnak

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, siz önergeyi birleştirdiniz mi?

BAŞKAN – Hayır, hayır, okutuyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bana ait olan önergeyi çekiyorum, Hasip Beyin verdiği önerge üzerinde... Çünkü orada Sarmaşık derneği var, onun üzerinde konuşacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi, biliyorsunuz TÜİK'in verilerine göre, Sayın Başkan, Türkiye'nin işsizlik oranı en yüksek olan il Diyarbakır'dır ve bir süredir, Diyarbakır'daki yoksullukla mücadele ve sürdürülebilir kalkınma amaçlı olarak sivil toplum örgütlerinin ortaklaşması suretiyle bir yardımlaşma derneği kuruldu. Bu dernek, bir gıda bankası oluşturmak suretiyle Diyarbakır'da yaşayan ve son dönemlerde diğer kentlerde de şubeleri açılmak suretiyle yoksullara gıda yardımı yapan bir dernek; Sarmaşık Derneği bu. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksullukla mücadele derneğidir Sarmaşık.

Şimdi, “kamu yararına dernekler” deyince kavram çok geniş, bunlar bu işin içerisine girer. Dolayısıyla Sarmaşık Derneğinin burada bu kapsam içerisinde değerlendirilmesi gerektiği yönündeki teklifimizi bu nedenle verdik. Ayrıca bir şeyi daha ifade edeyim yani siz propaganda malzemesi olarak kullandığınız için, her fırsatta dile getirdiğiniz için Hükümet üyeleri, biz de dört yıldır burada devletin rakamlarıyla, girdisiyle çıktısıyla ilgileniyoruz. Yani gidersiz bir televizyon programında afaki rakamlar ifade edebilirsiniz, propaganda yapabilirsiniz ama bu işin tartışıldığı, hesapların kitapların görüldüğü yerde üyelerine gelip bu propagandayı yapmaya kalkışırsanız biz de mecbur kalıyoruz cevap veriyoruz.

Şimdi, Sayın Eroğlu biraz önce burada dedi ki: “Biz IMF borcunu bitirdik, ödedik.” Amenna, IMF borcunu bitirdiniz, kimse ona itiraz etmiyor. Dediniz “IMF'ye biz borç vereceğiz.” Borç vermediniz ama öyle bir taahhütte bulundunuz. IMF daha Türkiye'ye muhtaç olmadı herhâlde, inşallah muhtaç olur; o ayrı bir şey, ben canıgönülden isterim yani IMF'nin Türkiye'ye muhtaç olmasını arzu ederim. Ancak, bir IMF'ye borcu bitirdiniz ama birden fazla IMF'ye Türkiye'yi borçlu hâle getirdiniz. Bakın, 2014 yılı üçüncü çeyrek dış borçlar -rakam rakam önüme çıkarttım- 233,4 milyar dolar, net dış borç.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kamu...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Müsaade edersen ifade edeceğim size, tamam mı? Ülkenin net dış borcu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tam net anlaşılсын diye söylüyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kamuyu da söyleyeceğim, özel de söyleyeceğim. Brüt dış borç 396,8 milyar dolar. Özel sektör dış borcu, ki bunun önemli bir kesimi hazine garantili dış borçtur. Dolayısıyla özel sektör kavramı içerisinde ifade ediliyor ama esasında hazinenin borcudur çünkü hazine garantili dış borçtur. 275,2 milyar dolar Türkiye'nin özel sektör borcu. Özel sektör borcu kalemini açarken, bu başlığı açarken bir noktaya özellikle dikkat çekmek lazım: Türkiye'nin özel

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 53

sektör dış borcunun büyük çoğunluğu kamu yatırımlarına yönelik dış borçlardır; yol, köprü, baraj vesaire çünkü -rakamı modu moduna hatırlamıyorum ama- yüzde 70 civarındaki Türkiye'nin özel sektör borcu bu kalemlerdendir ve dolayısıyla siz bir şekilde ona garantör olmuşsunuz. Kamu borcu -Uğur Bey merak ettiniz- “26 milyar dolar ödedik.” dediniz. İyi etmişsiniz, elinize sağlık. Peki, Türkiye'nin kamu dış borcu ne kadar? Mevcutta, 2014 üçüncü çeyrek itibarıyla ifade ediyorum, verdiğim rakamlar da oraya aittir. Toplam dış borç içerisinde yüzde 29,9'luk bir yüzdeye tekabül ediyor 118,6 milyar dolar. 26 milyar doların kaç katı? Kaç katı Sayın Başkan?

MUSA ÇAM (İzmir) – 5 katı.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 5 katı değil mi? Yani hepimiz matematiği biliyoruz yani toplama, çarpma, bölme biliyoruz. Şimdi, bu rakamlar ortada dururken gelir dersiniz ki: “Ya, biz dış borcu bitirdik, IMF borcunu bitirdik.” Bakın, her yerde söyleyin, Plan Bütçe Komisyonunda bunu söylemeyin, önermiyorum, tavsiye etmiyorum. Yani bazen bakanlar geliyor burada o heyecana kapılıyor... Son olarak şunu hatırlatmak durumunda kalırız, kısa vadede hemen sizin ödemeniz gereken dış borcunuz 112,5 milyar dolar. Acil ödenmesi gereken dış borçtan söz ediyoruz. Peki, bunların hepsinin...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bunları 57'nci Hükûmet yaptı!

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – “Hemen” dediği, iki yıl içerisinde ödenecek rakamı söylüyor da...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kısa vadeli, doğru söylüyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kısa vadeli dış borçtur. Bakın, rakamı çıkartmıştım bu 112,5 milyar dolar, evet, özel sektörün ama özel sektör borcu dediğiniz borç -demin ifade ettiğim gibi- yol, su, baraj. Enerji ve ulaşım alanındaki borçlar... Ve dolayısıyla devletin kasasından çıkacak ki bu borç ödenebilsin. Yani müteahhit nereden bu parayı ödeyecek?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Döviz rezervlerimizden çıkacak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bunu söylerken gayrisafi millî hasılayı mı söylüyorsunuz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye... Bir saniye... Müteahhit nereden bu parayı ödeyecek? İstihkak düzenlemesi yapacak, gelecek size, “Ey Hükûmet, bize bu parayı öde.” diyecek. Alacak, buraya verecek yani ağaçtan toplamayacak bu parayı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ağaçtan değil... Bunları gayrisafi millî hasıla oranına göre mi söylüyorsunuz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kabul. Rakamları telaffuz ederken, ifade ederken, bunları, bakın, hesaba katarak söyleyin. Sayın Bakan buradayken...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Adil Bey, kayıtlara geçsin diye soruyorum, bunları söylerken bunları gayrisafi millî hasılaya oranlayarak mı söylüyorsunuz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Uğur Bey, benim açımdan 2015 de milat değildir, 2002 de milat değildir. 2002 sizin miladınız olabilir ama bana göre, Türkiye 2002'den sonra başlamıyor, dolayısıyla benim öyle bir kıyaslama yapma derdim yok, böyle bir problemim yok, anlatabiliyor muyum? O sizin sıkıntınız, öyle siz ifade edersiniz.

Sayın Bakanım, siz de buradayken, biz geçen sene bu zamanda tartıştık bir konuyu, gene bir torba yasaydı, siz geldiniz, bu otoyolların özelleştirilmesi meselesiydi. Sıkıntılarını ifade ettik. Yine bir torbayı konuşuyoruz. Yani derdimiz elbette ki Kızılay'a da, Yeşilay'a da, diğer hayır kurumlarımıza da, kamuya yararlı iş yapan bütün kurumlarımıza katkı sunalım; o ayrı bir şey. Sonuçta bir cepten alıyorsunuz bir cebe koyuyorsunuz. Yani Kızılay'ın da böyle bir muafiyette ısrar etmesinin de çok anlamı yok çünkü nihayetinde yani ödenen vergi nasıl kamuya aitse yaptığınız hizmet de öyle kamu hizmeti. Öyle çok takıldığım bir nokta değildir ama geçen sene burada sizinle tartıştık, dedik ki: “Yapmayın etmeyin, bu otoyolların bakım onarım işlerini özelleştirirseniz sıkıntı yaşarsınız.” Sıkıntısı bu sene karşımıza çıktı. Kendim tanıgım, Hakkâri-Şırnak yolu Çıglı mıntıkası -bakın size mevki söylüyorum Sayın Bakan- iki gün boyunca temizlenmedi. Karayolları şefine soruyoruz, diyoruz ki: Niye temizlemiyorsunuz? “Efendim biz orayı özelleştirdik, bir müteahhide verdik, müteahhidin gidip temizlemesi gerekiyor.” Müteahhit, sen niye temizlemiyorsun? “İmkanım yok temizlemeye.” Karayolların aracı gereci parkında duruyor, şef gönderir burayı temizlerse suç işlemiş olacak, müteahhit gidip temizlemiyor, yol iki gün kapalı kaldı. Sadece bir örneği size söylüyorum, birden fazla örneği var. Bu düzenlemeleri yaparken biraz da bu nedenden daha ayrıntılı müzakeresini yapalım diyoruz. Bakın benim derdim hiç siyasi polemik falan değil. Geçen sene düzenleme yaptık, bu sene karşımıza çıktı. Buradaki düzenlemeler de bence hesabı kitabı net yapılmış, iyice üzerinde yoğunlaşmış ve elekten geçirilmiş düzenlemeler değil. Burada, bakın, ilgili maddede, sadece sizin Hükûmetleriniz döneminde yapılan 8'inci muafiyet düzenlemesidir, hükûmetleriniz döneminde, 2004'ten bu yana.

Peki, sizden önce ne kadar var?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – On iki senedir 8 tane muafiyet çok mu?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye...

Sizden önce ne kadar var? Önümdeki tabloda 2 tane var. Burada KDV muafiyetleriyle ilgili söylüyorum, bakın burada. Bunu ben yapmadım ya, uzmanlar dağıttı, hepimizin önünde görünüyor.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – KDV muafiyetinde (z) maddesine kadar geldik, açın bakın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 54

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) - Şimdi, burada duruyor. 8 tane muafiyet düzenlemesi yapılıyor. E, yasaya bu şekilde bakarsanız, bu şekilde yaparsanız bir ay sonra bir tane daha muafiyet yapacağız, bir ay sonra bir tane daha muafiyet yapacağız ve bunun sonu gelmez çünkü enine boyuna iyice tartışılmamış, iyice düzenlenmemiş, düşünülmemiş düzenlemeler olduğu için de bu şekilde biz de birbirimizi yormak durumunda kalıyoruz.

Önergemizin kabulünü diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Kabul edildi ya, burası daha fazlaydı.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, ben baktım, saydım.

Maddeyi...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – İlknur Hanım el kaldırmadı.

BAŞKAN – Ya lütfen...

Buradan da kaldırmadı arkadaşlar ya.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Oturan üyelerin oyu geçerlidir Başkan.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza...

Pardon...Pardon... İki önerge daha varmış.

Değerli arkadaşlar, oturuma yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.47

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 55

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.33

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım; Komisyonumuzun 27’nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Önergeleri geri çekiyoruz, oylamaya geçelim.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Görüşme talebimiz yok.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Bakan Bey açıklama yapacaklar ama.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yok, Bakan teklif sahibi değil.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Efendim, tasarı olmadığı için Hükûmetin açıklamasına gerek yok.

BAŞKAN – 17’nci maddeye kadar atlıyoruz, 17’nci maddeden devam edelim Sayın Bakanla ilgili olduğu için.

17’nci maddeyi okutuyorum arkadaşlar...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Önergeler...

BAŞKAN – 17’nci maddeyle ilgili...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet.

BAŞKAN - Hazırlanır. Yani bu arada müzakere ederken hazırlarız. Üstat, biliyorsunuz maddeler son derece açık yani.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, genel bir hazırlık yapıyoruz. Sonra maddelerle ilgili...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Kaça geçiyoruz, hangi madde?

BAŞKAN – Sayın Bakanın ilgili maddelerine.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, arkadaşlar da yok, bunu erteleyelim yani yarına kalsın.

BAŞKAN – Yok, arkadaşlar geliyorlar.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Önergemiz yoktur, maddeyi oylayın.

BAŞKAN – Önergeler var.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Önergeleri çekiyoruz.

BAŞKAN – Oturuma beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.35

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 56

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 18.42

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakanım; Komisyonumuzun 27’nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Gündemimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

9’uncu maddeyi görüşüyorduk.

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı Kanun Teklifinin 9’uncu maddesiyle 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer vergisi Kanunu’nun 13’üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenmesi öngörülen (h) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Sümer Oral

Mehmet Günal

Erkan Akçay

Manisa

Antalya

Manisa

“1) Darüşşafaka Cemiyetine tüzüğünde sayılan amaç ve ödevlerini yerine getirmesine ilişkin olarak yapılan teslim hizmetler ile bu teslim ve hizmetlerle ilgili mal ve hizmetlerin Derneğe teslim ve ifası”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi mi okutuyoruz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir açıklama yapayım.

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, sizden evvel sayın Bilgiç yönetirken ve Sayın Veysel Eroğlu burada iken bir polemik yaşandı.

BAŞKAN – Biliyorum ben de bir kısmını...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sataşma yaptınız bana, sataşmadan söz isteyeceğim.

BAŞKAN – Sataşma yok, lütfen yani. Polemik yaşanmış sadece.

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, tabii, 17, 25 Aralık hadiseleriyle de ilgili sözümün başında Başkan olarak sizin, Sayın Bakanın da topa girmemesini ben tavsiye ederim, görüşmelerin selameti bakımından.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) - Sayın Bakanın mı?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet, Sayın Elvan için ifade ettim. Sayın Veysel Eroğlu girdi, polemikler yaşandı artık vereceğimiz veya verdiğimiz cevapla ilgili maalesef dinleme fırsatı da olmadı, görev değişikliği olunca.

BAŞKAN – Topa girmeyiz de üstümüze üstümüze gelmesin top.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ancak ben tutanaklara girmesini ve Sayın Eroğlu’nun da tabii elbette tutanaklardan takip etmesini istiyorum.

Şimdi, Hükûmet darbesi, Hükûmete darbe, işte paralel komplo, vesaireler, 17, 25. Şimdi onu bir tarafa bırakalım.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ülkeye darbe.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onun bırakılacak bir tarafı yok.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir kenarda şimdi onu tuttuk.

Peki, Sayın Eroğlu’nun ve ilgili muhataplarının -Sayın Elvan ilgili muhatabı da değil, onu da baştan ifade edeyim- şu sorulara cevap vermeleri mutlaka gerekir: Şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinde bekleyen dokunulmazlık dosyaları var. Bu dosyaların büyük bir çoğunluğu İstanbul Büyükşehir Belediye başkanıkenden bu yana devam eden faaliyetlerle ilgili devletin çeşitli inceleme, soruşturma raporları ve yargılamayı bekliyor; dokunulmazlık nedeniyle ve herhangi bir Meclis soruşturması da olmadığı için duruyor. Şimdi, bunları da acaba paralel dedikleri yapı 90’lı yıllarda da mı bu darbeyi yapmış, bu raporlarda mı darbe ve iddialar da çok vahim. Özellikle de belirttim yani bu 17, 25’le ilgili kendisiyle ilgili herhangi bir ilzamda da bulunmadığımızı ifade ettik ama şu anda bekleyen dosyalara bakıyoruz, çok vahim iddialar bunlar. İhtilâsen nitelikli zimmet, sahte belge düzenlemek, ihaleye fesat karıştırmak. Kim? Veysel Eroğlu, Mecliste bekleyen. Peki, zimmet, kamu taşıma biletlerinde kalpazanlık, resmî evrak ve kayıtlarda sahtecilik, cürüm işlemek için teşekkül oluşturmak. Ve diyor

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 57

ki mülkiye başmüfettişlerinin hazırladığı raporun sonuç bölümünde “Büyükşehir belediyesi eski Başkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın siyasi ve sosyal amaçla cürüm işlemek için devasa bir teşekkül oluşturduğu ve bu teşekkülün liderliğini belediye başkanı seçildiği 1 Nisan 1994 tarihinden 6 Kasım 1998 tarihine kadar fiilen ve aktif bir şekilde, söz konusu tarihten bugüne kadar ise perde arkasından yürütmüştür.” Bu yenilir, yutulur bir iddia değil bu, çok vahim bir iddiadır. Yargı bunun neticesine varmak durumunda, yargı tıkanmış. 25 Aralık’a kadar gelen hadiselerle baktığımızda belki de âdeta yirmi yıllık cürüm işlemek için bir teşekkül var, bu yolsuzluklar yapılmış.

Şimdi, biliyorsunuz bir milletvekili günah işleme özgürlüğünden bahsetmişti. O özgürlüğünü kullanmış, teşekkül hâlinde gümrük kaçakçılığı isnadı var hakkında ve diğer iktidarın bazı bakanlarıyla ilgili iddiaları da burada sayayım yani. Ömer Dinçer, Millî Eğitim Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı yapmadı mı? İhtilâsen nitelikli zimmet, sahte belge düzenlemek, ihaleye fesat karıştırmak. Onun dışında, Muammer Güler’le de ilgili var, Mehdi Eker’le de ilgili var, milletvekilleriyle ilgili olanları da saymıyorum. Demek ki öyle hiç kimseye yutturamazsınız. 17, 25 hükûmete darbe teşebbüsüyümüş, ortada yirmi yıllık bir çete faaliyeti var. Sözüm bu kadar.

Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ama bunlar iddiadır ama.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, böyle bir şeye nasıl müsaade ediyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Akçay, bunların hepsi iddia

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne demek iddia? Müfettiş raporları...

BAŞKAN – Müfettiş raporları iddiadır zaten. Biz de müfettişlik yaptık, bizim de yaptığımız iddiadır. Yargı sonucunda... İddiaları gerçekmiş gibi söylemek doğru değil.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne demek ya? Belgeli. Raporlar, belgeli, ispatlı şeyler var?

BAŞKAN – Yargı kararıyla kesinleşir bunların hepsi, yargı kararıyla kesinleşir.

Teşekkür ederim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Paralelin işidir ya, Fethullah’ın işleridir bunlar. Hep bunları cemaat yapıyor, cemaat.

BAŞKAN - Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı Kanun Teklifinin 9’uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erkan Akçay

Manisa

Madde 9 – 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer vergisi Kanunu’nun 13’üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“h) Türkiye Kızılay Derneğine tüzüğünde sayılan amaç ve ödevlerinin yerine getirilmesine ilişkin olarak yapılan teslim hizmetler ile derneğin yurt içinde yürüttüğü insani yardım faaliyetleri kapsamındaki mal teslimi ve hizmet ifaları ve bu teslim ve hizmetlerle ilgili mal ve hizmetlerin derneğe teslimi ve ifası”

BAŞKAN – Sayın Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçe mi Sayın Akçay, yoksa konuşacak mısınız?

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gerekçeyi de okumayalım. Yine, daha evvelki görüşmelerimizde de ifade ettiğimiz görüşleri tekraren de ifade ediyoruz. Siz yokken Vedat Bey oturumu yönetirken katma değer vergisinin temel mantığını, esprisini dile getirdik. Katma değer vergisinin amacı, ruhu, özü bir mal ve hizmetin ilk üretiminden son tüketim aşamasına kadar bir kayıt altına alınmasını amaçlayan ve vergi kaybını da önlemeye yönelik bir vergi çeşidi. Ondan sonra vergilendirme ilkeleri var eşitlik, genellik, adalet gibi. Ayrıca, Maliye Bakanı vergi kanunlarındaki istisna ve muafiyetlerin mümkün olduğunca minimum düzeyde daraltmayı amaçladıklarını ifade etti sık sık. Ancak, bu düzenlemeler bu sözlerin tam aksini gösteriyor yani istisna ve muafiyetleri olabildiğince genişletmeye yönelik. Bir de bu yönüyle hadiseye bakılması gerektiğini ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Bir önerge daha var, onu okutuyorum:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 58

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin çerçeve 9 uncu maddesi ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesine eklenmesi öngörülen (h) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süreyya Sadi Bilgiç

Isparta

“h) Türkiye Kızılay Derneğine kuruluş amaçlarına uygun olarak afet yönetimi ve yardımları, barınma, beslenme, sosyal yardımlar, toplumu bilinçlendirme, ulusal ve uluslararası insancıl hukuk ve uluslararası Kızılay-Kızılhaç Hareketi faaliyetleri, savaş veya olağanüstü hallerdeki görevleri ile kan, sağlık, göç ve mülteci hizmetlerini (sığınmacı hizmetleri dahil) yerine getirmesine yönelik görevler kapsamında yapılan teslim ve hizmetler; Türkiye Kızılay Derneğinin ulusal ve uluslararası işbirlikleri, uluslararası mensubiyet ve üyelikleri, Birleşmiş Milletlere bağlı kurum ve kuruluşlar ile uluslararası akreditasyonu olan yardım kuruluşlarıyla yürüttüğü insani yardım faaliyetleri kapsamındaki teslim ve hizmetleri,”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ne değişiklik getiriyorsunuz bununla?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, insani yardımlarla sınırlıyoruz bu muafiyeti.

BAŞKAN – İnsani yardımlarla sınırlıyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bu önergeyle ilgili bir şey söyleyeceğim. Şimdi, teknik olarak bir düzeltme yapacağım.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Önergeyle ilgili başka birine söz vermiyoruz normalde biliyorsunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teknik bir yanlışla dikkat çekeceğim.

BAŞKAN – Teknik yanlış nedir acaba?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkanım, özür diliyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yani, görevimiz burada yanlış düzeltmek, onu söylüyorum.

BAŞKAN – Tabii ki, tabii ki.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ben vereceğim, teknik yanlış olacak, öyle mi Sayın Zozani?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Vermişsin ve yanlış olmuş.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ciddi misin?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Evet.

Şimdi, mülteci hizmetlerini ardından parantez içerisinde sığınmacı hizmetleri de dahil. Mültecinin sözlük karşılığı sığınmacıdır.

BAŞKAN – Ama literatürde öyle değil.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Literatürde de öyledir efendim. Bakın, aynen şöyle geçiyor, literatürde, hukuk literatüründe, uluslararası hukuk literatüründeki karşılığını söylüyorum Sayın Başkan...

BAŞKAN – Mülteci, iltica kabul edilendir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Dini, milliyeti belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm gören veya göreceği korkusu ve endişesi taşıyan, bu sebeple ülkesinden ayrılmak durumunda olan kişi. Karşılığı budur. Dolayısıyla, mülteci hizmetlerini dediğiniz andan itibaren ayrıca parantez içerisinde sığınmacı hizmetleri de dâhil demenin bir anlamı yoktur, gereksizdir, o parantez içinin çıkarılması gerekiyor.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Mültecilik de bir başvuru gerektirir.

BAŞKAN – Mülteci bir statü, müracaat etmesi ve kabul edilmesi gerekiyor. Sayın Zozani, kelime anlamı aynı ancak Dışişleri Bakanlığının diplomatik dildeki karşılığı farklı. Birinde statü var, birinde yok.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, Sayın Başkan, bir şey söyleyeyim...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Başkan, parantezin anlamı ne Türkçede?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Pekiştirmektir Sayın Başkan, anlam pekiştirmesi.

BAŞKAN – Ayı, bu da dâhil diyor yani.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Parantez aynı anlama geliyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir şey söyleyeyim Sayın Başkan: Şimdi, bu hassasiyeti anlıyorum, ben söyleyeyim. Zaten son dönemlerde...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Buradaki hassasiyeti anlıyor ama ben şunu anlamıyorum Sayın Başkan: Siz benim önergem üzerinde nasıl söz verirsiniz?

BAŞKAN – Lütfen, teknik bir...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 59

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Veremezsiniz Sayın Başkan.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya, teknik yanlış, teknik yanlış.
BAŞKAN – Sığınmacı ile mülteci aynı diyor, eğer aynıysa...
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Hayır efendim, benim önergem üzerinde veremez.
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – O zaman Türk Dil Kurumunu çağıralım, görüş alalım.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Beyefendi mi karar verecek?
BAŞKAN – O karar vermeyecek, Komisyon karar verecek tabii ki.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bundan sonra her önerge üzerinde ben söz isteyeceğim.
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ben önergem üzerinde konuşturmam seni.
BAŞKAN – Lütfen...
Teşekkür ediyorum Sayın Zozani.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, hayır efendim teşekkür etmeyin.
BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Zozani.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, şimdi yani öyle bir yerde ateş yakıyor ki yangın çıkarmamak mümkün değil.
BAŞKAN – Sayın Zozani, tamam, teşekkür ederim, haklısınız, tamam.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, Sayın Başkan, teknik bir yanlış buradan düzelterek, başka nerede düzelterek?
BAŞKAN – O zaman aşağıda düzelterek.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ya, nasıl aşağıda düzelterek?
BAŞKAN – Varsa yanlışlık, hayır, tekrar baktıracakız arkadaşlar. Siz öyle bir şey söylediniz.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Siz benim önergem yanlış olduğunu iddia edemezsiniz.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, madde metnindeki, bakın verilen madde metnindeki...
BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye ya, ayrı ayrı tartışmaya gerek yok.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Olur mu efendim ya, Sayın Başkan...
BAŞKAN – Bir şey söyleyebilir miyim: Yanlışlık varsa inceleteceğiz tekrar, lütfen... Bu kadar basit, tamam. Teknik yanlıştan bahsediyor, virgülünü şuraya koyalım, virgülü buraya koyalım meselesi değil bu.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir saniye Sayın Başkan. Anlamsız tartışmalar yapıyoruz bazen, bakın, anlamsız.
BAŞKAN – Tamam, evet.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Komisyonun çalışmasının esası şudur: Önüne gelen madde metnine kanun teklifindeki yanlışları düzeltmektir, ayıklamaktır, doğrusunu yapmaktır. Çalışmanın özü budur.
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Doğrudur, doğrudur.
BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.
MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Türk Dil Kurumu gelsin açıklama yapsın bu konuda.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi ben bu çalışmanın özüne uygun olarak...
SADIK BADAĞ (Antalya) – Sayın Zozani, siz önerinizi yaptınız, tamam.
BAŞKAN – Ben de diyorum ki teşekkür ederim Sayın Zozani. Yani, burada bir yanlışlık varsa incelenir tekrar, teşekkür ederim ama yanlışlık görmüyoruz.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bir şey söyleyeyim.
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Zozani, yani siz hangi sıfatla bunu söylüyorsunuz? Komisyon üyesi olarak mı, bir uzman olarak mı? Uzman olarak söylüyorsanız hangi konunun uzmanısınız?
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben nereye bakarım? Sözlüğe bakarım, literatüre bakarım.
BAŞKAN – Ya, arkadaşlar...
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Uzmanlığınız nedir, onu söyleyin bana.
BAŞKAN – Değerli arkadaşlar... Ya, arkadaşlar, lütfen... Karşılıklı polemige gerek yok.
Tamam, teşekkür ederim.
Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
BAŞKAN – Uygun görürseniz 10'uncu maddeyi ve diğer maddeleri atlayıp 17'nci maddeden devam ediyoruz arkadaşlar.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Niye öyle?
BAŞKAN – Sayın Bakan burada olduğu için Sayın Bakanla ilgili maddelerini görüşelim diyoruz. Yarın bulanamayacak.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle bir adap, böyle bir usul yok ki.
BAŞKAN – Var, tekrar döndüğümüz çok oldu, biliyorsunuz. Diğer maddeleri atlıyoruz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 60

Evet, 17'nci maddeyi okutuyorum arkadaşlar:

MADDE 17- 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanuna 8 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 8/A maddesi eklenmiştir.

"Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi

MADDE 8/A- (1) Yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya bir kaçına bağlı olarak hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, Başbakanlık veya milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması ile ilgili Bakanlıkların talebi üzerine Başkanlık tarafından internet ortamında yer alan yayınlara ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Karar, Başkanlık tarafından derhal erişim sağlayıcılara ve ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilir. İçerik çıkartılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği, derhal ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren dört saat içinde yerine getirilir.

(2) Başbakanlık veya ilgili Bakanlıkların talebi üzerine Başkanlık tarafından verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı, Başkanlık tarafından, yirmi dört saat içinde sulh ceza hâkiminin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar.

(3) Bu madde kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararları, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm, ile ilgili olarak (URL, vb. şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir.

(4) Bu madde kapsamındaki suçla konu internet içeriklerini oluşturan ve yayanlar hakkında Başkanlık tarafından, Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur. Bu suçların faillerine ulaşmak için gerekli olan bilgiler içerik, yer ve erişim sağlayıcılar tarafından hakim kararı üzerine adli mercilere verilir. Bu bilgileri vermeyen içerik, yer ve erişim sağlayıcıların sorumluları, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, üçbin günden onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

(5) Bu madde uyarınca verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereğini yerine getirmeyen erişim sağlayıcılar ile ilgili içerik ve yer sağlayıcılara elli bin Türk Lirasından beş yüz bin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir."

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu konuda bir açıklama alalım.

BAŞKAN – Açıklama alıyoruz arkadaşlar.

Sayın Bakanım, buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Bildiğiniz gibi, ulusal güvenlik ve kamu düzenini bozucu birtakım girişimlerin olması hâlinde İnternet'in engellenebileceğine dair veyahut erişimin engellenebileceğine dair daha önce bir yasa çıkarılmış idi. Anayasa Mahkemesi bunu iptal etti. Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinde iki temel husus yer alıyor. Bunlardan birincisi, ulusal güvenliği ilgilendiren bir konuya Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının karar veremeyeceğini, dolayısıyla ilgili bakanlıkların veya birimlerin bu konuda karar vermesi gerektiğini söylüyor Anayasa Mahkemesi ret gerekçesi olarak birinci gerekçede. Yani eğer herhangi bir şekilde ulusal güvenliğimizi ilgilendiren bir husus varsa ve bunun erişiminin engellenmesi acilen gerekiyorsa ilgili birimin bizatihi bu talepte bulunması gerektiğini ifade ediyor. Yine, Anayasa Mahkemesinin ikinci gerekçesi ise bu erişimin engellenmesinin tedrici olarak yapılması yani örneğin eğer herhangi bir mesaj atılmış ise, bu mesajın URL dediğimiz içeriğin çıkarılmasının sağlanması. Bu sağlanmadığı takdirde engelleme, sitenin veya bir bütün olarak engellenmenin sağlanması gerektiği. Yani bunun aşamalı bir şekilde yapılması gerektiği yine Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararında ifade edilmiş durumda.

Şimdi, dünyadaki uygulamalara baktığımızda, özellikle kamu düzeni ve ulusal güvenlikle ilgili olan konularda ülkelerin bu alanda sınırlama getirebildiğini ve getirdiğini görüyoruz. Nitekim, size bazı örnekler de vermek istiyorum; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesi şöyle söylüyor: "Ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması gibi alanlarda sınırlamalar getirilebilir veya yaptırımlara tabi tutulabilir." şeklinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesinde ulusal güvenlikle ilgili böyle bir husus yer alıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 61

Bunun dışında, ülkelere baktığımızda da bazı ülkelerin -özellikle gelişmiş ülkelerde- mahkeme kararını aradığını, bazı ülkelerin ise mahkeme kararını aramadığını görüyoruz. Kamu kurumları vasıtasıyla bu engellenmenin sağlandığını görüyoruz. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'ne baktığımızda, ulusal güvenliğin gerektirdiği hâllerde hâkim kararı olmaksızın haberleşmenin denetlenebileceğini ve istihbarat örgütleri arasında bu yollardan elde edilen bilgilerin paylaşılabilceğini hükme bağlamıştır. Bu Patriot Act, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilgili kanun.

Diğer taraftan, Almanya'ya baktığımızda, Almanya'da hem mahkeme tarafından bu tür kararlar alınabileceği ifade edilmekte hem de kamu otoriteleri tarafından bazı içeriklerin kaldırılmasına yönelik kararlar alınabileceği yine ifade edilmektedir.

Türkiye'ye gelince, biliyorsunuz, Anayasa'mızın 22'nci maddesi haberleşme hürriyetini düzenleyen bir madde. Bu maddede şu hususa yer veriliyor: Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlakın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması gibi sebeplerden biri veya birkaçına bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan bir durum söz konusu ise geçici olarak engellenmenin yapılabilceğini Anayasa'mızın 22'nci maddesi öngörüyor. Ancak bu engellenmenin yapılmasını müteakiben yirmi dört saat içerisinde mutlaka yargıya başvurulması gerektiğini ve yargının da kırk sekiz saat içerisinde mutlaka neticelendirmesi gerektiğini Anayasa'mızın 22'nci maddesi ifade ediyor. Biz de bu düzenlemeyi yaparken tamamıyla Anayasa'mızın 22'nci maddesini dikkate alarak hazırladık. Hatta Anayasa'mızın 22'nci maddesindeki ifadeleri aynen kanunumuza koyduk.

Nedir bunlar? Millî güvenlik... İsterseniz baştan okuyayım. "Yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya birkaçına bağlı olarak" şeklinde başlıyoruz. Yaptığımız işlem şudur: Eğer ulusal güvenliği ilgilendiren herhangi bir husus söz konusu ise, örneğin Millî Savunma Bakanlığımızı ilgilendiren bir husus ise, Millî Savunma Bakanlığımız Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına ulusal güvenliğini ilgilendiren bir husus olduğunu, derhâl erişimin engellenmesi gerektiği yönünde ilgili bakanlığın bir talepte bulunması gerekiyor. Bu talep üzerine Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı Erişim Sağlayıcıları Birliğine sadece dört saat içerisinde erişimin engellenmesi, geçici olarak engellenmesi kararını veriyor. Ancak, örneğin Millî Savunma Bakanlığı, ulusal güvenliğini ilgilendiren bir husustur diye Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına başvurdu ve Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı da Erişim Sağlayıcıları Birliği vasıtasıyla dört saat içerisinde erişimin geçici olarak engellenmesi sağlarsa bu kez Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı yirmi dört saat içerisinde mahkemeye başvurmak zorunda ve mahkeme de kırk sekiz saat içerisinde sonuçlandırmak zorunda. Eğer mahkeme bu hususun ulusal güvenlikle ilgili olduğu konusunda bir kanaate varırsa erişimin engellenmesine devam edilecek yani mahkemenin kararı ne ise o kararı Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı uygulayacaktır. Yani mutlaka biz mahkeme kararı arıyoruz. Ulusal güvenlik ve kamu düzenini ilgilendiren konu olsa bile mutlaka mahkeme kararı aranıyor ancak bunun, Anayasa'mızın 22'nci maddesinde belirtilen "gecikmesinde sakınca bulunan konulardan birisi" olması hâlinde, ilgili bakanlığın başvurusu ve tedricî olarak engellenmenin sağlanması yani örneğin URL'nin engellenmesinin sağlanması. Eğer, yine, Anayasa Mahkememizin öngördüğü şekilde URL'de bir engelleme sağlanmazsa ancak o zaman erişimin engellenmesinin sağlanmasını öngören bir düzenlemedir.

Benim açıklamam bu kadar. Eğer sorularınız varsa bunları yanıtlamak isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Aşama konusunu tekrar dile getirebilir misiniz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Tekrarlayayım. Anayasa Mahkememiz, özellikle iptal gerekçesinde şunu öngörüyor: Eğer ulusal güvenliği ilgilendiren herhangi bir husus var ise...

VAHAP SEÇER (Mersin) – URL'nin engellenmesi...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Evet, URL'nin engellenmesi, nedir bu? Örneğin, ulusal güvenliği ilgilendiren bir husus söz konusu oldu, Millî Savunma Bakanımız Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına yazdı, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığımız ise bunu Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderdi, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Yer sağlayıcı mı erişim...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Erişim Sağlayıcıları Birliği. Bir birlik oluşturuldu biliyorsunuz. O birliğe gönderiliyor -birlik yetkili şu anda, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı değil- ve birlik öncelikli olarak URL'yi engelleme girişiminde bulunacak yani URL'nin engellenmesini sağlayacak. Eğer bu sağlanmaz ise o zaman erişimin bütünüyle engellenmesi sağlanacak. Anayasa Mahkemesinin de bizden istediği buydu, bunun aşamalı bir şekilde yapılması. Dolayısıyla, biz de bu maddede bu aşamalı, tedricî uygulama sistemini getirdik.

BAŞKAN – Sayın Çetin, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 62

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakanın açıklamalarına teşekkür ediyorum. Gerçekten, 6552 sayılı Yasa görüşülürken bunun Anayasa’ya aykırı olduğu iddiasını ortaya koyduk ve durumun aciliyeti nedeniyle Anayasa Mahkemesine götürdük, 4 maddenin tamamını Anayasa Mahkemesi iptal etti, bunlardan bir tanesi bu.

Şimdi, siz de izah ettiniz, biz Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçelerini eski metnin önüne yazarak, bu sebeplerle olursa böyle diyerek bir hüküm ihdas ettiniz ve bunun Anayasa’ya aykırılığının ortadan kalktığını ileri sürüyorsunuz. Valla, isim vermek istemem ama kim önerdiyse bu akli kutlarım o akıllıyı, yok böyle bir şey. Bak, ben size bir örnek vereyim Sayın Bakan: Şimdi, siz, yine bu dönemde, 2011 yılında çıkarılan -yasanın numarasını tam olarak şey yapamayacağım- Sendikalar ve Toplu Sözleşme, Grev, Lokavt Kanunu’nda biz bir düzenleme yaptık burada, dedik ki işte grevlerle ilgili düzenlemeden sonra: “Altmış gün süreyle Bakanlar Kurulu erteleyebilir.” Ne gerekçesiyle? Millî güvenlik gerekçesiyle. Şimdi, bak, burada kullanacağınız kavram, tıpkı o yasadaki gibi bir hakkın kullanılmasını engelleme amacıyla işlem görecektir.

Bugün Birleşik METAL-İŞ Sendikasının üyeleri Danıştaya Bakanlar Kurulunun sanal alemde aldığı ya da önceden imzalarını verip üstüne yazı yazıldığı metnin iptali, yürütmenin durdurulması için Danıştaya dava açtılar. Niye? Çünkü, millî güvenlik gerekçesiyle METAL-İŞ kolundaki bir grev Bakanlar Kurulunca ertelendi. Erteleme nasıl bir hakkın suistimali, izah edeyim onu. Bu yasa yapılırken de söyledim, arkadaşlar dinlemediler, bir kez de burada söyleyeyim, eski Toplu Sözleşme, Grev, Lokavt Kanunu’nda var olan hükümler çok daha geriye gitti. Burayla bağını şöyle kuruyorum: Her ikisinde de bu metinde ve orada ortak konu: İnsanları baskı altına alabilmek, korkutmak ve sindirme amacına yönelik. Burada sopa TİB Başkanının elinde, bakanların, Hükûmetin elinde. Efendim, “Yaşam hakkıyla kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması.” Her şeyi orada millî güvenliğe bağladınız gibi, burada da bu özgürlüğü buna bağlayarak engelleyeceksiniz, engelleniz mümkün. Yani, ben şunu anlamıyorum: Hükûmetin, Anayasa Mahkemesinin bu gerekçelere dayandırmış olsa bile böyle bir kişiye yetki verilmesinin kötüye kullanılabileceğini ileri sürmüş olmasına rağmen, AKP’nin ısrarla, Anayasa Mahkemesi kararlarına, yargı kararlarına rağmen ısrarla bu düzenlemeyi getirmiş olması... Yani hiç kusura bakmayın, burada hem Bakan olarak hem de bu kurulun Başkanlığını yaptınız saygım var ama yani sizin metninizin olmadığını çok iyi biliyoruz, onun için de size yönelik bir şey söylemek istemiyorum, zorlanıyorum kullanacağım kelimeleri kullanmakta.

Bakın, orada millî güvenlik gerekçesiyle ertelediniz grevi. Burada da, tekrar ediyorum, mal güvenliğinin korunmasına dayandıracaksınız veya gene “millî güvenlik” diyeceksiniz ya da her şeyde olduğu gibi kamu düzeninin korunması. Böyle muğlak bir kavramı sebep diye metnin önüne koymanız burada Anayasa’ya aykırılığı ortadan kaldırmaz Sayın Bakan. Bu, hakkın kötüye kullanılmasına her zaman fırsat verecek düzenlemedir. Bizim kanunlarımızda eskiden eskiye var olan bir düzenleme vardır. İşte, burada millî güvenlik, kamu güvenliği ya da kamu sağlığı vesair yani her şeyi halkı çok seviyoruz da onu koruma amaçlı yapıyoruz gibi ama burada halkı baskı altına almak, bireyin hak ve özgürlüklerini kullanmasını engellemek ve bir kişinin eline sopayı verip onu korkutma amacına yönelik. Yani, “TİB Başkanı bakanlıkların talebi üzerine Başkanlık tarafından İnternet ortamında yer alan yayımla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verebilir.” Kim verecek? TİB Başkanı. Ya, bu nedir? Bu TİB Başkanı her şeyin üzerinde yetkilendirdiğiniz bir adam konumuna geliyor. Anayasa Mahkemesinin esas üzerinde durduğu ana unsurlardan birisi bu. Bu, tekli güç kullanımına fırsat verecek bir düzenlemedir. Yani, şunu söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: “Biz bunu her hâlükârda yirmi dört saat içerisinde hâkim önüne getireceğiz acil hâllerde.”

Arkadaşlar, ülke süratle diktatörlük yönetimine gidiyor, süratle. Yargı margı hikâye. Memlekette yargı mı kaldı da “Yargıya havale edeceğiz.” diyorsunuz. Yargıyı da halletiniz. Yani, bu düzenlemelerin hepsinde geçiyor. Ne istedilerse verdiniz. Şimdi de o yapıdan kurtulmak için kanunla düzenleme getiriyorsunuz. Ya, bir ay kalmış, iki ay kalmış, Meclis kapanacak. Bugün adaylardan alacağınız paralar İnternet’e düştü, 5 bin lira, 2 bin lira. Tabii ki bir karardır, saygı duyuyorum ona.

ÖNDER MATLI (Bursa) – Siz ne kadar alıyorsunuz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Çok ya da az onu değil. Önder, benim söylemek istediğim şu: Seçime doğru gidilirken böyle düzenlemeleri aciliyet vardır diye getirmek hiç inandırıcı değil, bir.

İkincisi de: Böyle seçime gidilirken bu tür düzenlemeleri bu Meclise getirmek korku imparatorluğunu toplumun üzerine iyice yerleştirme arayışınızın bir tezahürü. Bundan vazgeçin Sayın Bakan. Diğer arkadaşlara da üzülerek söylüyoruz bazı sözcükleri, size onu da kullanmak istemem asla ama bu metni geri çekin lütfen. Anayasa’ya aykırılığı açık, bütün siyasi partiler de bunun bu kanun teklifinden, torba tekliften çıkarılmasını talep ediyor, Bu talebe değer verin lütfen.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 63

Öncelikle, şunu ifade edeyim: Burada yer alan ifadelerin tamamı Anayasa'mızın 22'nci maddesinden alınan ifadeler. İZZET ÇETİN (Ankara) – Zaten hep oraya dayandırdınız.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Orada şunu da ifade edebilirim, eğer uygun görürseniz yani şunu çıkarabiliriz: Yaşam hakkı, kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması yani bunu çıkarabiliriz ama millî güvenlikten başlayabiliriz yani onu arzu ediyorsanız. Ama, burada bir boşluk var...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, onu arzu etmiyoruz, maddenin geri çekilmesini arzu ediyoruz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – İzzet Bey, şöyle söyleyeyim: Şimdi, mutlaka bir mahkeme kararı aranıyor. Ama, ulusal güvenliği ilgilendiren bir konu söz konusu olduğunda diyelim ki yani acilen engellenmesi gereken bir husus var. Şu anda bir boşluk var açıkçası. Bu boşluğu biz doldurmak zorundayız. Bu boşluğu doldururken de Anayasa Mahkemesinin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu metin yeterli, bu madde yeterli.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – İşte, zaten o maddeyi buraya taşıdık. İzzet Bey, o maddeyi buraya taşıdık. O maddeyi, 22'nci maddeyi buraya taşıdık. 22'nci maddede yer alan hususlar aynen buraya aktarıldı yani gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde... Hangi hâller? Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, işte Anayasa'nın 22'nci maddesinde yer alan hususlar. Gecikmesinde bir sakınca varsa engelleniyor ama yirmi dört saat içerisinde mahkemeye başvurma zorunluluğu getiriliyor ve kırk sekiz saat içerisinde de mahkemenin karar verme zorunluluğu getiriliyor. Dünyadaki uygulamalara baktığımızda, dünyanın hangi ülkesine bakarsanız bakın, bunu çok açık ve net söylüyorum, ulusal güvenlikle ilgili her konuda kısıtlayıcı bir durum söz konusu, hangi ülkeye bakarsanız bakın. Bu ülkelerin bir çoğunda mahkeme kararı olmaksızın uygulama yapılıyor, onu da söyleyeyim. Örnek ülkelerden bir tanesi Almanya, bir diğeri Amerika Birleşik Devletleri ama biz her hâlükârda mutlaka mahkeme kararını arıyoruz, mahkeme kararı mutlak surette olmalı diyoruz. Ha, bugüne kadar ki İzzet Bey, pratiğe bakacak olursak Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karara kadar, aşağı yukarı iki buçuk belki üç aylık süreçte sadece bir kez yine mahkeme kararıyla engelleme söz konusu oldu, o da biliyorsunuz Dışişleri Bakanlığındaki bir dinleme cihazıyla Dışişleri Bakanımızın, şimdiki Başbakanımızın konuşmasının yasa dışı yollarla kaydedilmesi ve bunların sosyal medyada servis edilmesiyle ortaya çıkan hadise. Bununla ilgili mahkeme kararı alındı ve mahkeme kararına istinaden engelleme yapıldı. Sadece, bir olay vuku buldu bugüne kadar. Dolayısıyla, bu sürekli olarak kullanılacak bir mekanizma olarak açıkçası bizim tarafımızdan hiçbir zaman görülmedi ve görülüyor da, bunu özellikle ifade edeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, şimdiye kadar bir olay vuku buldu ise böyle bir düzenlemeye zaten ihtiyaç yok demektir.

BAŞKAN – Niye, yani bir tane olur ama çok önemli olur?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, bir dakika Sayın Başkan, sen her şeye oradan maydanoz olma, her sözüme ya!

BAŞKAN – Hayır bir tane emsal midir yani? Bir tane oldu, gerek yok!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Allah Allah, ağzımızı açıyoruz müdahale ediyorsunuz ya!

BAŞKAN – Ben müdahale etmiyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kızdırma beni Allah aşkına, güzel güzel tartışıyoruz şurada.

BAŞKAN – Ama yani...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, bir tek olay için bir düzenleme yapılmaz.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Yani “Maydanoz oluyorsun.” sözü size yakışmadı!

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bu sefer de sen mi başladın oradan?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Niye “maydanoz” diyorsun, “müdahale ediyorsun” diye söyle, maydanoz...

BAŞKAN – Müdahale etmiyoruz, lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani, karıştırıyorsun anlamında.

BAŞKAN – Şimdi ama karşılıklı şekilde...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bir de şunu ifade etmek istiyorum: Burada, tedricî bir mekanizma getirildi yani burada yapılacak olan şey, eğer sosyal medyada bir mesaj atılmışsa sadece o mesajın silinmesi sağlanacak, o mesajın görünmesi...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kimi korumak istiyorsunuz burada, yapmayın ya!

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Hayır, şöyle, ulusal güvenliği ilgilendiren bir husus ise yani bu her zaman olabilir, ya bu bugün de olur, yarın da olur ama biz neyle karşılaşacağımızı bilemiyoruz, onu söylüyorum. Yani, burada...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bak, deminden beri TÜRGEV'e erişemedik Sayın Bakan.

ADNAN KESKİN (Denizli) – “Genel ahlakın korunması”, bunu yorumla da yorumla.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 64

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – “Genel ahlakın korunması”nı almadık efendim, koymadık buraya, bizim kanunumuzda yok. Sadece “genel sağlık” var, “genel ahlakın korunması” yok, yani onu koymadık, özellikle koymadık, çünkü yani aynen sizin düşündüğünüz sıkıntılarla karşılaşabiliriz diye koymadık açıkçası.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakanım, bakın, TÜRGEV’e erişemiyoruz, erişimi engelleniyor, haber alma, bilgi alma hakkımız engelleniyor. Ne diyor? “Yaşanan yoğunluktan dolayı şu telefona müracaat ediniz.” diyor. İşte, al, her yere giriyoruz, TÜRGEV’e giremiyoruz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Efendim, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının şu anda özellikle erişimle ilgili engelleme yetkisi biliyorsunuz Erişim Sağlayıcılar Birliğine devredildi. Herhangi bir mahkeme kararı geldiğinde, o mahkeme kararını Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı Erişim Sağlayıcılar Birliğine gönderiyor, bu Birlik bu engellemeyi yapıyor. Ama burada tedrici bir sistem getirildi, yani eğer ulusal güvenlikle ilgili bir husus söz konusu ise, burada yapılacak olan şey sadece o içeriğin çıkarılması, o içeriğe yönelik bir çıkarmanın söz konusu olması.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz Sayın Bakan.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, Sayın Bakan, bakınız, 22’nci madde, tutanaklara geçsin diye Anayasa 22’yi okuyorum: “Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar. İstisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanununda belirtilir.”

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Aynısını koyduk, sadece burada “genel ahlak”ı koymadık, farklı yerlere çekilebilir diye onu dâhil etmedik.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sevgili Bakanım, bakın, yukarıda aynen devam ediyor, (2)’nci fıkranın başlığından itibaren. Tabii, “millî güvenlik” dememişsiniz de millî güvenliği ikiye almışsınız “yaşam hakkı ile kişilerin can...” Yani, Anayasa mahkemesinin...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bunu çıkarabiliriz, millî güvenlikle başlayabiliriz efendim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, bırakın çıkarıp çıkartmamayı.

Altına geliyorum, orada “...hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde de bu kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça...” Devam ediyorum, hadi Anayasa Mahkemesinin verdiği o kararı ve buradaki metni aldım. “...yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya birkaçına bağlı olarak hâkim veya gecikme sakınca bulunan hâllerde Başbakanlık veya millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunmasıyla ilgili bakanlıkların talebi üzerine Başkanlık tarafından...” Hem Başbakan hem ilgili bakanların talebi üzerine TİB Başkanlığını yetkili kılıyorsunuz.

BAŞKAN – Anayasa da öyle yapıyor, “ilgili merci” diyor zaten.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Anayasa bunu öngörüyor çünkü efendim, “ilgili kurum” diyor orada, “yetkili kılınmış merci” diyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Merci”, siz “merciler” yaptınız.

BAŞKAN – “Merci, merci” TİB Başkanlığı “merci” oluyor orada.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Başbakanlık ne oluyor?

BAŞKAN – O merci olmuyor, talepte bulunuyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Birden fazla merci var, bir kere bir tespit yapalım.

BAŞKAN – Hayır merci bir tane, TİB Başkanlığı. Değil mi Sayın Bakan?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, birisinde birinci hâllerde Anayasa Mahkemesinin gerekçesine yazdı diye iddia ettiği konularda Başbakanlık diyor. Ondan sonra, millî güvenlik ve kamu... Hem yukarıda millî güvenliği...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, efendim, bizim daha önceki hatamız şuydu.

ADNAN KESKİN (Denizli) – “İkisi de yapabilir.” diyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – İkisi de yapabilir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Veya.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 65

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Evet, “veya.”

İZZET ÇETİN (Ankara) – Millî güvenlik, iki tane merci yaptık şimdi Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, onu söyleyeyim efendim.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Millî güvenlikle ilgili kararı...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya, arkadaşlar, ben kanun yapma teklifini de yorumlamayı da en az senin kadar bilirim.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Sayın Çetin, müsaade ederseniz.

Şimdi, şöyle, Anayasa Mahkemesi şunu söylüyor bize, diyor ki “Biz daha önce şöyle yapmış idik: Bu yetkiyi Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına vermiştik ama Anayasa Mahkemesi de haklı olarak, bunu açıkça söyleyeyim haklı olarak bize şunu söyledi.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Anayasa Mahkemesinin haklı olduğunu söyleyen...

AHMET ARSLAN (Kars) – Arada haklı olduğu da oluyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bir saniye efendim, müsaade edin efendim, söyleyeyim.

Bize Anayasa Mahkemesi gerekçesinde şunu ifade etti: “Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ulusal güvenlik ve kamu düzeniyle ilgili kararı veremez.” dedi ki doğru bir karar, yanlış demiyorum, doğru diyorum. Dolayısıyla, burada örneğin millî güvenlikle ilgili olan bir karar varsa bunu Millî Savunma Bakanlığı versin ama kamu düzeniyle ilgili bir karar varsa bunu da İçişleri Bakanlığı versin. İçişleri Bakanlığı kararı versin ve Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına aktarsın şeklinde bir...

İZZET ÇETİN (Ankara) – O zaman öyle yazın Sayın Bakanım: Millî güvenlikle ilgili Millî Savunma, kamu düzeniyle ilgili kamu bilmem ne...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Efendim, işte onu...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tarif edin madem bunu. Bir tek kuruma, bir tek adama böyle bir yetkiyi vererek...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – İşte onu yapamıyoruz, şöyle yapamıyoruz: Çünkü, burada...

İZZET ÇETİN (Ankara) – O zaman Anayasa’daki hâliyle kalsın.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, efendim, Anayasa’daki hâliyle koyduk zaten, aynen o dediğiniz şekliyle. Anayasa “Kanunla yetkili kılınmış mercein yazılı emri olmadıkça.” diyor. Şimdi, kanunla bir kurumu yetkili merci olarak kılmak zorundasınız, burada zikrettiğimiz hususlar şunlar, bir: Millî güvenlik. İki: Kamu düzeninin korunması. Üç: Suç işlenmesinin önlenmesi. Dört: Genel sağlığın korunması, sağlıkla ilgili bir hususa belki Sağlık Bakanlığı böyle bir yazıyı yazmak zorunda kalacak.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben böyle anlamıyorum, Başbakanın olmadığı zamanda bir bakan başvurabilir, biz bunu anlamadık, doğru da.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Olabilir, o da olabilir yani bir başbakanın...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yazımınız hiç iyi değil Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Olabilir yani.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Bakanlar ve başbakanın yetkisi alınır.

BAŞKAN – Sayın Çetin, teşekkür ederiz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bitirmedim Sayın Başkan, devam ediyorum daha.

Şimdi, Sayın Bakan bir de diyorsunuz ki: “Karar başkanlık tarafından derhâl sağlayıcılara ve ilgili içerik veya yer sağlayıcılarına bildirilir, içerik çıkartılmasının engellenmesi kararının gereği derhâl ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren dört saat içinde yerine getirilir.” Teknik olarak bu dört saat içerisinde, bildirilmesinden sonra yani mümkün mü yani bu niye dört saat? Gece saat ikide bildirdi..

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bu mümkün efendim, bu mümkün, dört saat içerisinde bu erişimin engellenmesi mümkün. Bugüne kadar bunun uygulamaları oldu, hatta ben şunu da ifade edeyim...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir de o nasıl yapılıyor, onu da öğrenmek istiyorum.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ben hatta şunu da ifade edeyim mesela milletvekillerimize yönelik de bazı şeyler oldu -yani iktidar, muhalefet, ben isimlere girmek istemiyorum-

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 66

ama oldu, bunları yaşadık biz. Ama bunların dört saat içerisinde engellendiği söz konusu, bunların hepsi oldu, dört saat de yeterli bir süre.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani bildirimin şekli nasıl oluyor, ben onun şeklini burada göremiyorum?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Efendim?

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Bildirdim.” dedin adamın başına çorap ördün.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, şöyle efendim, elektronik ortamda ilgili erişim sağlayıcısına bunu aktarıyorsunuz, erişim sağlayıcısı da o içeriği, siteyi falan engellemiyor efendim burada yani siteyi falan komple kapatmak gibi bir şey söz konusu değil, sadece o içeriğin, o cümleyse cümleyi çıkarıyor.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teknik olarak başaramazsa ama siteyi de engelleyebiliyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Diyelim ki öyle bir durum söz konusu olabilir ki ısrarla verilen kararı uygulamak istemeyebilir, eğer uygulamak istemezse ancak diğer yönleme başvuru söz konusu olur. Ki, bu pek vaki olan bir husus da değil ama Anayasa Mahkemesi gerekçesinde böyle bir hususu öngörmesi nedeniyle tedrici bir uygulama sistemi getirilmiştir buraya.

BAŞKAN – “Dört saat yeterli.” diyor Sayın Bakan.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, tebliğden esas istediğim olay şu: Bu böyle bir yayın yapılırsa bu adamı da bir korumak gerekir, belki iyi niyet, art niyet olmadan da bir hata yapılabilir. Dört saatlik süre içerisinde “Vay efendim, sen gereğini yapmadın.” deyip adamın başına çorap örebilmek için bir tebligata bir şekil koyun yani.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Efendim, o mümkün değil. Efendim, zaten bu erişim sağlayıcılar... Şimdi, Sayın Çetin, erişim sağlayıcıları hangisine giderseniz gidin yirmi dört saat açıktır yani yirmi dört saat çalışan sistemlerdir bunlar yani bunlar belirli bir saatte kapanan sistemler değil, sürekli olarak o sistemin başında en az 3-5 kişinin bulunduğu bir ortamdır yani bunların ulaşılabilmesi veya bir şekilde bununla ilgili karar verilememesi gibi bir durum söz konusu değildir. Bu zaman zaman oluyor, şöyle oluyor; ta biz Twitter’da Kaliforniya’daki merkeze ulaşıyor arkadaşlarımız ki yine iki üç saat içerisinde sadece URL’deki o kısmı çıkarıyorlar iki üç saat içerisinde yani bu ister İrlanda’da olsun ister Amerika’da olsun, nerede olursa olsun buna ulaşmak dört saat içerisinde mümkün ve dört saat içerisinde bu uygulamalar da yapılıyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Yani o kapatmanın yargıç tarafından işliyor mu?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Yargıç şartı var zaten, şöyle efendim. İçerik çıkar çıkmaz o erişim de açılıyor zaten, otomatik olarak erişim açılıyor, onda herhangi bir sıkıntı söz konusu değil. Zaten bununla ilgili olarak içeriğin yani genel pratikteki uygulamayı söyleyeyim, Batı’daki yaygın uygulamada açıkçası birçok hadisede mahkeme kararından çok uyar-kaldır mekanizmasının uygulanmış olması yani bu yaygın olarak kullanılıyor. Ya bir uyarı mesajı gönderiliyor, o uyarı çerçevesinde o mesaj çıkarılıyor ama biz her hâlükârda mutlaka mahkeme kararı arıyoruz, bunu özellikle ifade edeyim ve bu uygulama, açıkçası mahkeme kararı uygulaması, birçok gelişmiş ülkede şu anda yok, mahkeme kararı olmadan erişimi engelleyen ülkelerimiz var, Avrupa da dâhil buna, gelişmiş ülkeler.

BAŞKAN – Onlar ne yaparsa demokratik olur Sayın Bakan.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Öyle bir şey demedik, öyle bir şey yok.

BAŞKAN – Hayır, ben genel söylüyorum, kamuoyunun algısı sizler için demedim.

Evet, teşekkür ederim arkadaşlar.

Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Anlaşılsın diye Sayın Seçer’in de bir iki açıklaması olacak.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ben gayet iyi anladım da Sayın Bakan, ilk başa geri döndük yani daha önceden bu hakkı resen TİB kullanıyordu değil mi?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Doğru, doğru.

VAHAP SEÇER (Mersin) – TİB kullanıyordu yani bir bakanın, yetkili mercinin bir talimatı olmaksızın kullanabiliyordu, yine dört saat içerisinde erişimi engelliyordu, erişim sağlayıcılara işte talimat veriyordu, bunu...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Yetkiyi TİB’e vermiştik, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına, doğru söylüyorsunuz.

VAHAP SEÇER (Mersin) – TİB’e evet.

BAŞKAN – Şimdi, bakanlıklar aldı.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Şimdi, başa geri döndük, onun ardına bir iki, üç, dördüncü düzenleme. Şimdi, burada “Anayasa 22’yi aynen aldık madde metni olarak buraya yazdık.” diyorsunuz. Peki, bunu baştan niye düşünemedik yani

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 67

burada uyarılar da oldu, Sayın Çetin de söyledi, “Anayasa’ya aykırılık içeriyor yani bunu yapmayalım, daha farklı bir düzenleme yapalım.”

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – O bizim hatamızı, ben onu kabul ediyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bakın, bir kere şunu koyayım ortaya, 17, 25 Aralık olmasaydı bakın Sayın Başkan, Sayın Bakan, bu kadar muhalefet gardını almazdı bu konuyla ilgili. Daha önce çünkü bundan mağdur olan muhalefetti, kasetleri yani o görüntüleri milletvekillerinin, bizim Sayın Genel Başkanın başına gelenleri unutmuş değiliz, burada ayrıldığımız bir nokta yok yani burada samimi konuşuyorum. Ama şimdi, burada bakın, sıkıntı şu: Burada bir yetki kullanımı var, bunu kötüye kullanabilir. Kim kullanacak? Bakan. Kimdir? Siyasi iradedir. Burada hangi hâllerde bu yetkiyi kullanacak? Yaşam hakkı, kişilerin can ve mal güvenliği, millî güvenlik, kamu düzeni vesaire gidiyor. Şimdi, bir karar alındı, millî güvenlik gerekçesiyle BİRLEŞİK METAL-İŞ’in grevi ertelendi hatta bunun altında sizin de imzanız var mı bilemiyorum, 29 Ocakta...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Var, yurt dışındayken imzalamış.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Burada mıydınız, o imza size mi ait, daha önce mi vermiştiniz bu basında tartışıldı. Bakın, şimdi, bunlar bizim kafamızı karıştırıyor. Bakın, siz ortada yoksunuz, Bakanlar Kurulu toplantısı yok, böyle bir karar alıyorsunuz. Şimdi, hâl böyle olunca biz endişelenmek zorundayız. Bu yetkiyi kullanan yine bir 17, 25 Aralık sürecinde olduğu gibi yolsuzluk iddiaları var, bir bakanla ilgili, bir siyasetçiyle ilgili. Siz bunu, bu eğer muhalefet milletvekiliyse ya da bir muhalefet partisine mensup belediye başkanıysa bu hakkınızı kullanmayabilirsiniz, bu yetkinizi kullanmayabilirsiniz ama sizin partinize mensup bir bakan ya da bir belediye başkanı hakkında böyle bir yayını yapıyorsa süratle, dört saat değil bir saatte bunun erişimini engellersiniz. Böyle bir şey olabilir mi pratikte? Olabilir, bunlar mümkündür. Şimdi, bizim endişe duyduğumuz konu budur, yoksa ben de inceledim, hukukçu olmama gerek yok, bu yazılan metin Anayasa 22’yi karşılıyor gibi. Bilmiyorum, itiraz eden arkadaşlarım belki olacak, hukuksal açıdan benim görmeyip onların gördüğü bazı konular olabilir. Benim endişem şu: Burada yetki kötüye kullanılabilir. Başka da bu konuya ilişkin sorularım yok, şimdilik bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi ufak bir cevap vermek istiyorum da.

BAŞKAN – Buyurun.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şöyle ifade edeyim: Bugüne kadarki hem Bakanlık olarak bizim hem de Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının yaklaşımı gayet açıktır. Buna muhalefette şahittir, iktidar milletvekilleri de şahittir. Bu konuda gerçekten bir hak ihlali söz konusu olduğunda gereken tedbirlerin alınması hususunda ben Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının oldukça adil ve doğru hareket ettiğini düşünüyorum. Bu konuda bir yanlış... Hem değişik partiden arkadaşlarımız da bunu biliyorlar, ben onlara girmek istemiyorum ama buna yönelik, gerçekten bazı milletvekillerimize yönelik değişik ortamlarda uygulamalar söz konusu olmuştur. Bununla ilgili uygulamalar, prosedür neyse bunun gereği yapılmıştır.

Burada bir hata varsa geçmişten gelen çünkü millî güvenlikle ilgili yapılan ikinci düzenleme bu. Yani bir kez yapmıştık biz, o Anayasa Mahkemesinden geri geldi, bu ikincisi. Diğer maddelere yönelik var ama bununla ilgili ikinci düzenleme. Bir hatalı aranıyorsa, o hatalı kişi de benim. Ben o hatayı da üstleniyorum. Gerekçesi şu, nedeni şu: Çünkü, o tasarıyı buraya biz getirdiğimizde yetkiyi Telekomünikasyon İletişim Başkanına verdik ki bu benim hatam, bizim hatamız ben bunu kabul ediyorum çünkü ulusal güvenlikle ilgili bir alanda Telekomünikasyon İletişim Başkanının bir karar vermesi söz konusu olamaz. O bizim de gözüümüzden kaçan ve bizim de yapmış olduğumuz, benim Bakanlık olarak şahsım adına söylüyorum, yapmış olduğum bir hatadır, bunu da kabul ediyorum. Ama ulusal güvenliği ilgilendiren bir şeyse bu süreç uygulanacaktır. Eninde sonunda, neticede yirmi dört saat ile kırk sekiz saat arasında geçen bir süreç. Bu süreç içerisinde mahkeme kararını verecektir. Yani bu alınan karar ulusal güvenlikle ilgili olsa bile geçici bir karardır. Bunu özellikle ifade etmek istiyorum ve bu konudaki uygulamalara baktığımızda da inanın birçok ülkenin çok daha alt düzeyde, çok geniş yetkilere sahip olduğunu görüyoruz, bürokratların bile bu tür yetkilere sahip olduğunu görüyoruz ama Türkiye’de böyle bir uygulama söz konusu değil. Sadece bakanlık veya ilgili bakan, konuyla ilgili bakanın talepte bulunması hâlinde geçici olarak erişim URL bazından engellenebilecektir.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Çok kısa bir soru sorabilir miyim Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Tartışmaları ortadan kaldıracak bir yol olabilir. Yani mahkeme kararı öncelenecekse, bir bakanın talimatıyla değil de mahkeme kararıyla TİB bu eylemi başlatacaksa, erişimi engellemeyi, bu konuya ilişkin özel

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 68

ihtisas mahkemeleri kurulamaz mı? Sadece iştiğal alanı bu olan, bu süre içerisinde yani dört saat içerisinde ya da iki saat içerisinde, üç saat içerisinde karar verebilecek mahkemeler oluşturulamaz mı?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Şimdi, efendim, pratiğe baktığımızda, pratik uygulamaya baktığımızda yani üç dört saat içerisinde bu kararı alabilmeniz pek mümkün değil. Yani, pratik uygulamalara bakarak bunları söylüyorum.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bakan alıyorsa, millî güvenliğe tehdit var diye mahkemeler de...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Ama, burada öyle anlar olabilir ki Vahap Bey, belki on dakika içerisinde engellenmez gereken hususlar olabilir. Yani, gerçekten millî güvenliğimizi derinden yaralayacak bir husus söz konusu olabilir, yani on dakikanın bile önemli olduğu bir husus, bir gizli bilgi belki birileri vasıtasıyla kamuoyuna sunulmuş olabilir. Ya bu tür durumları dikkate almamız gerekiyor ki tüm ülkelerde bunlar var, inanın hangi ülkeye bakarsanız bakın, bu uygulamaların hepsi var efendim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır, şahıslar da söz konusu.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Evet, şahıslar için de benzer şeyler söz konusu ki bakın, bununla ilgili şahıslara yönelik de geçmişte oldu. Hatta ben burada parti ismi zikretmek istemiyorum, iktidardan da değil muhalefetten de çok sayıda arkadaşımızın başına geldi.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Öncelikle bizim muhalefet aldı saldırıyı.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) –Bu konuda da biz son derece hassas davrandık, onu da özellikle ifade edeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Teklifin 17’nci maddesiyle 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun’a 8/A maddesi eklenmektedir.

Şimdi, eklenen bu maddeye göre: “Yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya bir kaçına bağlı olarak hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, Başbakanlık veya millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunmasıyla ilgili Bakanlıkların talebi üzerine Başkanlık tarafından İnternet ortamında yer alan yayınlara ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilecektir.” denmektedir. “Karar, Başkanlık tarafından derhal erişim sağlayıcılara ve ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilecek ve içerik çıkartılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği, derhâl ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren dört saat içinde yerine getirilecektir.” denmektedir.

“Söz konusu içerikler çıkarılınca kadar ise erişimin engellenmesi tedbirine devam edilecektir. Başbakanlık veya ilgili Bakanlıkların talebi üzerine Başkanlık tarafından verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı, Başkanlık tarafından, yirmi dört saat içinde sulh ceza hâkiminin onayına sunulacak ve hâkim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklayacak; aksi halde, karar kendiliğinden kalkacaktır.”

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB), Türkiye’de telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin içeriğini kontrol etmekle yükümlü kurumdur. TİB ayrıca, 5651 sayılı Kanun’a göre İnternet içeriğinin izlenmesinde, denetlenmesinde ve hâkim, mahkeme ve cumhuriyet savcıları tarafından verilmiş erişim engelleme kararlarının uygulanmasından da sorumludur.

TİB, 5651 sayılı Kanun kapsamına giren suçları oluşturan içeriğe sahip faaliyet ve yayınları önlemeye yönelik çalışmalar yapmak, İnternet ortamında yapılan yayınların içeriklerini izleyerek, 5651 sayılı Kanun kapsamına giren suçların işlendiğinin tespiti hâlinde, bu yayınlara erişimin engellenmesine yönelik olarak anılan Kanun’da öngörülen gerekli tedbirleri almakla da görevlidir.

Şimdi, erişim engelleme, İnternet ortamında yayın yapan bir siteye girişin çeşitli yöntemlerle önlenmesidir. Başka bir ifadeyle, çeşitli tekniklerle kullanıcıların bir İnternet sitesine ulaşımının engellenmesidir.

Şimdi hakkında erişim engelleme kararı verilen bir sitenin İnternet ortamında yayını kapatılmamakta, birtakım teknik yollar izlenerek ve yalnızca Türkiye sınırları içerisinde siteye ulaşılmasının önüne geçilmektedir. 5651 sayılı Kanun, esasen İnternet yayıncılığına ilişkin hükümler ve önemli tanımlamalar getirmekle birlikte, daha çok sitelere erişimin engellenmesi konusunda öne çıkmaktadır. Kanun, 8’inci maddesiyle sitelere erişim engelleme kararının verilmesi, bu karara konu olabilecek suçları ve bu kararın uygulanmasını düzenlemektedir. Erişim engelleme kararına konu olabilecek suçlar, anılan maddenin (1) numaralı fıkrasında sınırlı olarak sayılmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 69

Bir İnternet sitesi hakkında erişim engelleme kararı vermeye soruşturma safhasında hâkim ve gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde cumhuriyet savcısı, kovuşturma aşamasındaysa mahkeme yetkilidir. Ayrıca kanunda öngörölmüş bazı durumlarda TİB tarafından da erişim engelleme kararı verilebilecektir.

Mahkeme/hâkim tarafından verilen erişim engelleme kararları, koruma tedbiri; TİB tarafından verilen kararlar ise idari tedbir niteliğinde olacaktır. Ayrıca yine soruşturma aşamasında cumhuriyet savcısı da gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde erişim engelleme kararı verebilir. cumhuriyet savcısı, bu yetkisini kullandıktan sonra kararı yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunar ve bu karar hâkim tarafından yirmi dört saat içerisinde onaylanmazsa, kendiliğinden ortadan kalkar.

Kanun, erişim engelleme kararı verebilecek yetkili bir organ olarak ayrıca TİB'i belirlemiştir. TİB, katalogda sayılan suçlardan dolayı içerik ve/veya yer sağlayıcının yurt dışında olması hâlinde kendiliğinden erişim engelleme kararı verebilecektir. Ayrıca, çocukların cinsel istismarı, müstehcenlik ve fuhuş suçlarını oluşturan içerikler söz konusu ise içerik ve/veya yer sağlayıcı yurt içinde bulunsu dahi, TİB tarafından erişim engelleme kararı verilebilecektir.

Erişim engelleme kararları iki şekilde uygulanır. Şayet erişim engelleme kararı hâkim/mahkeme yahut cumhuriyet savcısı tarafından verilmişse, kararın bir örneği gereği yapılmak üzere TİB'e gönderilir. TİB ise kararı erişim sağlayıcılara bildirerek uygulanmasını sağlayacak mercidir. TİB'in resen engelleme kararı verdiği durumlarda da yine bu karar TİB tarafından erişim sağlayıcılara bildirilmektedir denilmektedir.

Erişim sağlayıcı, kararı uygulayarak ilgili internet sitesini TİB tarafından önceden hazırlanmış bir sayfaya yönlendirir. TİB'in hazırlanmış olduğu bu sayfada, sitenin erişime engellenmiş bulunduğu ve kararı veren mercinin adı ile tarih ve numarası da bulunur.

Erişime engelleme kararı, erişim sağlayıcı tarafından kendisine bildirilmesinden itibaren dört saat içinde yerine getirilmek zorundadır. Bunun aksine hareket için cezai hükümler getirilmiştir. Kanunun 8'inci maddesine göre, koruma tedbiri niteliğindeki erişim engelleme kararını yerine getirmeyen erişim sağlayıcı sorumluları için para cezası öngörölmüştür.

İdari tedbir niteliğindeki erişim engelleme kararlarının uygulanmaması durumundaysa, idari para cezasının yanında yetki belgesinin iptaline de karar verilebilecektir.

Teklifle, İnternet ortamında yaşam hakkı ile kişinin can ve mal güvenliği, millî güvenlik ve kamu düzeni ile genel sağlık açısından tehlike oluşturan, suç işlenmesine sebebiyet vererek vatandaşların hak ve özgürlüklerini tehlikeye atan yayınlara karşı kural olarak hâkim kararıyla içerik çıkarma ve/veya erişim engelleme tedbirinin uygulanabilmesi öngörölmektedir.

Erişimin engellenmesi, Anayasa'nın 22'nci maddesindeki haberleşme hürriyeti ve 26'ncı maddesindeki düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti ile doğrudan ilgili olup Anayasa'nın 22'nci maddesinde "Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır." denilmektedir.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça, yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış mercinin yazılı emri bulunmadıkça haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz demektir Anayasa'mızın ilgili maddesi.

Yetkili mercinin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar, aksi hâlde karar kendiliğinden kalkar.

İstisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanunda belirtilir. Bunu da belirtmiş. "Düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti" başlıklı 26'ncı maddesinde de "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir." denmektedir 26'ncı maddede de. Bu hürriyet resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsamaktadır.

"Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, cumhuriyetin temel nitelikleri ve devletin ülkesi ve milletin bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlandırılabilir." denilmektedir.

"Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlandırılması sayılmaz." 26.

"Düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir." denilmek suretiyle temel hak ve özgürlükler arasında yer alan ifade özgürlüğü güvence altına alınmıştır bununla birlikte.

İfade özgürlüğü, sadece düşünce ve kanaate sahip olma özgürlüğünü değil, aynı zamanda, sahip olunan düşünce ve kanaati, görüşü açıklama ve yayma, buna bağlı olarak haber veya görüş alma ve verme özgürlüklerini de kapsamaktadır. Bu çerçevede ifade özgürlüğü bireylerin serbestçe haber ve bilgilere, başkalarının fikirlerine ulaşabilmesi, edindiği düşünce ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 70

kanaatlerden dolayı kınanmaması ve bunları tek başına veya başkalarıyla birlikte çeşitli yollarla serbestçe ifade edebilmesi, anlatabilmesi, savunabilmesi ve yayabilmesi anlamına gelir.

İfade özgürlüğünün toplumsal ve bireysel işlevini yerine getirebilmesi için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de ifade özgürlüğüne ilişkin kararlarında sıkça belirttiği gibi, sadece toplumun ve devletin olumlu, doğru ya da zararsız gördüğü haber ve düşüncelerin değil, devletin veya halkın bir bölümünün olumsuz ya da yanlış bulduğu, onları rahatsız eden haber ve düşüncelerin de serbestçe ifade edilebilmesi ve bireylerin bu ifadeler nedeniyle herhangi bir yaptırıma tabi tutulmayacağından emin olmaları gerekmektedir.

İfade özgürlüğü, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin temeli olup bu özgürlük olmaksızın demokratik toplumdan asla bahsedilemez Sayın Bakan. İnternet, modern demokrasilerde başta ifade özgürlüğü olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin kullanılması bakımından önemli bir değere sahip bulunmaktadır. İnternet'in sağladığı zemin, bilgiye ulaşma, kişilerin bilgi ve düşüncelerini açıklama, karşılıklı paylaşma ve yaymaları için vazgeçilmez niteliktedir. Bu nedenle sadece düşünceleri açıklamanın değil, aynı zamanda, bilginin elde edilmesi açısından günümüzde en etkili ve yaygın yöntemlerden biri hâline gelen İnternet konusunda yapılacak düzenleme ve uygulamalarda devletin ve idari makamların çok hassas davranmaları gerektiği açık ve nettir.

BAŞKAN – Sayın Çam, kaç sayfa acaba?

MUSA ÇAM (İzmir) - Yaklaşık yirmi falan.

Demokratik ülkelerde çocuk pornografisi, çocukların cinsel istismarı ve ırkçılık gibi ağır suçlar için konulan erişimin engellenmesi tedbir, yargı kararı ile yargılama sürecinin bir parçası olarak uygulanan zorunlu ve istisnai bir tedbir olarak düzenlenmektedir. 5651 sayılı Kanun'daki erişimi engelleme kararları cezai ve idari yaptırım niteliğinde olmayıp tedbir niteliğindedir.

Teklifle, İnternet ortamında yaşam hakkı ile kişinin can ve mal güvenliği, millî güvenlik ve kamu düzeni ile genel sağlık açısından tehlike oluşturan, suç işlenmesine sebebiyet vererek vatandaşların hak ve özgürlüklerini tehlikeye atan yayınlara karşı Başbakanlık veya ilgili bakanlıkların talebi üzerine Başkanlığa içeriğin çıkartılması ve/veya erişimin engellenmesi yetkisi verilmektedir. Maddede ve/veya ibaresi olduğundan dolayı doğrudan erişim engellemesi yapılabilecektir.

Haberleşme özgürlüğü ile düşünceleri açıklama ve yayma özgürlüğünün kullanılması -bu ayrıma çok dikkat etmemiz gerekiyor- demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde ve Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen nedenlere bağlı olarak, kanunla, belli koşullara, sınırlamalara bağlanabilir. Ancak, getirilen bu sınırlamalar hakların özüne asla dokunamaz ve dokunmaması gerekir. Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine asla aykırılık teşkil etmemesi gerekiyor. Anayasal açıdan dokunulamayacak özün, her temel hak ve özgürlük açısından farklılık göstermekle birlikte, kanunla getirilen sınırlamanın hakkın özüne dokunmadığının kabulü için temel hakların kullanılmasını ciddi surette güçleştirip amacına ulaşmasına engel olmaması ve etkisini ortadan kaldıracı bir nitelik taşıması gerekir.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Sayın Başkan, kaç sayfa var?

BAŞKAN – Sayın Çam, gerçekten...

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu, temel hak ve özgürlüktür arkadaşlar. Buna dokunduğunuz zaman yarın artık hiçbirinizin burada konuşulacak hâli kalmayacak, bumerang gibi dönüp size de vuracak arkadaşlar.

Anayasa'nın 13'üncü maddesinde yer alan ölçülülük ilkesi, amaç ve araç arasında hakkaniyete uygun bir dengeyi bulunması gereğini ifade etmektedir. Ölçülülük, aynı zamanda yasal önlemin sınırlama amacına ulaşmaya elverişli olmasını, amaç ve aracın ölçülü bir oranı kapsamasını ve sınırlayıcı önlemin demokratik toplum düzeni bakımından zorunluluk taşımasını da içeren bir ilkedir.

Anayasa'da güvence altına alınan haklara kamu gücü tarafından bir sınırlama imkânı getirildiği hâllerde ilgili Kanun'da böyle bir yetkinin kullanılmasına ilişkin kapsam ve usullerin yeterli bir açıklıkla belirtilmesi de ayrıca gerekmektedir.

Hukukun genel prensibi gereği hukuken korunması gereken amaçla, bu amacı gerçekleştirmek için kanunda tanımlı hukuki himaye yönteminin yani aracın orantılı olması aranmalıdır mutlaka.

Sayın Bakan, burada özellikle belirtmek istiyorum, bir başka deyişle hakkın kullanılmasında aşırıya kaçma riski olan, bir başkasının hak ve menfaatlerini zedeleme tehlikesi taşıyan hukuki himaye araçlarının amaç araç dengesi bakımından hukuka uygun olmadığı kabul edilmektedir.

Kuralda yer alan "millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık" ibarelerine dayanarak verilmesi öngörülen erişimin engellenmesi tedbir, amaç araç dengesi bakımından Anayasa ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde tanımlı olan ifade özgürlüğü, haberleşme hürriyeti, düşünce ve ifadeyi yayma özgürlüğü

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 71
noktasında bireylere tanınan temel hak ve özgürlüklerini ölçüsüzce sınırlandırma tehlikesini taşıyan bir hukuki himaye vasıtasıdır.

Erişimin engellenmesinde seçilen araç, hedeflenen gayeyi gerçekleştirmeye elverişli, yani o aracın yardımıyla gerçekleşmesinden korkulan tehlikenin yöneldiği hukuksal değer etkin bir şekilde korunabiliyorsa, isabetli bir araç seçilmiş demektir ama bunun tersi de mümkündür. Ancak ölçülülük değerlendirmesi için bu yeterli değildir ve yeterli görülmemektedir. Elverişli aracın zorunlu olması da şarttır. Eğer bireyin ya da bireylerin hak ve özgürlüklerine daha az zarar verebilecek bir tedbir varsa onunla yetinilmelidir. Bir sitede yer alan sakıncalı içerik nedeniyle şartları oluşmadan öncelikle en ağır yaptırım olan sitenin bütününün erişime engellenmesi ölçülülük ilkesine aykırılık oluşturacaktır ve madde ile doğrudan erişim engellemesi yapabilme yetkisi verilmektedir; bu çok tehlike arz etmektedir.

5651 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde yargıya verilen erişimin engellenmesi yetkisinin bile sınırları çizilmiş ve bu yetkinin ölçülülük ilkesi gereğince kademeli olarak kullanılacağı belirtilmişken teklif edilen maddeyle bu tür bir sınırlama ve kademelendirmenin yapılmadığı açık "ve/veya" ibaresine yer verildiği bu nedenle doğrudan erişim engellemesi yapılabileceği görülmektedir. Bunun da sınırlı bir alanda idareye çok geniş bir müdahale imkânı verdiği açık ve nettir arkadaşlar.

Belirtilen nedenlerle teklifin bu 17'nci maddesi, Anayasa'nın 2'nci, 13'üncü, 22'nci ve 26'ncı maddelerine aykırıdır ve bu teklifin mutlaka çıkarılması gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Sayın Çam'a çok teşekkür ediyorum.

Özellikle bireysel hak ve özgürlükler açısından son derece güzel ifadeleri olduğunu ifade etmek istiyorum, onu açıklıkla söyleyeyim. Ancak Sayın Çam'ın ifade ettiği hususlar bizim şu andaki tasarıda yer alan maddeyle örtüşen hususlar değil. Ölçülülükten ve tedricilikten bahsediliyor ki bunu biz koyduk, burada var bu. Muhtemelen, zannedersem bu tasarının ilk üzerinde yazılmış, hazırlanmış olan bir metin sizin şu anda okumuş olduğunuz bir metin. Dolayısıyla, şu anda o sizin bahsetmiş olduğunuz hususların tamamı bu şeyde...

MUSA ÇAM (İzmir) – Bireysel özgürlükle ilgili o tehlike devam ediyor.

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bir müsaade edersiniz bir açıklık getireyim.

Özellikle bu ölçülülük ve tedrici engelleme hususu burada yer alıyor. Muhtemelen ilk hâlinde bu yok idi, ondan dolayı belki ilk hâli size ulaşmış ise ondan dolayı bir şey olabilir, daha önce hazırlanmış bir metin olabilir. Ama, ölçülülük ve tedrici uygulama sistemi kesinlikle vardır bu metinde, ona dikkat edilmiştir.

İkinci husus: Özellikle biz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne baktığımızda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesi gayet açıktır, özellikle millî güvenlik ve kamu düzeniyle ilgili bir düzenleme yapılabileceğini ifade etmektedir. Ayrıca, Avrupa Konseyinin bu konuda bir kararı vardır, bunu da ifade edeyim. Burada alınmış olan karar süreklilik arz eden bir karar değildir ve ölçülülüğü ortadan kaldıran bir karar değildir. Alınmış olan karar geçici bir karardır ki birçok gelişmiş ülkede... Siz zikrettiniz, aslında o zikrettiğiniz gelişmiş ülkelerdeki durum sizin bahsettiğinizden çok daha farklıdır, ben size ülke ülke bunları açıklayabilirim. Yani, şu anda bizim yapmış olduğumuz uygulama birçok gelişmiş ülkedeki uygulamadan çok daha şeffaf, çok daha adaletli ve yargıyı temel alan bir yaklaşımdır, bunu özellikle ifade edeyim çünkü biz her hâlükârda mutlaka yargı kararını istiyoruz. Birçok ülkede kamu kurumu buna karar veriyor, yargıya bile gidilmiyor ulusal güvenlikle ilgili bir durum söz konusu olduğunda ama biz mahkeme kararını zorunlu tutuyoruz, geçici bir karar alıyoruz.

İkincisi de, yine sizin bahsettiğiniz, ölçülülük ve tedrici uygulama sistemini de burada üçüncü fıkramızda açıkça ifade ediyoruz. İlk hâlinde bu üçüncü fıkra yok idi, ondan dolayı böyle bir eleştiri söz konusu olmuş olabilir ama ben yine de çok teşekkür ediyorum Sayın Çam'a.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Tamaylıgil'in de bir sorusu olacaktı.

Buyurunuz Sayın Tamaylıgil.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, benim bazı sorularım olacak ama değerlendirmeye şöyle başlamak isterim: Şimdi, biz bu torba yasanın görüşüldüğü ilk günden itibaren genel bir değerlendirme yapıyoruz, o da şu: Neden torba yasaya ihtiyaç duyduk? Bu ilgili teklifleri veren arkadaşlarımızın -tasarı hâlinde gelmeyen- daha önceden "Biz torba hâlinde bir tasarı getirmeyeceğiz." sözlerine istinaden böyle bir çalışma yapıldı ve önümüze geldi, sanırım Kerim Özkul Bey'in imzasıyla gelen bir teklif olarak sunuldu. Bugün anlıyoruz iddiamızda doğruluğumuzu. Sizin burada konuyla ilgili bu kadar detay ve buradaki, önümüzdeki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Giriş :

Tarih : 04/02/2015

Stenograf :

Kayıt: Bütçe

Sayfa: 72

teklifi bir tasarı gibi ortaya koyup sunmanız ve savunmanız bunun aslında bir teklif değil bir tasarı olduğunu ve bizim de bu konudaki torba yasayı yapma mantığında nerede olduğumuzu bence ispatlıyor. Önce bunun için iddiamızı böyle bir şekilde sizin doğrulamanızdan dolayı ben de teşekkür ediyorum size ki kaldı ki sanırım ilk Sayın Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ken yine böyle bir yasa içeriği hazırlanmış ve yargı şartı getirildiği zaman yargı şartına bağlı olarak bir düzenleme, arkasından kendi görev süresi tamamlandığında da yine bunu ortadan kaldırıp CHP’nin başvurusuyla Anayasa Mahkemesi sürecinin işlenmesi, tabii ki tesadüfse de birkaç ayda bunun Resmî Gazete’de yayınlanma noktasında da bir gecikmenin ortaya çıkması...

Tabii, biraz önce siz teknik birçok şeyi açıkladınız ama yine söylediğimiz, biz burada bir düzenleme yapıyoruz ve bu düzenlemeyi Plan ve Bütçe Komisyonu olarak yapıyoruz. Benim İnternet ve İnternet’e bağlı bu teknik bilgileri tam olarak anlama, kavrama yetisi olarak bilginim olmayabilir, bir kullanıcı olarak bilginimle sınırlı kalabilir. Ama, bununla ilgili daha bence detay olarak bu konunun uzmanlarınca, sizin anlattığınız ve işte biz de, evet, dinliyoruz, çünkü hem Anayasa dayanağı ortaya koyuyorsunuz hem de baktığınızda özel hâllerin ani bir müdahaleyi gerektirebileceğini dile getiriyorsunuz ama bir de kullanımla ilgili böyle bir... Bunu, verilen yetkiyi paralelinde kullanmama gibi bundan önce ne yazık ki önümüze çıkmış olan yanlış karar ki en son da işte grevle ilgili süreci arkadaşlarımız anlattılar. Şimdi, burada tabii, bir rahatsızlık duyulması veya bundan bir şüphe duyulması son derece de doğal. Bunu sadece tabii, biz duymuyoruz; Sayın Bülent Arınç, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesinin toplantısına gittiği zaman pek çok ülke öncelikle “İnternet sansürü ve medya sansürü” diye bu konunun üzerinde değerlendirmelerde bulundu. “Freedom House” diye bir bağımsız kuruluş “Türkiye’deki İnternet ve Medya Üzerindeki Uygulanan Sansür Başlığı Üzerinde” diyerek bir değerlendirmede bulundu. Tabiidir ki millî güvenlikle ilgili bir problem olur, ülke güvenliğiyle ilgili bir problem olur, gerçekten yaşanmış olumsuz ve acil müdahale edilmesi gereken şartlar olabilir ama bunlar her an olacak şeyler değil ve sanırım ilgili yargı mercileri de bu konuda değerlendirme yapacak süratle hareket edebilecek noktadadır. Yani bunu tamamen yargıdan uzaklaştırmanın temel nedeni bence açıklanan sebeplerle veya dayanaklarla çok yeterli olamıyor.

Burada birtakım para cezaları, birtakım adli para cezaları gündeme getiriliyor. Gördüğünüzde, mesela ben de Twitter kullanan bir kişiyim ve birçok hesapların da “hack”lendiğini biliyoruz. Ben yine bir kullanıcı sorgusuyla sorayım. Diyelim ki sizin dediğiniz mahiyette, yasaklanan bir tweet atıldı ve bir hesaba girildi, bunlar “hack”lenen bir hesaptan retweet edilerek dağıtıldı. Şimdi burada “sadece içerik değil bunu yayanlar da” dediğinizde bütün herkesi kullanıcı olarak böyle cezai mekanizmanın içine sokuyorsunuz izlenimi de yani benim okuduğumda anladığım, burada gördüğüm. Bu böyle midir, değil midir?

İkincisi: Tabii, biz bir yandan kişisel bilgilerin korunması için yasal çalışma yapıyoruz, bir taraftan da kişilerin kişisel bilgileriyle ilgili bazı düzenlemeler oluyor, bu da bir tezatlık teşkil ediyor.

Bir sorum da şu: Tüzel kişilerin de kişisel bilgileri olur mu sizce? Tüzel kişiler de böyle bir konuyla ilgili bir başvuru olduğunda kişisel bilgileri veya tüzel kişilikle ilgili kişisel güvenlik sorunu gibi bir şey olabilir mi? Böyle bir tanım hukuken uygun olabilir mi? Böyle bir yine içinde karmaşa var gibi görüyorum. O yüzden yani sadece bugünkü sorgulama ve rahatsızlığı tek yönlü düşünmeyelim. Dünyada, uluslararası açıdan baktığımızda Türkiye’nin bu konuyla ilgili eleştirildiğini ve eleştirilere bağlı olarak da bizim sürekli geriye giden bir sıralamaya doğru çekildiğimizi de unutmamamız lazım diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Tüzel kişi şirket veya kurumlar da aynı şekilde...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kişisel bilgilerle ilgili...

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Çok teşekkür ediyorum.

İsterseniz oradan başlayayım. Kişisel bilgilerle ilgili, kişisel hakların ihlaliyle ilgili bölüm 9’uncu maddede yer alıyor. O düzenleme daha ayrı yani bu madde kapsamında değerlendirilmiyor.

Bir başka husus, “Bu ‘hack’lenmesi hâlinde acaba diğer retweet atılanlar suçlu konuma gelir mi?” Hayır, “hack”leyen kimse onun IP numarası ortaya çıkacaktır, sorumlu o kişi olacaktır, yoksa “hack”leme sonunda dağılan bir şeyden herhangi bir vatandaşımız sorumlu olmayacaktır.

Üçüncü konu, sizin gündeme getirmiş olduğunuz “Bu, teklif mi tasarı mı?” konusunda da takdir edersiniz ki ben iletişimden sorumlu Bakanım, gelen bir teklif var, bu teklifin özü itibarıyla teklife hâkim olmak durumundayım, teklifle ilgili dünyadaki uygulamaları bilmek durumundayım çünkü ben her türlü soruyla karşı karşıya kalabilirim. Neticede her biriniz bana istediğiniz soruyu burada yöneltme hakkına sahipsiniz, ben de onlara cevap vermekle yükümlüyüm. Dolayısıyla benim bu konuya teknik düzeyde detaylı hâkim olmam bunun bir tasarı olduğu anlamına gelmez diye düşünüyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yok Sayın Bakanım, siz zaten “Böyle bir yasal düzenleme hazırlığı yapıyoruz.” diye aylar önce beyan ettiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 73

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Bir başka husus, şunu ifade etmek istiyorum: Özellikle bizi bu alanda eleştiren ülkelere baktığımızda, inanın, çok samimi olarak söylüyorum; bizi eleştiren ülkelerin birçoğunda ulusal güvenlikle ilgili alınan kararlarda mahkeme kararı bile aranmıyor biliyor musunuz? Bakınız, size bir örnek vereceğim. 2005 yılında -ülke ismini vermeyeyim, Avrupa'nın en büyük ülkelerinden bir tanesi- burada Google, MSN, IQL, Yahoo ve benzeri birçok şirketin kendi aralarında bir öz denetim yapacaklarını ilan ediyorlar ve Hükümetin bu şirketlere verdiği, vermiş olduğu sınıflandırmaları ve o kara listeleri temel alan bir filtreleme sistemi geliştiriliyor ve bu da eleştiriliyor değişik makalelerde ve sistemin şeffaf olmaması, listede yer alan sitelerin halka açıklanmaması da bu ülkede eleştiriliyor, hatta değişik ülkelere eleştiriliyor ki bizi eleştiren ülkelere bir tanesi İnternet'le ilgili olarak.

Şimdi, inanın, öyle ülkeler var ki -ben biraz önce örneklerini de verdim- hiçbir mahkeme kararı aranmaksızın "Bu bir ulusal güvenlik meselesidir." deyip bu konuda gerekli engellemeleri yapıyorlar ama biz her hâlükârda mahkeme kararını arıyoruz değerli arkadaşlar, yani mahkeme kararını aramama gibi bir lüksümüz yok, konular da belli, Anayasa'nın 22'nci maddesinde öngörülen hususlar. Ama ben yine de eleştirileriniz için teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Bakanım.

Değerli arkadaşlar, maddeyle ilgili görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi önergeler var, önergeleri okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

2/2616 ve 2/2604 sayılı tekliflerin (17) maddesi anayasaya aykırı olduğundan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasip Kaplan
Şırnak

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...: Kabul etmeyenler...: Kabul edilmemiştir.

Aynı mahiyette iki önerge var, ikisini de okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/2616 esas numaralı "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi"nin 17. maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını ve diğer maddelerin madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

Aydın Ağan Ayaydın
İstanbul

Müslim Sarı
İstanbul

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Vahap Seçer
Mersin

Bihlun Tamaylıgil
İstanbul

Musa Çam
İzmir

İzzet Çetin
Ankara

Adnan Keskin
Denizli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Erkan Akçay
Manisa

Mehmet Günal
Antalya

Sümer Oral
Manisa

BAŞKAN – Sayın Hükümet, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi dâhil olmak üzere tüm uluslararası bildirgelerde ifade ve düşünce özgürlüğü, bilgi edinme, doğru bilgi akışının hızlandırılması gibi konular, demokratik sistemlerin temelini oluşturan unsurlar olarak kabul edilmektedir. Ayrıca toplumların bireylerine sağladığı özgürlük ortamı, siyaset kuramcıları tarafından "toplumsal demokratikleşme ölçütü" olarak kabul edilmektedir. Ülkemiz, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde yer alan "herkesin özgürce bilgilene hakkı" ilkesini kabul etmektedir. Öte yandan Anayasa'nın 22. maddesine göre "Herkes, haberleşme

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe Giriş : Tarih : 04/02/2015 Stenograf : Kayıt: Bütçe Sayfa: 74

hürriyetine sahiptir" ifadesiyle "iletişim özgürlüğü" hakkı tanınmaktadır. Tekliften çıkarılmasını istediğimiz 17. Madde, bu kapsamda Anayasamıza ve ülkemizin altında imzasının bulunduğu uluslararası bildirgelere aykırılık teşkil etmektedir.

Yine bu maddede, Başbakan ve ilgili bakanlara internet sitesi kapatma hakkı tanınmaktadır. Bu yönüyle hukuki bir durum için yargı yerine yürütmeye karar verme yetkisi verilmektedir. Madde bu haliyle adeta diktatörler tarafından yönetilen, hiçbir özgürlüğün bulunmadığı ülkelerde uygulamada bulunan yasalara atıfta bulunmaktadır. Bu nedenlerde ötürü maddenin teklif metninden çıkarılması uygun olacaktır.

SÜMER ORAL (Manisa) – Gerekçe...

BAŞKAN – Diğer önerenin de gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 17 nci maddesiyle 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanuna eklenmesi öngörülen 8/A maddesiyle kamuoyunda internete sansür yetkisi olarak bilinen düzenleme üçüncü kez Meclis gündemine getirilmiştir. Şubat 2014'te çıkarılan torba kanunda TİB'e yargı kararı olmadan internet erişimini engelleme yetkisi ve internet trafiğine hiçbir sınırlama olmadan ulaşma yetkisi tanınmıştır. 6518 sayılı kanunun 94 üncü maddesinde 5651 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen "Özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi" başlıklı 9/A maddesiyle teklif metninde öngörülen madde hükmünün kılıfı ve sunumu değişmiş olsa da ruhu aynıdır. Daha önce özel hayatın gizliliği kılıfı olarak seçilirken bugün yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliği kılıfı olarak tespit edilmiştir.

Bu maddeyle "yaşam hakkı, kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması" gibi soyut, genel ve sınırları net olarak belirli olmayan ifadelerle TİB'e içeriğin çıkarılması ve erişimi engelleme yetkisi verilmektedir. Kuşkusuz bu durum, verilen yetkinin suistimallere yol açacağı endişesini beraberinde getirmektedir. Özel hayatının gizliliğinin ihlal edildiğini iddia eden kişilerin başvurusu ile söz konusu içeriğe erişimi engelleme kararını Erişimi Sağlayanlar Birliğine ileten TİB'in tedbir niteliğindeki bu kararı uygulamada sorunlara yol açabilecektir. Erişimin engellenmesine dair bu yaptırım yargı sürecini devre dışı bırakmaktadır. Diğer bir ifadeyle mahkeme kararına gerek duymaksızın TİB özel hayatın gizliliği nedeniyle erişimin engellenmesi kararı verebilecektir. Erişimin engellenmesi kararını açıkça TİB başkanı ve ilgili Bakanın iradesine sunan bu uygulama yargı denetiminin de dışında bırakılmaktadır.

İnternet kullanımına dair hukuki düzenlemelerin amacı düşüncüyü açıklama hürriyetini kısıtlamak olmamalıdır; aksine düşüncüyü açıklama hürriyetini korumak olmalıdır. Anayasa ve uluslararası anlaşmalar öncelikle bireyin hak ve hürriyetlerinin korunmasını öngörmektedir. Bu gerekçeyle söz konusu maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergeye katılıyor musunuz?

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANI LÜTFİ ELVAN (Karaman) – Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı iki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Yarın saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.21